

**Публічне акціонерне товариство
«Укртелеком»**

**Окрема фінансова звітність
відповідно до Міжнародних стандартів
фінансової звітності та
звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2019 року

ЗМІСТ

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

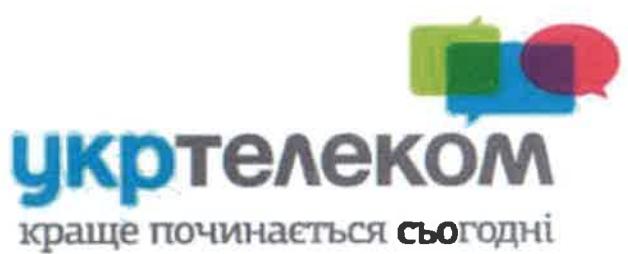
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Баланс (Звіт про фінансовий стан).....	1
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	3
Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)	5
Звіт про власний капітал	7

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Організаційна структура та діяльність	9
2. Основа складання фінансової звітності.....	10
3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації.....	13
4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації.....	24
4.1 Виправлення помилок попередніх періодів.....	24
4.2 Зміни в обліковій політиці	26
4.3 Зміни в презентації та перекласифікація	27
5. Інформація за сегментами.....	27
6. Основні засоби	29
7. Інвестиційна нерухомість	32
8. Інші необоротні активи.....	33
9. Необоротні активи, утримувані для продажу	33
10. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	34
11. Поточні фінансові інвестиції та інша поточна заборгованість.....	36
12. Власний капітал.....	36
13. Довгострокові забезпечення.....	37
14. Кредити та позики	39
15. Інші зобов'язання.....	41
16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість	42
17. Поточні забезпечення	42
18. Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).....	42
19. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).....	43
20. Адміністративні витрати.....	43
21. Витрати на збут	44
22. Інші операційні витрати.....	44
23. Інші операційні доходи	44
24. Фінансові витрати	44
25. Фінансові доходи	45
26. Інші витрати	45
27. Податок на прибуток	45
28. Управління фінансовими ризиками та капіталом	46
29. Зобов'язання.....	50
30. Непередбачувані зобов'язання	51
31. Залишки та операції з пов'язаними сторонами	52
32. Події після звітної дати	53

**Звіт про управління компанією
за 2019 р.**

Квітень 2020

Зміст

1 Укртелеком сьогодні

2 Звернення Директора
ПАТ «Укртелеком»

3 Про компанію

- Місія
- Цінності
- Історія
- Модернізація продуктового портфелю

4 Результати діяльності за 2019 рік

- Фінансові результати
- Розвиток інфраструктури
- Крадіжки та пошкодження мідного кабелю
- Інновації та наукова робота

5 Стратегічні напрямки розвитку

- Розширення та модернізація телеком мережі
- Розвиток суміжних та додаткових напрямків бізнесу
- Подальше підвищення операційної ефективності

6 Відповіальність

- Управління персоналом
- Безпека праці
- Соціальний внесок

7 Корпоративне управління

- Керівництво компанії
- Управління ризиками

8 Додатки

- Організаційна структура ПАТ «Укртелеком»
- Адреси Корпоративного Центру та філій
- Ліцензії ПАТ «Укртелеком»

1 Укртелеком сьогодні

Укртелеком сьогодні – це найбільший оператор фіксованого зв'язку в Україні, лідер серед провайдерів інтернет

Послуги інтернет
у понад 2,4 тис. населених пунктах

54 тис. км ВОЛЗ
(+4 тис. км в 2019 р.)

2 дата-центри
загальною ємністю 5,8 тис. units

10 тис. об'єктів нерухомості
по всій країні

Один з найбільших платників податків та
зборів в Україні – 1,8 млрд грн

3 млн абонентів фіксованої телефонії

1,2 млн абонентів інтернет

79 тис. абонентів IPTV

20 тис. ліній хмарних АТС

18 тис. співробітників

Примітка: дохід та податки за 2019 р.

2 Звернення Директора ПАТ «Укртелеком»

Шановні партнери,

Рік 2019 збагатив нас новим досвідом і створив передумови для нових звершень та подальшого розвитку. Стратегічна трансформація та ефективна операційна діяльність дозволили забезпечити високий рівень прибутковості компанії та стабільність її фінансових показників. Загальний дохід Укртелекому за результатами 2019 року залишається стабільним – на рівні 6,4 млрд грн. EBITDA склала понад 1,6 млрд грн. Маржа EBITDA зросла до 26%.

Укртелеком продовжує розширювати географію своєї присутності, модернізувати обладнання та покращувати якість інтернет-послуг. Завдяки нашим зусиллям у 2019 році мешканці 280 населених пунктів отримали можливість користуватися сучасними інтернет-послугами. Для цього прокладено близько 4 тисячі кілометрів волоконно-оптичного кабелю. До речі, в 160 населених пунктах, де мешкає близько 150 000 людей, раніше взагалі не було широкосмугового інтернет-доступу. На кінець минулого року мережа інтернет-доступу компанії загалом охопила 2 424 міст і сіл у різних областях України.

Завдяки вищезазначеним діям компанія нарощує доходи від надання послуг інтернету. Тож протягом останніх п'яти років ми спостерігаємо стабільний приріст доходу в цьому напрямку. В середньому за останні п'ять років, у контексті надання інтернет-послуг, це щорічне зростання на 7-12%. А ось частка доходів від надання інтернет-послуг у загальних телекомдоходах росте на 2-4 п.п. щорічно. У 2019 році доходи від інтернет-послуг та передачі даних збільшилися у порівнянні з попереднім роком на 6,2% до майже 2 млрд грн.

Укртелеком продовжував підключати і об'єкти соціальної інфраструктури. Так, впродовж 2019 року до оптичного інтернету підключено понад 550 медичних і навчальних закладів, більше 150 об'єднаних територіальних громад. Також швидкісний оптичний інтернет з'явився у майже 400 бізнес-об'єктах.

Однак залишаються і фактори, що стримують наш розвиток. Серед них – крадіжки та пошкодження телекомінфраструктури. Незважаючи на системні заходи з посилення та удосконалення фізичної та технічної охорони власних кабельних мереж, масові викрадення та пошкодження телефонного кабелю й обладнання продовжуються. Протягом минулого року зафіксовано майже 13 тис. випадків зловмисних посягань на мережі Укртелекому. Варто зауважити, що проведення виборів, як президентських, так і парламентських, загострило актуальність питання. На 40% у цілому, а в деяких областях – на 60-70% зменшилася кількість крадіжок на період виборів. Це говорить про те, що при належній увазі правоохоронних органів, громадськості, місцевої влади до проблеми – вона не залишиться без вирішення.

За останні чотири роки ми інвестували в розвиток і модернізацію мережі понад 3 млрд грн. Тож у 2020 році Укртелеком продовжить розвиток, інвестуючи ресурси у подолання цифрової нерівності в Україні, надання якісних IP-послуг для населення і бізнес-клієнтів на базі мультисервісних телекомуникаційних технологій.

З повагою,
Юрій Курмаз
Директор ПАТ «Укртелеком»

Mісія

Місія компанії включає три ключові аспекти:

Задовольняти потреби
підприємств та громадян
України
в телекомунікаційних
послугах високої якості

Забезпечувати інтереси
своїх акціонерів шляхом
досягнення високих
фінансових результатів
діяльності

Забезпечувати інтереси
суспільства у створенні
високорозвиненої
інформаційно-
телекомунікаційної
інфраструктури держави

3 Про компанію

Цінності

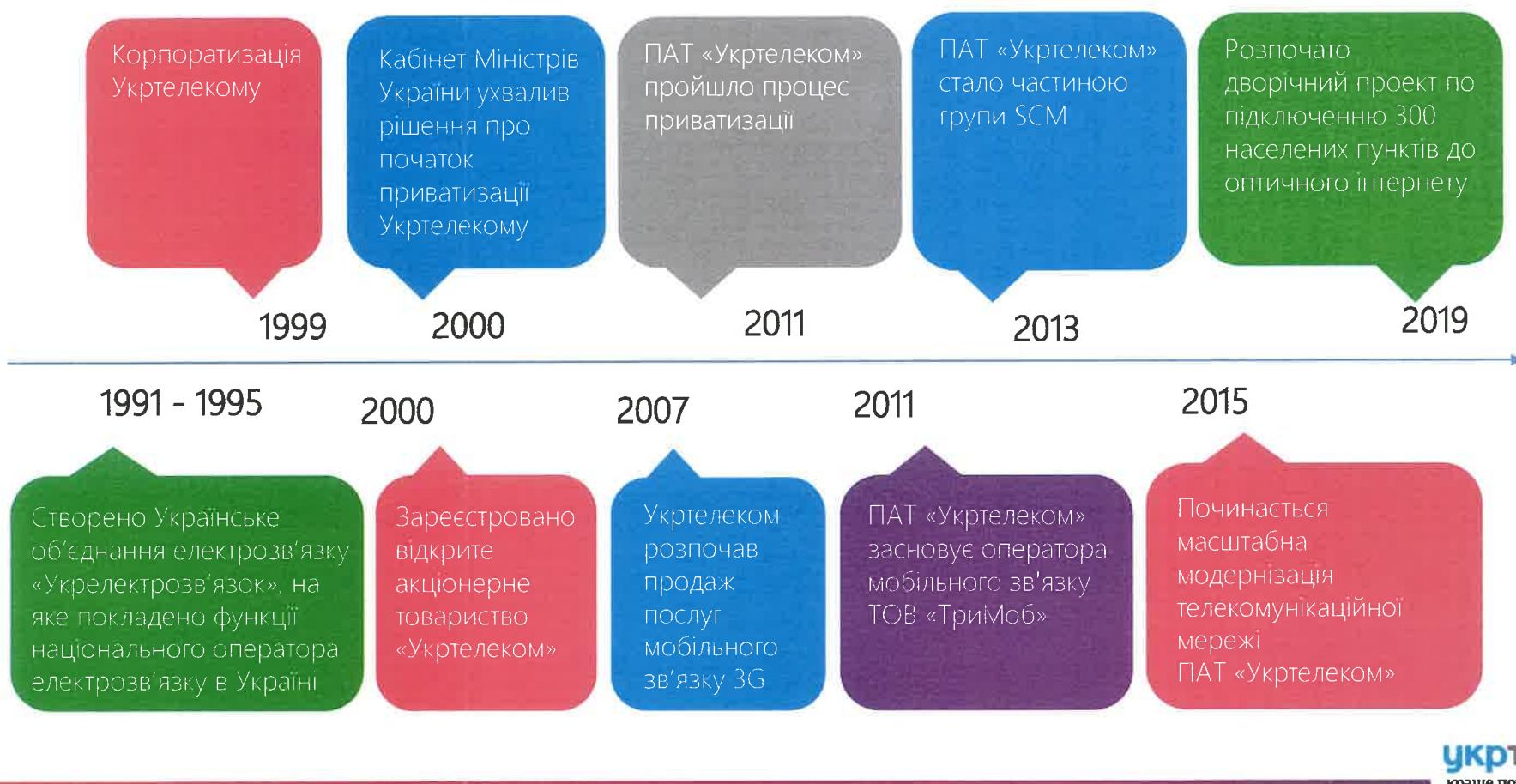
Корпоративна культура компанії побудована на системі цінностей КРАЩЕ

3 Про компанію

Історія

Від національного оператора електрозв'язку до провідної телекомунікаційної компанії

3 Про компанію

Модернізація продуктового портфеля

B2B

- Фіксована телефонія
- DSL-інтернет
- Канали зв'язку

- Фіксована телефонія
- DSL-інтернет
- Канали зв'язку
- SIP-телефонія
- Хмарна АТС
- Оптичний інтернет 1 Гбіт / с
- VPN L2/L3
- Послуги ЦОД

- Фіксована/конвергентна телефонія
- DSL-інтернет
- Канали зв'язку
- SIP-телефонія
- Хмарна АТС
- Оптичний інтернет 10 Гбіт / с
- VPN L2/L3
- послуги ЦОД
- TV Бізнес
- Anti-DDoS;
- Хмарні сервіси - IaaS, BaaS

2011

2015

2019

B2C

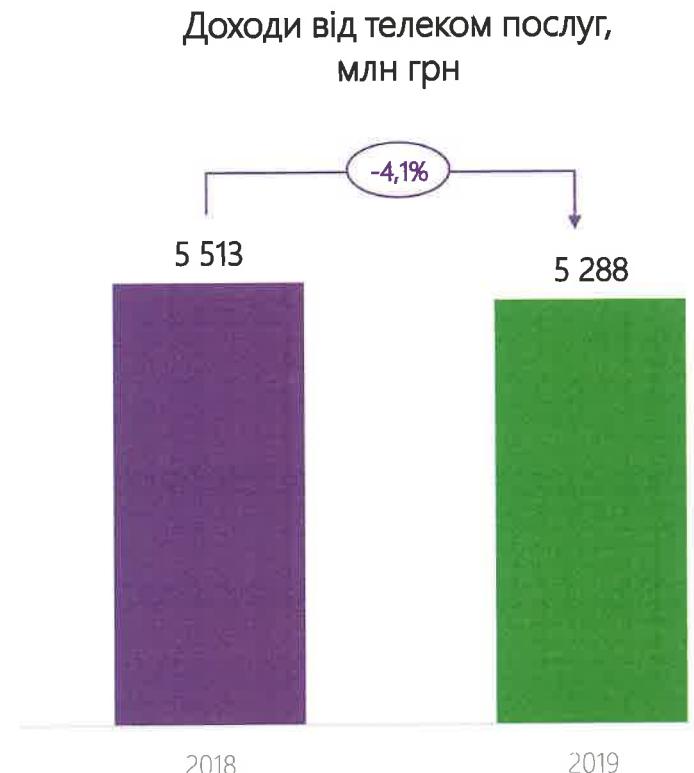
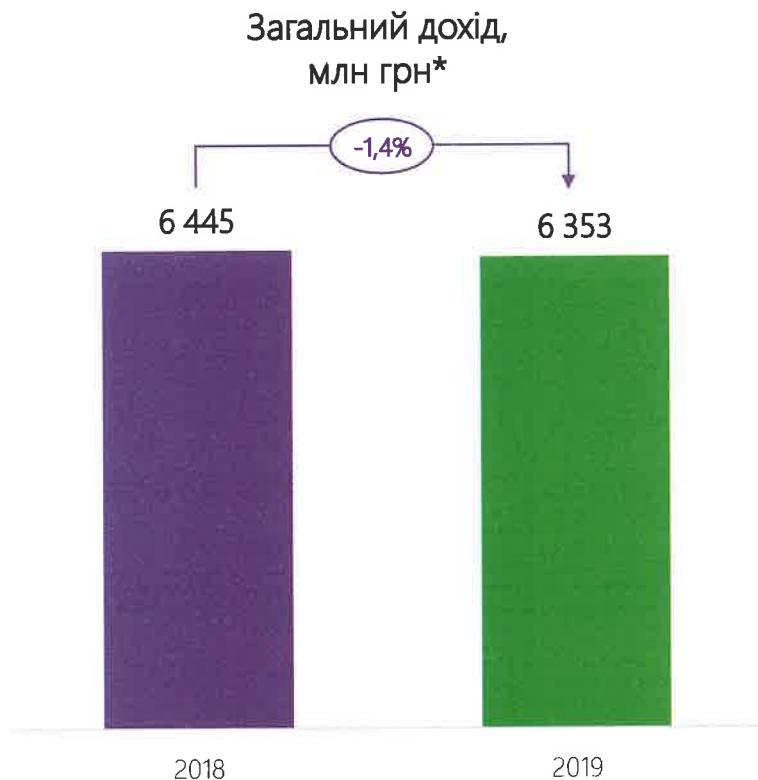
- Фіксована телефонія
- DSL-інтернет
- Dial-up-інтернет

- Фіксована телефонія
- SIP-телефонія
- DSL-інтернет
- Інтерактивне ТБ

- Фіксована/конвергентна телефонія
- SIP-телефонія
- ADSL-інтернет до 20 Мбіт / с
- VDSL-інтернет до 50 Мбіт / с
- Оптичний інтернет до 1 Гбіт / с
- Інтерактивне ТБ: Multiscreen

4 Результати діяльності за 2019 рік

Доходи

* Дохід та Інші операційні доходи відповідно до фінансової звітності за 2019 рік

4 Результати діяльності за 2019 рік

Структура доходів від телеком послуг

Стійке зростання у B2B-сегменті

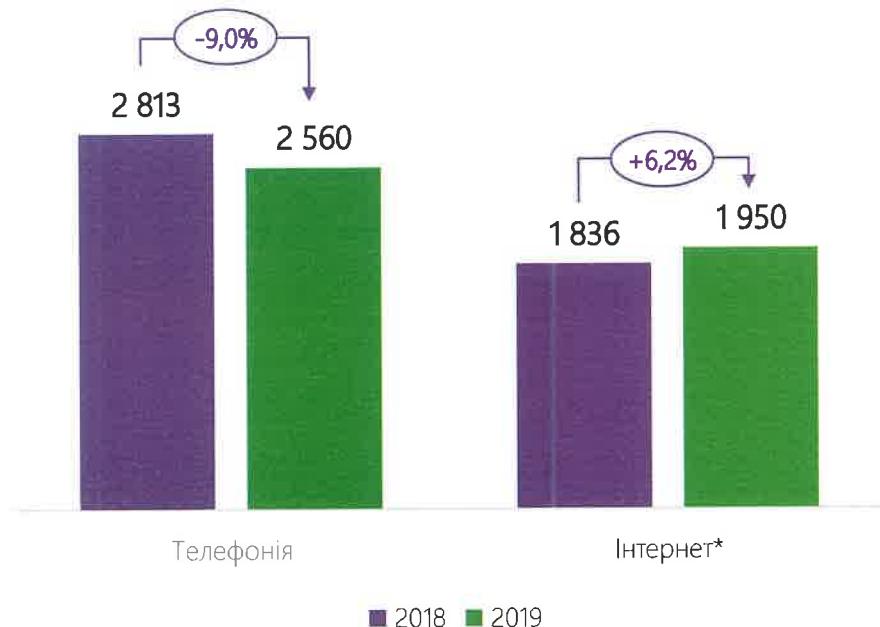

4 Результати діяльності за 2019 рік

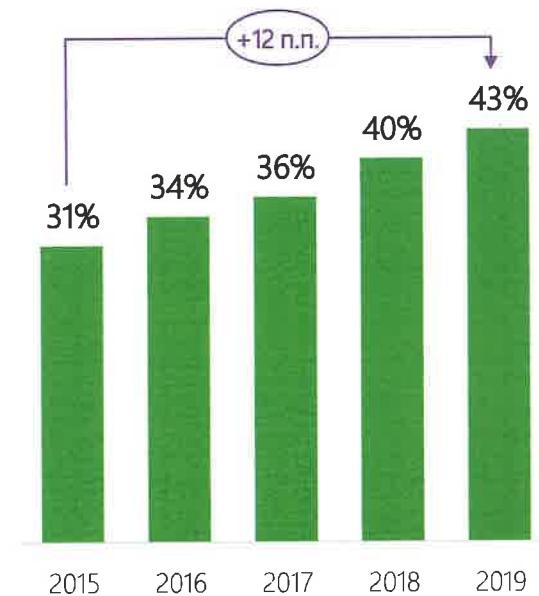
Структура доходів від основних телеком послуг

Зростання доходу від інтернет-послуг

Дохід від основних телеком послуг,
млн грн

Частка доходу від інтернет-послуг

* Поточні послуги інтернет та передачі даних

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2C

- 2,3 млн абонентів

ARPU

- 2018 – 51 грн без ПДВ
- 2019 – 58 грн без ПДВ

- 1,04 млн абонентів
- +280 населених пунктів GPON
- покриття 2 420 н.п. (+7%)

ARPU

- 2018 – 86 грн без ПДВ
- 2019 – 99 грн без ПДВ

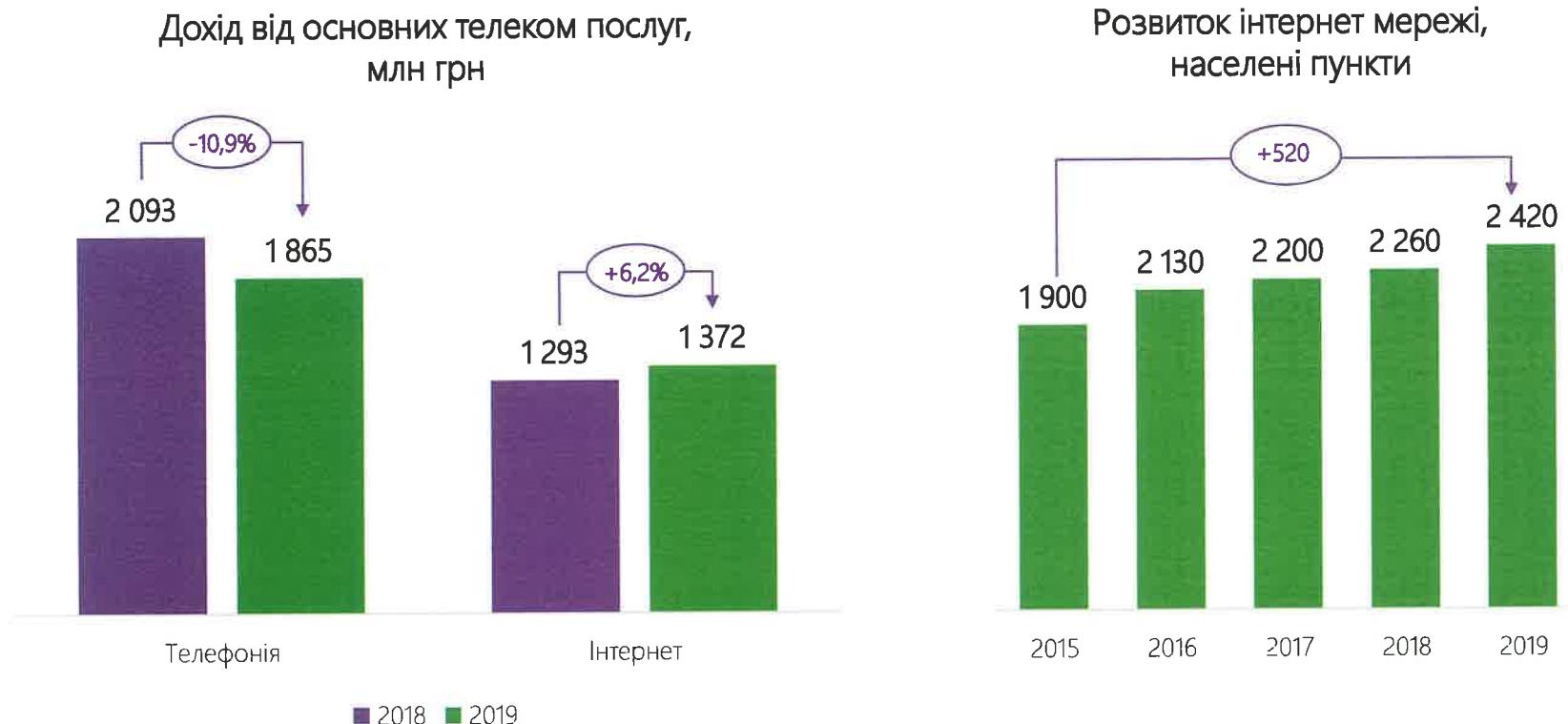
- 78 тис. абонентів
- 14% проникнення IPTV у абонентів FTTx

- 120+ каналів і радіостанцій
- бібліотека 10 тис. фільмів

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2C

Зростання доходу від інтернет-послуг

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2C

Зростання частки оптичних підключень

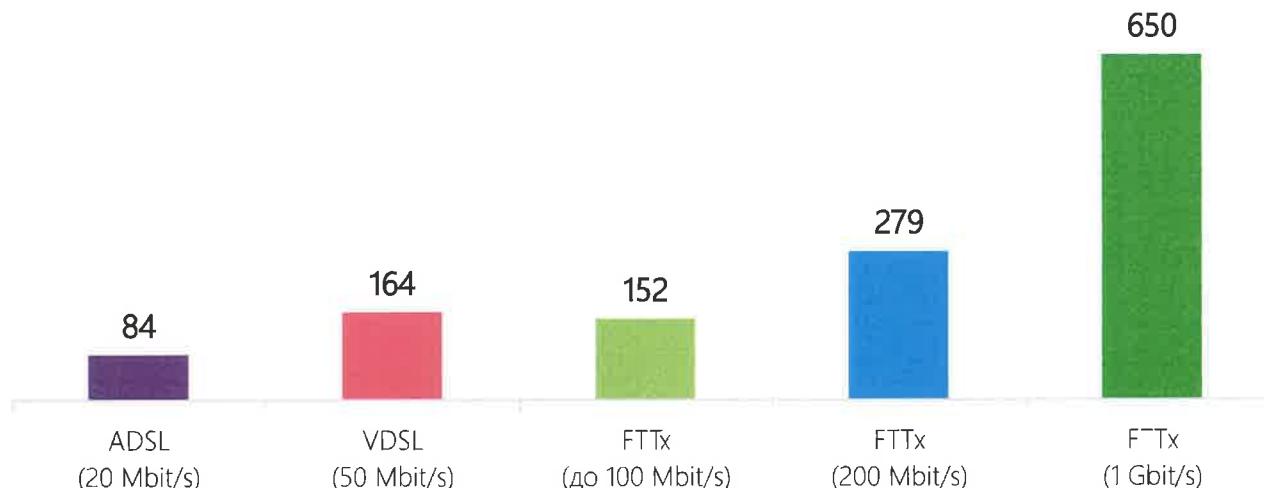

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2C

Інтернет-трафік за технологіями

Середнє споживання інтернет-трафіку на одного абонента,
GB/міс.

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2B

- 790 тис. абонентів

ARPU

- 2018 – 68 грн без ПДВ
- 2019 – 70 грн без ПДВ

- 150 тис. абонентів

ARPU

- 2018 – 175 грн без ПДВ
- 2019 – 198 грн без ПДВ

- 5 800 Units (93% зайнятості)

- 20,2 тис. ліній (+13% за рік)

- 1,3 тис. екранів

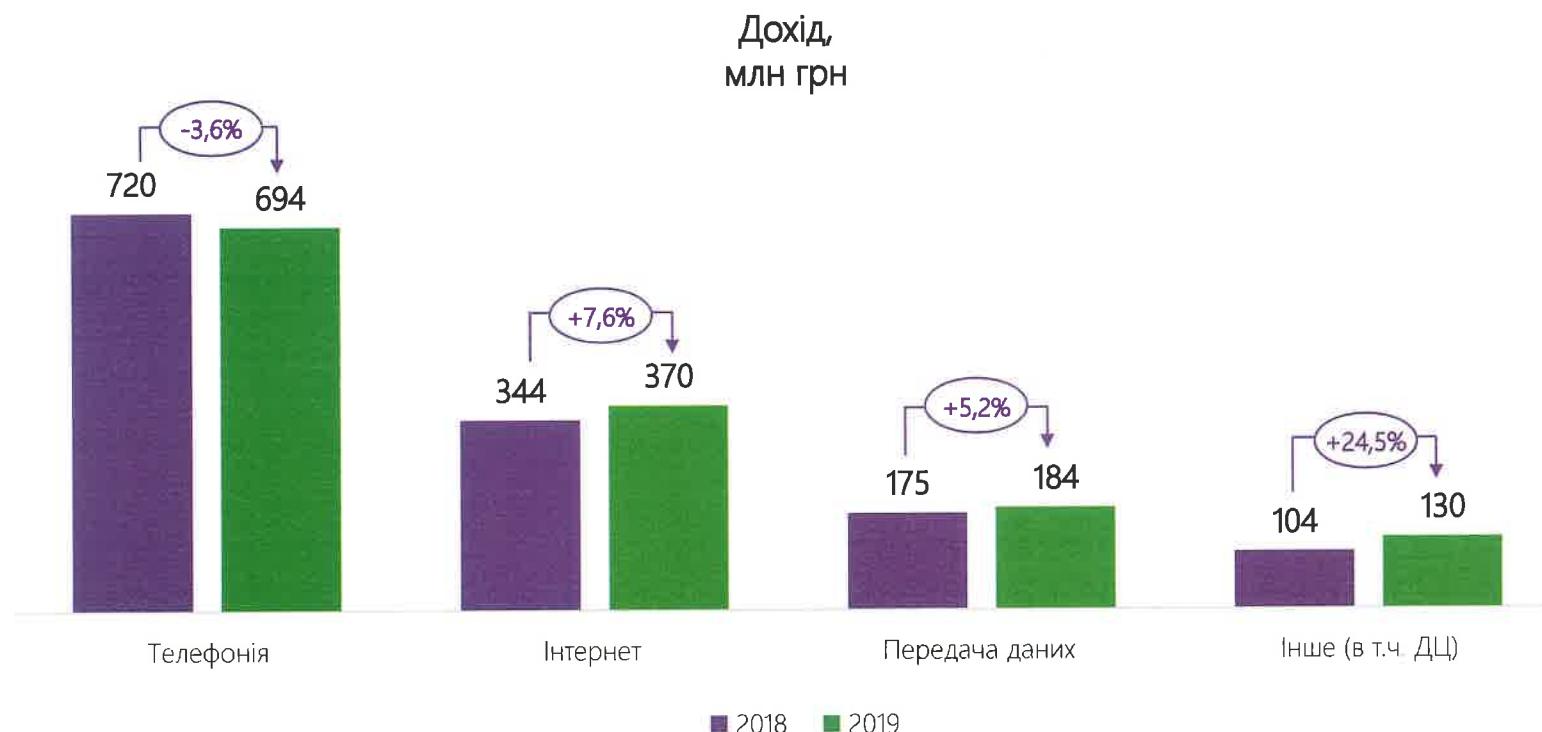

- +51% доходу за рік

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2B

Зростання доходів від ICT-сервісів

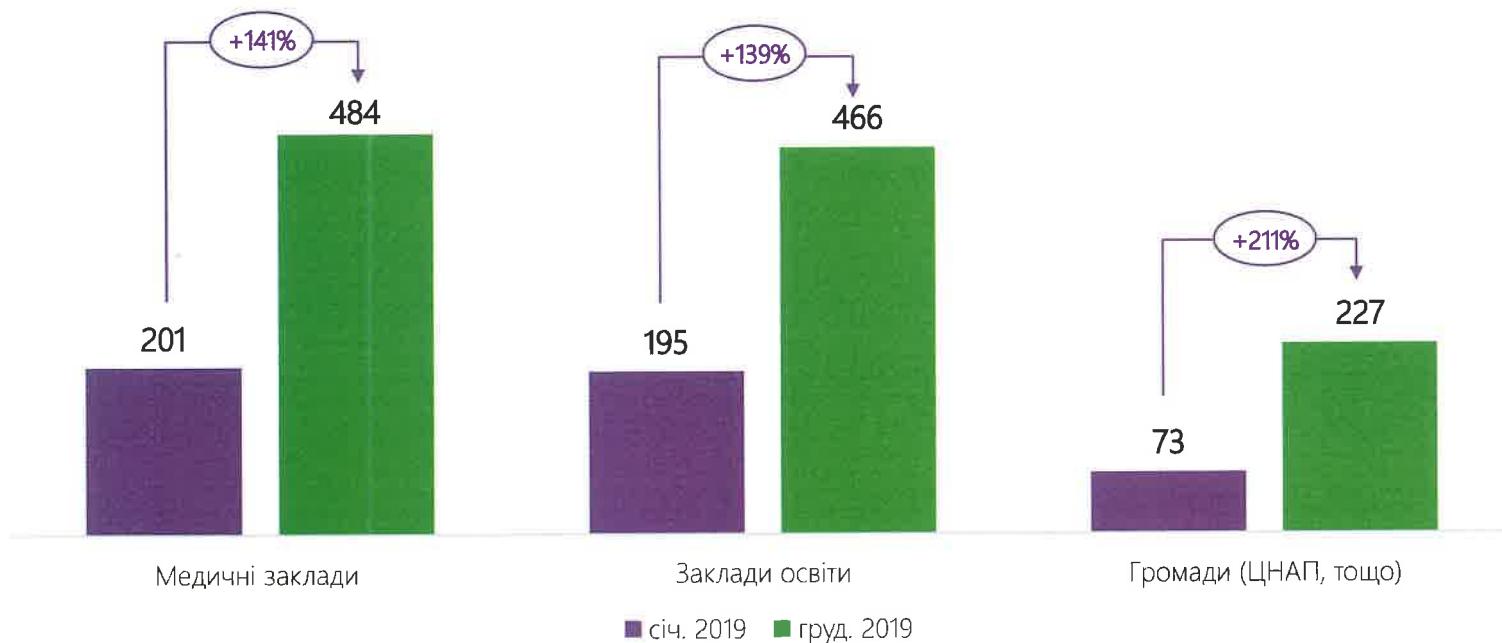

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2B

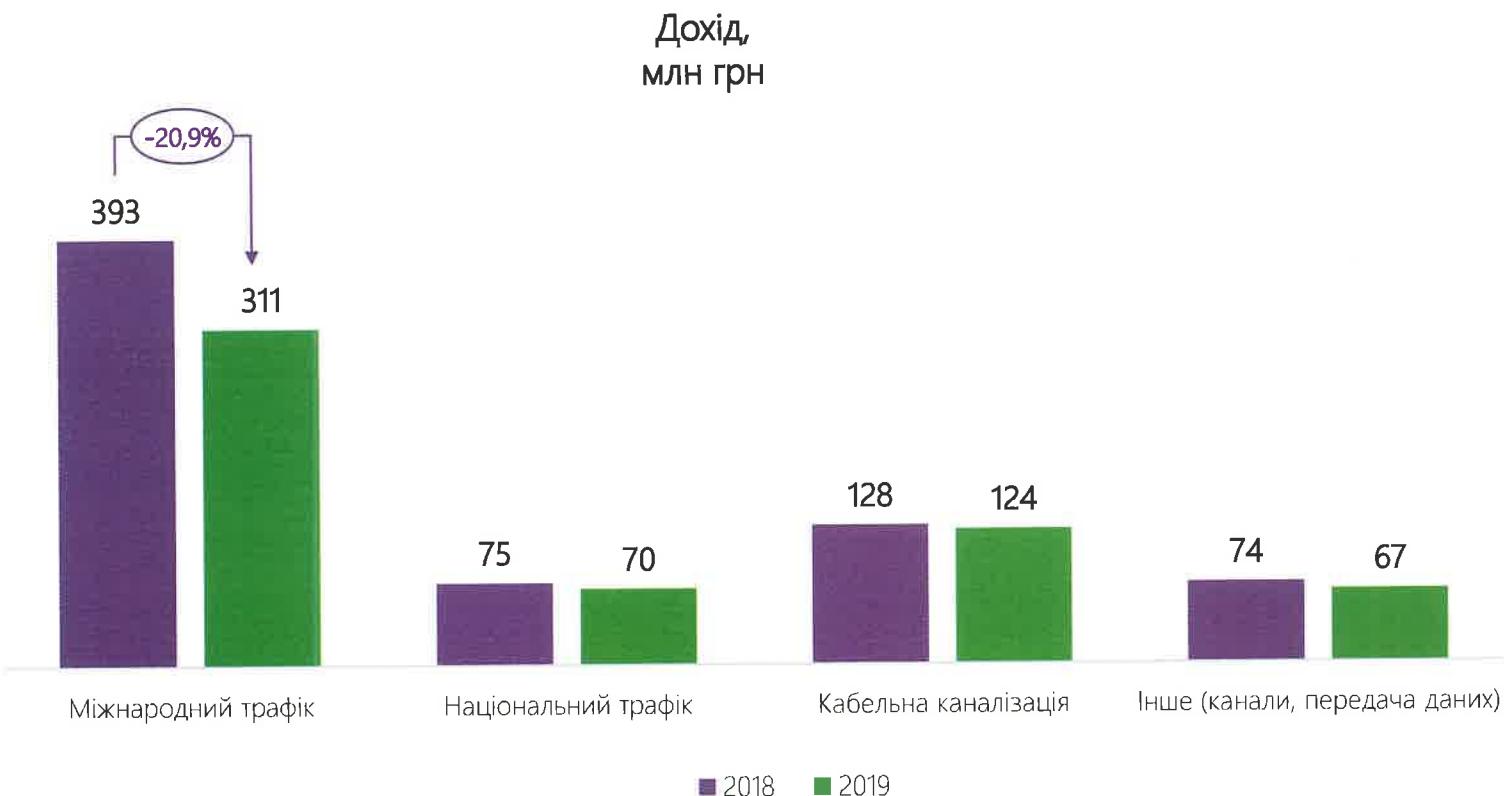
Збільшення бази об'єктів соціальної інфраструктури

Кількість об'єктів,
підключених до оптичної мережі

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2O

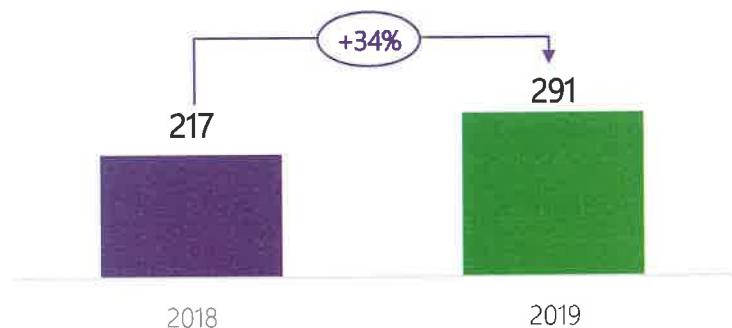

4 Результати діяльності за 2019 рік

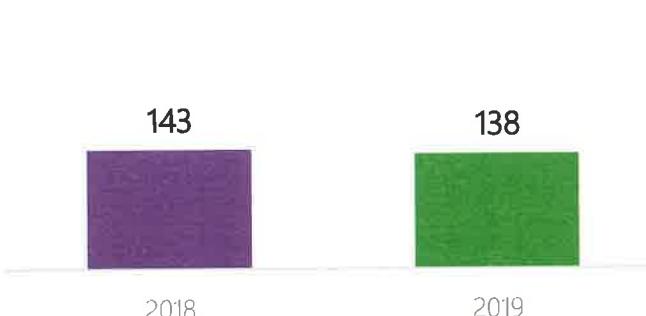
Доходи від управління активами

Зростання доходів від комерційної оренди

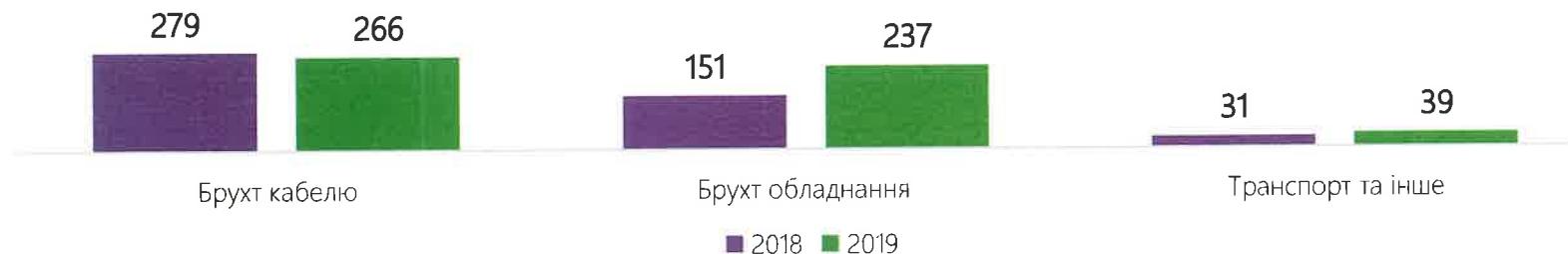
Дохід від оренди комерційної нерухомості,
млн грн

Дохід від технологічної оренди,
млн грн

Реалізація вивільнених активів,
млн грн*

■ 2018 ■ 2019

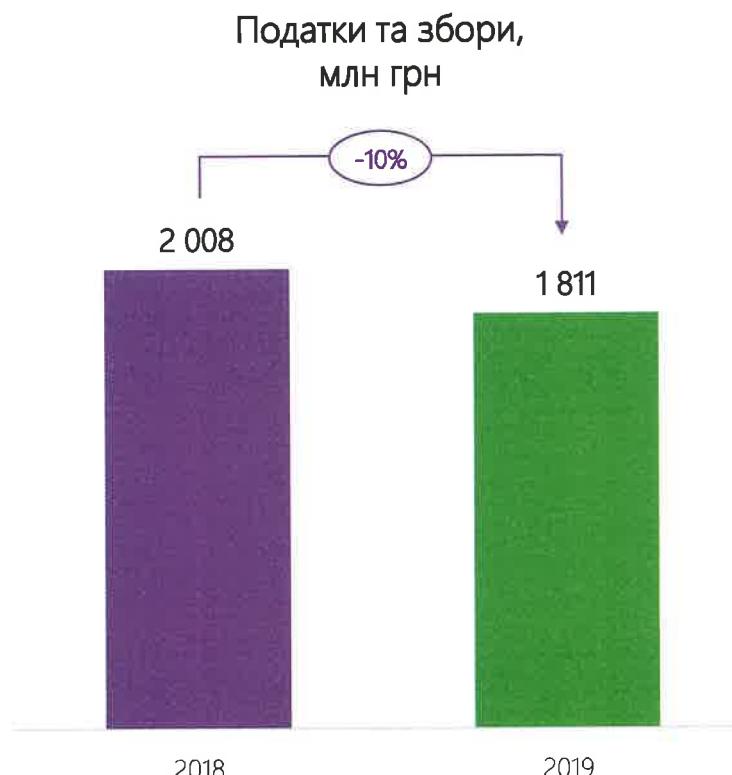
* Включені в інші операційні доходи відповідно до фінансової звітності за 2019 рік

20

4 Результати діяльності за 2019 рік

Податки та збори

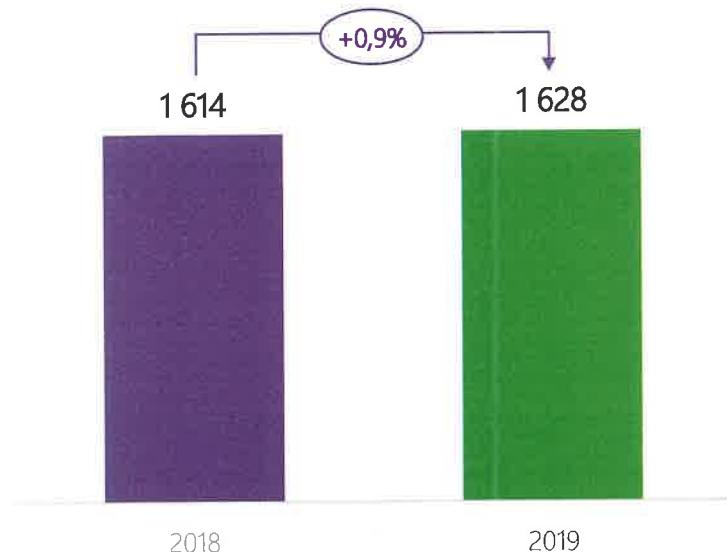
Укртелеком – один з найбільших платників податків та зборів у телекомунікаційній галузі

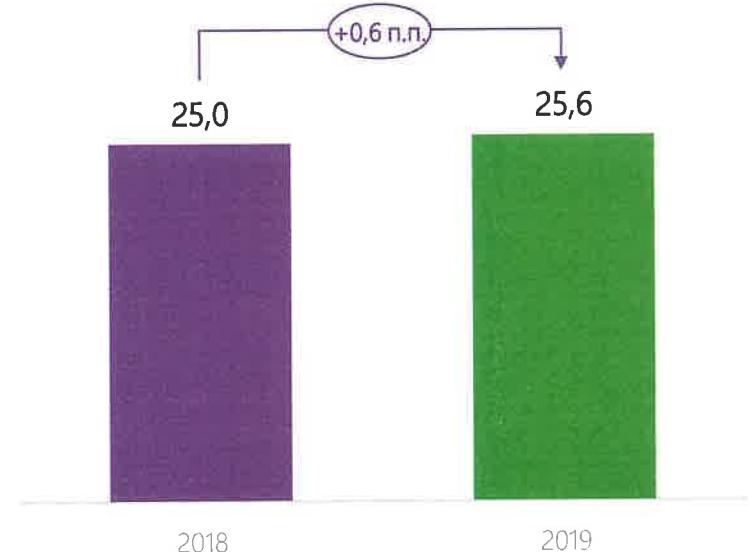
4 Результати діяльності за 2019 рік

EBITDA

EBITDA,
млн грн*

Маржа EBITDA,
%

* Згідно даних управлінського обліку. Скоригована EBITDA відповідно до фінансової звітності 2018: 1 620 млн грн; 2019: 1 638 млн грн

4 Результати діяльності за 2019 рік

Капітальні інвестиції

Капітальні інвестиції в основному спрямовані на модернізацію та розвиток мережі

Структура капітальних інвестицій у 2019 р.*

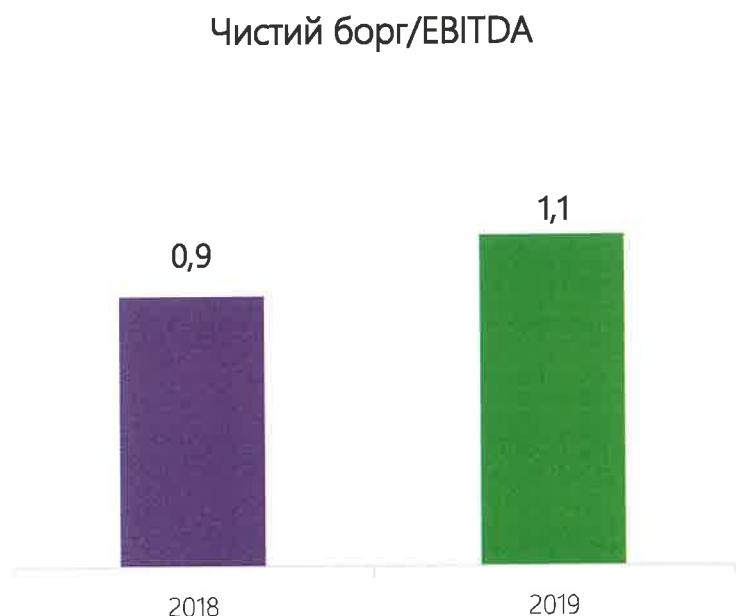

* Згідно даних управлінського обліку. Надходження незавершеного будівництва відповідно до примітки 6 фінансової звітності у 2019 році - 626 млн грн

4 Результати діяльності за 2019 рік

Ліквідність та зобов'язання

Компанія має стабільний фінансовий стан та низьке співвідношення чистого боргу та EBITDA

Структура зобов'язань станом на
31.12.2019 р.

Розвиток інфраструктури

Ядро мережі

IMS core,
8 P, 81 PE routers, 1.7K of 10 Gb ports

Транспортна мережа

Внутрішня 1 060 Гб/с, зовнішня 250 Гб/с, паритетні канали 550 Гб/с

Оптичні лінії зв'язку

54 тис. км (+4 тис. км в 2019 р.)

Мережа доступу Інтернет

2,4 тис. населених пунктів (+160 в 2019 р.)

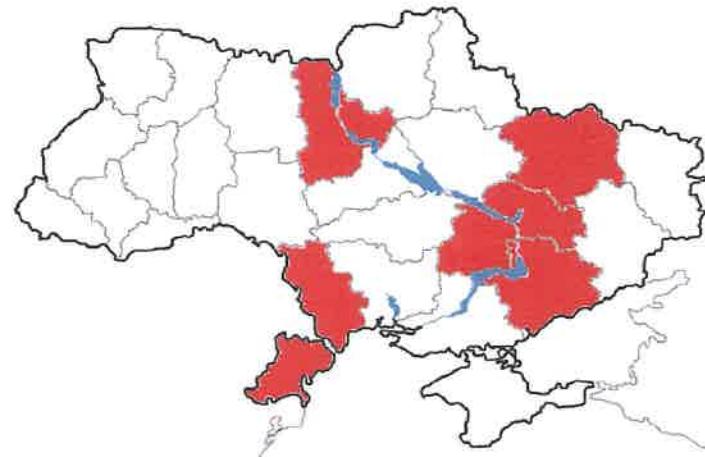
Крадіжки та зловмисні пошкодження телеком інфраструктури

У 2019 р. зафіковано:

- 13 тис. випадків крадіжок та пошкоджень;
- викрадено або пошкоджено 1,7 тис. км кабелю.

ТОП-5 областей за кількістю випадків:

■ Дніпропетровська	4 730
■ Київська	1 614
■ Одеська	1 558
■ Запорізька	1 213
■ Харківська	976

З метою зменшення кількості крадіжок та збереження телеком інфраструктури Компанія співпрацює з правоохоронними органами та приватними охоронними організаціями, встановлює запірні прилади на люках, проводить заміну мідних ліній на оптичні, а також переходить на використання інших сучасних технологій (зокрема, FMC).

4 Результати діяльності за 2019 рік

Інновації та наукова робота

Протягом 2019 р. Укртелеком впроваджував в свою роботу сучасні технології:

- Почав масштабно використовувати технологію конвергентного зв'язку (FMC) з метою відновлення послуг голосової телефонії після крадіжок та пошкоджень телеком інфраструктури;
- Впровадив платформу управління корпоративними додатками, мобільними пристроями та персональними комп'ютерами Unified Endpoint Management (UEM) для понад 8 тисяч працівників Компанії. Впровадження UEM в Укртелекомі було визнано наймасштабнішим у Східній Європі на Міжнародному форумі «Mobileiron LIVE! 2019»;
- Продовжував здійснювати інвестиції в розвиток волоконно-оптичних мереж доступу за технологіями GPON та Ethernet;
- Розширив ємність транспортної мережі DWDM шляхом побудови шести нових 100 Гбіт/с оптичних каналів;
- Продовжував використовувати найсучасніші типи конструкцій волоконно-оптичного кабелю та волоконних світловодів.

Протягом 2019 р. представники Укртелекому приймали активну участь в науково-технічній роботі:

- Приймали участь у розробці міжнародних та національних нормативно-технічних документів, зокрема:
 - двох Державних Технічних комітетах стандартизації: ТК 155 «Радіотехнології» та ТК 157 «Телекомунікації»;
 - технічній комісії Адміністрації Держспецзв'язку з питань визначення переліку технічних засобів, які можуть застосовуватися в телекомунікаційних мережах загального користування України;
 - 15-ї дослідній комісії Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ).
- Приймали участь у сімох профільних міжнародних науково-технічних конференціях, де виступали з науковими доповідями;
- Представник Укртелекому є членом Міжнародного Союзу Електрозв'язку (підрозділ ООН) та отримав визнання як «Експерт року в сфері телекомунікацій» на Міжнародній конференції «Telecom Ukraine 2019».

5 Стратегічні напрямки розвитку

- Стратегічні пріоритети розвитку Укртелекому залишаються незмінними – це збереження лідируючих позицій на телеком ринку України в довгостроковій перспективі шляхом проведення модернізації телеком мережі та її розвитку в найбільш перспективних локаціях;
- Виконанню цієї задачі в 2019 р. сприяла реалізація проектів по трьох стратегічних напрямках розвитку бізнесу Укртелекому:

Розширення та модернізація телеком мережі

1

- Будівництво нових сучасних волоконно-оптичних мереж;
- Модернізація існуючої телеком мережі.

Розвиток суміжних та додаткових напрямків бізнесу

2

- «Розумний» дім, Інтернет речей, кібербезпека, хмарні послуги, мережеві послуги з віддаленим управлінням (Smart Wi-Fi, SD WAN) та ін.;
- Здача в оренду нерухомості, вивільненої в процесі модернізації телеком мережі.

Подальше підвищення операційної ефективності

3

- Модернізація портфеля послуг з урахуванням технологічних та ринкових факторів;
- Впровадження системи управління та автоматизація бізнес-процесів.

Розширення та модернізація телеком мережі

Brownfield

- Проект з розбудови GPON-мережі в невеликих населених пунктах України;
- В 2019 р. прокладено більше 2 тис. км волоконно-оптичних ліній зв'язку у 280 н.п., з яких у 160 н.п. до цього не було Інтернет-мережі Укртелекому;
- Підключено 10,7 тис. нових абонентів, переключено 4,6 тис. існуючих абонентів інтернет з ADSL на GPON.

FTTB Swap

- Реалізовано VI чергу проекту: побудовано FTTB-мережу загальною ємністю 2 тис. портів у 12 населених пунктах;
- Загалом по проекту підключено 11 тис. нових абонентів інтернет, переключено 7,7 тис. існуючих абонентів інтернет з ADSL на FTTB Ethernet.

Оптика B2B

- Підключено до оптичного інтернету 283 медичних установи та 271 навчальний заклад;
- Підключено 2,7 тис. послуг оптичного інтернету в 154 об'єднаних територіальних громадах

Розвиток суміжних та додаткових напрямків бізнесу

Розвиток суміжних напрямків бізнесу

- Загальна ємність дата-центрів Укртелекому в 2019 р. зросла на 35%;
- Кількість ліній хмарних АТС (VPBX) в 2019 р. зросла на 133 до 20 тис.
- Доходи від послуги кіберзахисту (anti-DDOS) зросли в 2019 р. на 51%.

Здача в оренду нерухомості, вивільненої в процесі модернізації

- Портфель нерухомості Укртелеком складає 2,8 млн м²;
- Станом на кінець 2019 р. 350 тис. м² передано в оренду, а 1,3 тис. об'єктів нерухомості, що не задіяні в операційній діяльності, пропонуються в оренду;
- 25% площ розташовані в обласних центрах.

5 Стратегічні напрямки розвитку

Подальше підвищення операційної ефективності

Модернізація портфелю послуг

- 31 січня 2019 р. припинено надання послуги проводового мовлення в Одесі;
- 31 квітня 2019 р. припинено надання послуги проводового мовлення в Дніпрі.

Альтернативна телефонія

- Проект поєднує в собі можливості мобільного та фіксованого зв'язку
- Постановою Кабінету міністрів України конвергентна технологія затверджена як технологія надання фіксованого телефонного зв'язку нарівні з класичною провідною технологією;
- Завершено II етап пілотного проекту з впровадження конвергентного зв'язку в Києві, Харкові, Дніпрі, Запоріжжі, Ірпені та 250 селах і розпочато масштабування по всій території України;
- Станом на кінець 2019 р. послугою альтернативної телефонії на базі конвергентної технології користуються близько 6,8 тис. абонентів.

Управління та автоматизація бізнес-процесів

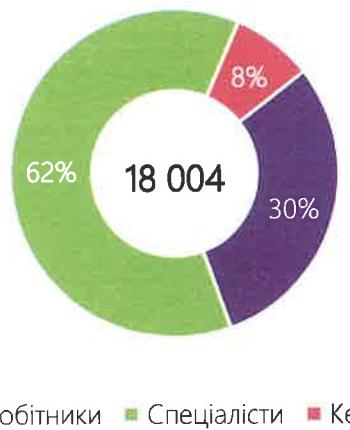
- Розширено функціональність системи дистанційного керування задачами польового технічного персоналу;
- Триває впровадження нової системи лінійного обліку;
- Триває наскрізна автоматизація ключових клієнтських бізнес-процесів (усунення інцидентів та аварій, продажі, підключення, обслуговування).

6 Відповіальність

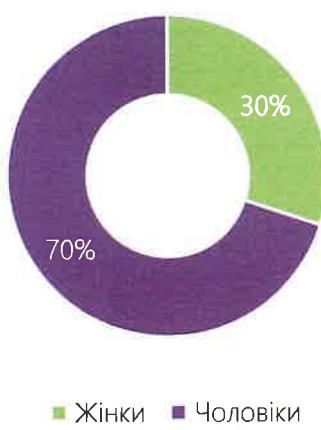
Управління персоналом

Укртелеком – найбільший роботодавець в телеком галузі України

Структура персоналу компанії на кінець 2019 р.

Гендерна структура керівників на кінець 2019 р.

Фонд оплати праці та відрахування, млн грн

- В ПАТ «Укртелеком» діє профспілкова організація, що входить до складу профспілки працівників зв'язку України;
- Адміністрація ПАТ «Укртелеком» та Об'єднана профспілкова організація раз на півроку звітують про виконання умов колективного договору, який у 2019 році виконаний в повному обсязі.

* Середня кількість працівників Компанії за 2019 рік - 19 090 особа

6 Відповіальність

Управління персоналом

Проекти з навчання та розвитку

Група працівників	Програми	Сутність	Навчено працівників у 2019 р.
Керівники	«Академія менеджменту»	Розвиток управлінських компетенцій у керівників вищої ланки	
	«Школа менеджменту»	Розвиток управлінських компетенцій у керівників середньої ланки	356
Спеціалісти з продажів	B2C	Розвиток навичок з продажів	535
	B2B	Розвиток навичок з продажів	100
Спеціалісти Технічної дирекції та Дирекції ІТ	Технічне навчання	Навчання професійним навичкам	243
	Корпоративне навчання	Розвиток корпоративних компетенцій	472
Всі співробітники	Організація зовнішнього навчання	Навчання професійним навичкам у зовнішніх провайдерів за запитом бізнесу	112
Всього аудиторного навчання			1 818
Дистанційно за всіма напрямками навчання			3 093

6 Відповідальність

Безпека праці

У 2019 р. ПАТ «Укртелеком» повністю дотримувався вимог законодавства України в сфері охорони праці та пожежної безпеки

Охорона праці

- Реалізовано 207 комплексних заходів, спрямованих на поліпшення умов праці
- Отримано 40 дозволів на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки/виконання робіт підвищеної небезпеки

Пожежна безпека

- 41 об'єкт оснащено новими системами протипожежного захисту

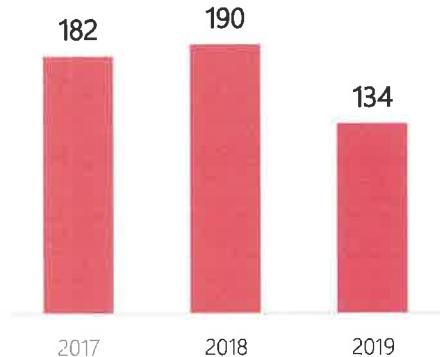
6 Відповіальність

Соціальний внесок

Укртелеком в рамках своїх зобов'язань перед державою надає телеком послуги пільговим категоріям громадян

Заборгованість за надані пільговикам послуги на 31.12.2019

Заборгованість на кінець року,
млн грн

Найбільші боржники серед місцевих
бюджетів, млн грн

- Відповідно до законодавства України Укртелеком забезпечує зв'язок більше 400 тис. громадян пільгових категорій
- Серед них:
 - Багатодітні сім'ї
 - Учасники та інваліди війни
 - Ліквідатори ЧАЕС 1-ї та 2-ї категорій
 - Учасники бойових дій
 - Інваліди І та ІІ груп
 - Ветерани державних служб (пожежники, МВС тощо)

Як соціально відповідальна компанія, Укртелеком продовжує надання телеком послуг пільговим категоріям громадян незважаючи на значну заборгованість місцевих бюджетів

6 Відповіальність

Соціальний внесок

«Кращі – з Укртелекомом: Ігри стажерів»

Це соціальний освітній проект для студентів 3-6 курсів ВНЗ України (Київ, Львів, Одеса, Харків, Дніпро), спрямований на розширення знань учасників про специфіку телекомуникаційної галузі та загальні принципи управління. Тривалість 5 тижнів: 4 тижні навчання на майстер-класах та 1 тиждень на вирішення бізнес-кейсу. Найуспішнішим учасникам проекту пропонується стажування в Компанії з перспективою працевлаштування.

Освітній проект є частиною УКРАЇНСЬКОГО ПАКТУ ЗАРАДИ МОЛОДІ-2020 під егідою ООН, що сприяє розвитку та зміцненню співробітництва між бізнес-спільнотою та сферою освіти

Переваги

- Студенти різних спеціальностей отримують досвід у найбільшій телекомуникаційній компанії України;
- Студенти отримують знання безпосередньо від практиків, які щоденно вирішують бізнес-завдання;
- Залучення активних, талановитих, цілеспрямованих молодих спеціалістів.

Досягнення за 2019 рік

- 5 штатних працівників**, які успішно пройшли стажування та отримали своє перше робоче місце в Укртелекомі
- 55 стажерів**, які здобули свій перший досвід роботи у великій національній компанії
- 70 учасників**, які вчилися у керівників та бізнес-тренерів Компанії й здобули знання та навички для побудови власної кар'єри

Соціальний внесок

- В 2019 році ПАТ «Укртелеком» було нагороджено почесною грамотою Міністерства молоді та спорту України за вагомий внесок у розвиток української молоді та активну участь у реалізації Українського пакту заради молоді – 2020;
- Дану нагороду отримали лише 9 Компаній серед 123 Компаній-підписантів пакту.

- Компанія Укртелеком увійшла в рейтинг «ТОП-25 роботодавців відкритих для талантів до 25 років за підтримку у місії Stud-Point, за відкритість до молодих талантів та надання їм можливості розвитку, за активну позицію та роботу зі студентами, за створення нових можливостей для побудови кар'єрних історій»;
- Переможці були обрані командою Stud-Point та фокус-групою студентів.

7 Корпоративне управління

Керівництво компанії

Директор ПАТ «Укртелеком»

Фінансовий директор

Директор дирекції розвитку масового сегменту

Директор дирекції розвитку корпоративного сегменту

Директор технічної дирекції

Директор дирекції інформаційних технологій

Директор дирекції корпоративних відносин

Директор дирекції управління персоналом та організаційного розвитку

Директор дирекції підтримки бізнесу

Директор дирекції корпоративної безпеки

Директор дирекції стратегії та розвитку бізнесу

Директор департаменту юридичної підтримки та супроводження бізнесу

Директор департаменту корпоративних комунікацій

Юрій Курмаз

Любомир Коцюмбас

Денис Захаренко

Микола Давиденко

Дмитро Микитюк

Кирило Гончарук

Іван Коломоєць

Тетяна Петruk

Дмитро Омельченко

Микола Потімко

Ігор Яремчук

Олександр Білоножко

Михайло Шуранов

7 Корпоративне управління

Управління ризиками

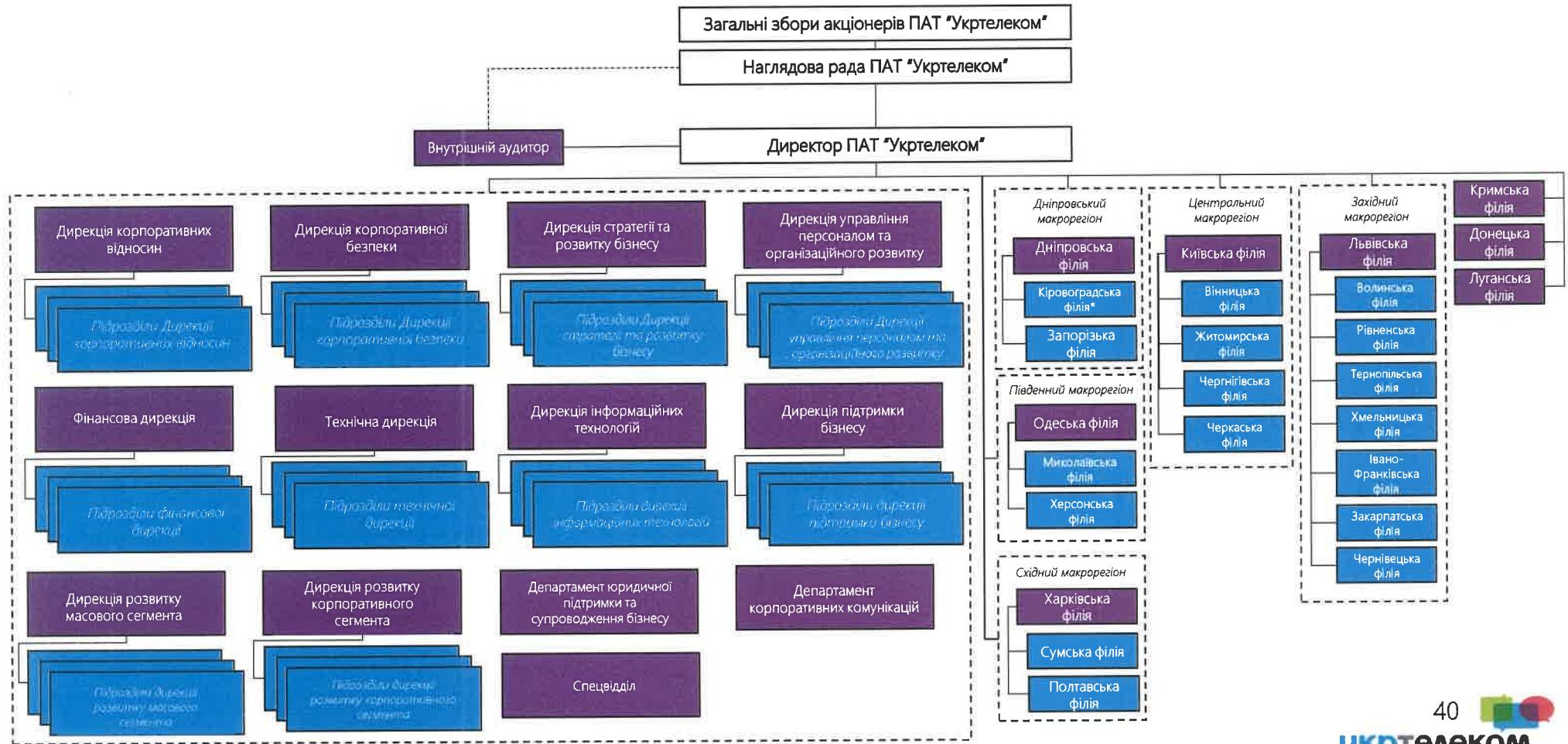
Управління ризиками в Компанії базується на комплексній системі внутрішнього аналізу та контролю

Для ефективного управління ризиками здійснюються:

- 1 Регулярне виявлення та оцінка ризиків, які впливають на досягнення стратегічних та операційних цілей;
- 2 Прийняття рішень з урахуванням існуючих, а також потенційних ризиків та можливостей;
- 3 Вибір оптимальної стратегії управління ризиками, враховуючи ступінь впливу та вартість заходів з управління;
- 4 Регулярний моніторинг ефективності заходів з управління ризиками.

8 Додатки

Організаційна структура ПАТ «Укртелеком»

*Ліквідовано з 14.02.2020

8 Додатки**Адреси Корпоративного Центру та філій ПАТ «Укртелеком»**

№	Назва філії	Адреса
1	Корпоративний Центр ПАТ "Укртелеком"	01601, м. Київ, бульвар Т.Шевченка, 18
2	Вінницька філія ПАТ "Укртелеком"	21050 м. Вінниця, вул. Соборна, 8
3	Волинська філія ПАТ "Укртелеком"	43005 м. Луцьк, пр. Василя Мойсея, 2
4	Дніпропетровська філія ПАТ "Укртелеком"	49600 м. Дніпро, вул. Херсонська, 26
5	Житомирська філія ПАТ "Укртелеком"	10014 м. Житомир, вул. Київська, 20
6	Закарпатська філія ПАТ "Укртелеком"	88000 м. Ужгород, пл. Кирила та Мефодія, 4
7	Запорізька філія ПАТ "Укртелеком"	69005 м. Запоріжжя, вул. Кам'яногірська, 10
8	Івано-Франківська філія ПАТ "Укртелеком"	76014 м. Івано-Франківськ, вул. Ак. Сахарова, 32
9	Київська філія ПАТ "Укртелеком"	03110 м. Київ, вул. Солом'янська, 34-А
10	Кіровоградська філія ПАТ "Укртелеком"*	25006 м. Кропивницький, вул. Гоголя, 72
11	Львівська філія ПАТ "Укртелеком"	79007 м. Львів, вул. Дорошенка, 43
12	Миколаївська філія ПАТ "Укртелеком"	54001 м. Миколаїв, вул. Адміральська, 27/3
13	Одеська філія ПАТ "Укртелеком"	65023 м. Одеса, вул. Коблевська, 39
14	Полтавська філія ПАТ "Укртелеком"	36000 м. Полтава, вул. Соборності, 33
15	Рівненська філія ПАТ "Укртелеком"	33028 м. Рівне, вул. А.Міцкевича, 2
16	Сумська філія ПАТ "Укртелеком"	40030 м. Суми, вул. Іллінська, 2
17	Тернопільська філія ПАТ "Укртелеком"	46001 м. Тернопіль, вул. В.Чорновола, 4
18	Харківська філія ПАТ "Укртелеком"	61010, м. Харків, Нетіченська набережна, 8
19	Херсонська філія ПАТ "Укртелеком"	73013 м. Херсон, вул. Кримська, 124 - А
20	Хмельницька філія ПАТ "Укртелеком"	29001 м. Хмельницький, вул. Володимирська, 68
21	Черкаська філія ПАТ "Укртелеком"	18000 м. Черкаси, вул. Б.Вишневецького, 34
22	Чернігівська філія ПАТ "Укртелеком"	14000 м. Чернігів, пр. Перемоги, 76
23	Чернівецька філія ПАТ "Укртелеком"	58002 м. Чернівці, вул. Університетська, 3

*Ліквідовано з 14.02.2020

Ліцензії ПАТ «Укртелеком»

1. Надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації мереж проводового радіомовлення на території Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської області та м. Київ (від 28.02.2019 № 001141).
2. Надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електrozв'язку на всій території України (від 29.07.2011 серія АВ № 583383).
3. Надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електrozв'язку: міжнародного, міжміського на всій території України (від 09.04.2015 серія АЕ № 521977).
4. Надання послуг з технічного обслуговування і експлуатації мереж ефірного телемовлення на території м. Київ, Київської, Тернопільської, Львівської, Закарпатської, Житомирської областей (від 10.06.2015 серія АЕ № 522083).
5. Надання послуг фіксованого місцевого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу із застосуванням технології DECT з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електrozв'язку на території Автономної Республіки Крим, м. Ужгород та Закарпатської області, м. Чернівці та Чернівецької області, м. Івано-Франківськ та Івано-Франківської області (від 01.02.2016 серія ДЛ № 000190).
6. Надання послуг телефонного зв'язку (крім відомчих об'єктів) - місцевого з правом створення власної мережі ємністю понад 1 000 (однієї тисячі) абонентських номерів на всій території України (від 13.04.2016 серія ДЛ № 000396).
7. Ліцензія на провадження господарської діяльності з надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг цифрового підпису) та технічного захисту інформації за переліком, що визначається Кабінетом міністрів України, в частині постачання, монтаж (встановлення), налаштування, технічне обслуговування (супровождження), ремонт та/або утилізація крипtosистем і засобів криптографічного захисту інформації (з наданням права провадження діяльності у галузі криптографічного захисту службової інформації), Витяг з наказу Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 07.08.2019 №434
8. Ліцензія на провадження господарської діяльності з надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг цифрового підпису) та технічного захисту інформації за переліком, що визначається Кабінетом міністрів України, в частині оцінювання захищеності інформації усіх видів, у тому числі інформації, що становить державну таємницю; виявлення закладних пристроїв, Витяг з наказу Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 29.07.2019 №416.

Building a better
working world

Ernst & Young Audit Services LLC
19A Khreshchatyk Street
Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: +380 (44) 490 3000
Fax: +380 (44) 490 3030
www.ey.com/ua

ТОВ «Ернст енд Янг»
Аудиторські послуги»
вул. Хрещатик, 19А
Київ, 01001, Україна
Тел.: +380 (44) 490 3000
Факс: +380 (44) 490 3030

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам та Наглядовій Раді Публічного акціонерного товариства «Укртелеком»

Звіт щодо аудиту окремої фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит окремої фінансової звітності Публічного акціонерного товариства «Укртелеком» (далі - «Компанія»), представленої на сторінках 1-54, що складається з окремого балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 року, та окремого звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), окремого звіту про власний капітал та окремого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до окремої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком впливу питань, про які йдеться у параграфі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, окрема фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2019 року, та її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

(i) Оцінка мідного кабелю, що підлягає вивільненню

Компанія застосовує модель переоцінки при обліку основних засобів після первісного визнання. Даною моделлю передбачає, відповідно до МСБО 16 «Основні засоби», що переоцінки слід проводити з достатньою регулярністю, так щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості на кожну звітну дату.

Станом на 31 грудня 2019 року Компанія відобразила, на підставі звіту незалежного оцінювача, дооцінку певних телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню (мідний кабель), до справедливої вартості у сумі 234 593 тисячі гривень. Ця справедлива вартість була визначена на основі вхідних даних, отриманих з реєстрів, які не використовуються при веденні бухгалтерського обліку та не були узгоджені з обліковими записами. Відповідні активи є частиною телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню (Примітка 6). Внаслідок обмежень зазначених реєстрів, справедлива вартість, відображена Компанією, не була визначена достовірно. В результаті, вартість основних засобів була викривлена та вплив даного викривлення не було визначено.

Крім цього, внаслідок особливостей організації облікових записів, Компанією не було зроблено точний розподіл загального результату переоцінки усіх груп основних засобів між збитками від знецінення та дооцінками у капіталі. Вплив даного відхилення від вимог МСФЗ не було визначено.

(i)

(ii) **Необоротні активи, утримувані для продажу - інвестиція в дочірню компанію ТОВ «Тримоб»**

Як зазначено у Примітці 9 до окремої фінансової звітності, станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Компанія класифікувала свою інвестицію у дочірню компанію ТОВ «Тримоб» як групу вибуття, утримувану для продажу. Відповідно, окрема фінансова звітність Компанії станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, включала активи, класифіковані як утримувані для продажу, у сумі 2 410 875 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 2 046 628 тисяч гривень).

МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» вимагає класифікувати актив як такий, що утримується для продажу, якщо цей актив є придатним для негайного продажу в тому стані, у якому він перебуває на момент продажу, на умовах, яких зазвичай дотримуються при продажі таких активів, і цей продаж повинен бути високо ймовірним. У зв'язку з тим, що можливість продажу ТОВ «Тримоб» залежала від отримання згоди Фонду державного майна України, і така згода не була отримана станом на 31 грудня 2018 та 2019 років, інвестиція в ТОВ «Тримоб», відповідно до МСФЗ 5, не могла бути класифікована як актив, що утримується для продажу, станом на відповідні дати. Інвестиція в ТОВ «Тримоб» повинна була бути включена до інвестицій у дочірні підприємства у складі необоротних активів. Вплив даного відхилення від вимог МСФЗ на окрему фінансову звітність Компанії не було визначено.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту - це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту окремої фінансової звітності за поточний період. Додатково до питань, про які йдеться у розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, ми визначили наступні питання, які описані нижче, як ключові питання, що мають бути повідомлені у нашому звіті. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту окремої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого

викривлення окремої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо окремої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту

Визнання та оцінка доходів від надання послуг зв'язку

Визнання доходів від договорів з клієнтами було визначено як ключове питання аудиту у зв'язку з властивим бізнесу ризиком, пов'язаним з точністю доходів, які відображаються у білінгових IT системах, а також зі значними масивами даних, що обробляються системами.

Доходи від договорів з клієнтами визнаються при наданні клієнтом послуг. Для деяких видів доходів, реєстрація первинних даних та облік операцій, пов'язаних з визнанням доходів, відбувається у білінгових IT системах.

Детальна інформація щодо облікової політики з визнанням доходів та структури доходів наведена у Примітках 3 та 18 до окремої фінансової звітності, відповідно.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

За участі наших IT спеціалістів ми провели, серед іншого, наступні процедури:

- Тестування ключових контролів за визнанням доходів.
- Звірку даних білінгових систем з обліковими реєстрами.
- Перевірку достовірності взаємозалежностей між доходами, торговельною дебіторською заборгованістю та грошовими коштами.
- Аналітичні процедури по відношенню до доходів періоду, включаючи аналіз щомісячних коливань з урахуванням відтоку клієнтів для визначення нетипових трендів у доходах.
- Оцінку очікуваного періоду контрактних взаємовідносин з клієнтами на підставі поведінки клієнтів у минулому та аналізу внутрішніх даних по відтоку клієнтів.

На вибірковій основі ми переглянули договори з клієнтами та перевірили, що зобов'язання щодо виконання, визначені Компанією, відповідають положенням та умовам відповідних договорів.

Ми проаналізували розкриття інформації щодо доходів, наведене у Примітці 18 до окремої фінансової звітності Компанії.

Застосування МСФЗ 16 «Оренда» з 1 січня 2019 року

Компанія має значну кількість договорів оренди землі та приміщень. Компанія обрала модифікований ретроспективний підхід до застосування МСФЗ 16 та застосувала дозволені стандартом звільнення щодо визнання короткострокової оренди та оренди малоцінних активів. Застосування нового стандарту станом на 1 січня 2019 року привело до визнання активів з права користування у сумі 103 170 тисяч гривень та відповідних орендних зобов'язань у сумі 103 038 тисяч гривень.

Оцінка впливу нового стандарту є важливою для нашого аудиту, оскільки відображені в обліку баланси є суттєвими, актуалізація облікової політики вимагає здійснення вибору з-поміж дозволених альтернатив, а процес її впровадження є комплексним при визначенні та обробці усієї доречної інформації, що стосується договорів оренди. Оцінка прав з користування активами та орендних зобов'язань базується на припущеннях, таких як ставки дисконтування та строки оренди, з урахуванням можливостей продовження та

Наші процедури по відношенню до застосування МСФЗ 16 включали наступне:

- Ми отримали розуміння та оцінили процес впровадження Компанією вимог МСФЗ 16, включаючи аналіз актуалізованої облікової політики та рішень щодо вибору варіантів політики з числа дозволених відповідно до МСФЗ 16 альтернатив, а також судження управлінського персоналу, застосовані при визначенні договорів, що містять елементи оренди.
- Ми порівняли перелік договорів, взятих до розрахунку впливу застосування МСФЗ 16, з інформацією у облікових реєстрах Компанії.
- Ми оцінили припущення, зроблені управлінським персоналом, зокрема припущення, використані при визначенні ставок дисконтування, строків оренди та принципів оцінки.
- Для вибраних орендних договорів ми перевірили фактичні вхідні дані та підготований

Ключове питання аудиту

припинення договорів. Відповідно, застосування МСФЗ 16 було одним з найбільш значущих питань нашого аудиту.

Розкриття Компанією інформації про перше застосування МСФЗ 16 наведене у Примітках 3 та 4 до окремої фінансової звітності.

Переоцінка неспеціалізованих основних засобів

Станом на 31 грудня 2019 року телекомуникаційні активи, що підлягають вивільненню, у частині телефонних станцій загальною балансовою вартістю 147 520 тисяч гривень, а також будівлі та споруди загальною балансовою вартістю 2 245 451 тисяч гривень разом складали 18% загальної вартості активів Компанії.

Оцінка цих категорій основних засобів за справедливою вартістю була одним з найбільш значущих питань нашого аудиту, враховуючи суттєвість даних залишків основних засобів та відповідних дооцінок у капіталі для окремої фінансової звітності, а також комплексність процесу оцінки та припущенень, які передбачають застосування управлінських суджень.

Розкриття інформації про справедливу вартість, методи оцінки та відповідні припущення надано Компанією у Примітці 6 до окремої фінансової звітності.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

управлінським персоналом розрахунок прав з користування активами та орендних зобов'язань.

- Ми розглянули застосування модифікованого ретроспективного підходу та достатність розкриттів впливу нового стандарту, зроблених Компанією у окремій фінансовій звітності.

Наші процедури по відношенню до даного питання включали наступне:

- Ми оцінили компетентність, ресурси та об'єктивність зовнішніх експертів, залучених управлінським персоналом Компанії до проведення оцінки основних засобів.
- На вибірковій основі ми проаналізували класифікацію об'єктів, включених до складу неспеціалізованих основних засобів.
- Ми залучили наших експертів з оцінки для розгляду використаної методології визначення справедливої вартості, та для проведення співставлення припущень, на яких ґрутувалася оцінка справедливої вартості, з загальними економічними показниками, галузевими даними та показниками Компанії.
- Ми проаналізували розкриття, наведені у окремій фінансовій звітності щодо справедливої вартості основних засобів, та звірили їх з результатами, наданими у акті оцінювача.

Інша інформація, що включена до Звіту про управління Компанії та Річної інформації емітента цінних паперів за 2019 рік

Інша інформація складається зі Звіту про управління (але не включає окрему фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту аудитора, і Річної інформації емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне управління), яку ми очікуємо отримати після цієї дати. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо і не будемо робити висновку з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом окремої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи щодо іншої інформації, отриманої до дати цього звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт.

Як описано у розділі «Основа для думки із застереженням» вище:

- i) Внаслідок обмежень технічних реєстрів, відображені Компанією справедлива вартість мідного кабеля, що підлягає вивільненню, не була визначена достовірно. Крім цього Компанія не зробила точний розподіл загального ефекту переоцінки усіх груп основних засобів між збитками від знецінення та дооцінками у капіталі.
- ii) Станом на 31 грудня 2018 та 2019 років Компанія класифікувала свою інвестицію в дочірнє підприємство ТОВ «Тримоб» як групу вибуття, утримувану для продажу, що є відхиленням від вимог МСФЗ 5.

Ми дійшли висновку, що з цих причин існує суттєве викривлення іншої інформації, що стосується сум або інших показників звіту про управління Компанії, на які впливають відхилення від МСФЗ, наведені вище.

Коли ми ознайомимося з Річною інформацією емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне управління), якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити про це питання Наглядову Раду.

Відповіальність управлінського персоналу та Наглядової Ради за окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповіальність за складання і достовірне подання окремої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповіальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова Рада несе відповіальність за нагляд за процесом фінансового звітування Компанії.

Відповіальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності

Нашиими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що окрема фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї окремої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Компанії;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашему звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у окремій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;
- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст окремої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує окрема фінансова звітність операції та подій, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо Наглядовій Раді разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій Раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовано, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій Раді, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту окремої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аudit фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

10 серпня 2017 року нас було вперше призначено Наглядовою Радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту окремої фінансової звітності Компанії. Наше призначення щорічно поновлюється Наглядовою Радою. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Компанії становить три роки.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Наглядової Ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Наглядової Ради Компанії, який ми випустили 16 квітня 2020 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що ми не надавали Компанії неаудиторські послуги.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Олеся Мельник.

Олеся Мельник
Партнер
Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

м. Київ, Україна

28 квітня 2020 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»
 Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Баланс (Звіт про фінансовий стан)

		Дата (рік, місяць, число)	
Підприємство	ПАТ «Укртелеком»		за ЄДРПОУ
Територія	Україна		21560766
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство		8039100000
Орган державного управління			230
Вид економічної діяльності	діяльність зв'язку		
Середня кількість працівників	19,090		61.10
Одиниця виміру:	тис. грн.		2643
Адреса	м. Київ, бул. Тараса Шевченка, 6, 18		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

		Форма № 1	код за ДКУД		1801001
Актив	Код рядка	1 січня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2019 р.	При- мітка
1	2	3	4	5	
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:	1000	181,331	168,407	161,099	
первинна вартість	1001	637,481	655,414	716,271	
накопичена амортизація	1002	(456,150)	(487,007)	(555,172)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	516,418	267,134	319,368	6
Основні засоби:	1010	8,627,127	8,862,053	5,447,690	6
первинна вартість	1011	9,070,786	9,819,768	5,584,076	
знос	1012	(443,659)	(957,715)	(136,386)	
Інвестиційна нерухомість:	1015	319,746	308,111	3,220,534	7
первинна вартість	1016	319,746	308,111	3,220,534	
знос	1017	-	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	349	279	279	
інші фінансові інвестиції	1035	-	-	-	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	85	24	24	
Відстрочені податкові активи	1045	-	-	37,672	27
Інші необоротні активи	1090	-	103,800	111,155	8
Усього за розділом I	1095	9,645,056	9,709,808	9,297,821	
II. Оборотні активи					
Запаси, у тому числі:	1100	124,993	121,969	105,844	
виробничі запаси	1101	82,708	74,151	59,703	
готова продукція	1103	-	-	4,936	
Товари	1104	42,285	47,818	41,205	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	531,696	367,159	320,834	10
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	63,181	90,623	77,735	
розрахунками з бюджетом	1135	5,959	9,274	18,044	
у тому числі з податку на прибуток	1136	493	3,113	-	
з нарахованих доходів	1140	4,216	1,053	1,293	
із внутрішніх розрахунків	1146	-	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	445,870	438,233	394,264	11, 4
Поточні фінансові інвестиції	1160	675,145	445,269	399,285	11, 4
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	272,289	339,589	391,413	28
Витрати майбутніх періодів	1170	19,444	9,065	22,338	
Інші оборотні активи	1190	14,505	58,116	70,362	8
Усього за розділом II	1195	2,157,298	1,880,350	1,801,412	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи видуття	1200	1,846,458	2,046,628	2,410,875	9
Баланс	1300	13,648,812	13,636,786	13,510,108	

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»
 Okрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчується на цю дату
 Баланс (Звіт про фінансовий стан) (продовження)

Пасив	Код рядка	1 січня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2019 р.	При-мітка
1	2	3	5	6	
I. Власний капітал					
Зареєстрований капітал	1400	4,681,562	4,681,562	4,681,562	12
Капітал у дооцінках	1405	8,291,743	8,177,384	9,305,848	12
Додатковий капітал	1410	411,370	411,370	411,370	12
Резервний капітал	1415	222,812	222,812	222,812	12
Непокритий збиток	1420	(5,091,581)	(4,560,878)	(4,978,087)	12, 4
Неоплачений капітал	1425	-	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	-	
Усього за розділом I	1495	8,515,906	8,932,250	9,643,505	
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	595,278	561,472	-	26
Довгострокові кредити банків	1510	-	750,533	639,587	14
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	184,785	799,511	14, 15
Довгострокові забезпечення	1520	329,848	237,848	273,017	13
Цільове фінансування	1525	-	-	-	
Усього за розділом II	1595	925,126	1,734,638	1,712,115	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	2,048,009	822,167	821,667	14
Векселі видані	1605	-	-	-	
Поточна заборгованість за довгостроковими кредитами банків	1610	2,550	113,915	199,988	14
Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість	1615	490,688	406,920	360,263	16
Поточна заборгованість за:					
з бюджетом	1620	214,455	109,915	170,140	
у тому числі з податку на прибуток	1621	54,044	-	47,288	
розрахунками зі страхування	1625	8,185	12,093	14,211	
розрахунками з оплати праці	1630	44,866	50,813	53,414	
одержаними авансами	1635	87,617	89,552	99,072	
розрахунками з учасниками	1640	1,898	1,897	1,897	
із внутрішніх розрахунків	1645	1,128	1,337	1,109	
Поточні забезпечення	1660	249,249	262,313	285,549	17
Доходи майбутніх періодів	1665	2,518	12,041	20,256	
Інші поточні зобов'язання	1690	1,056,617	1,086,935	126,922	4, 15
Усього за розділом III	1695	4,207,780	2,969,898	2,154,488	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
Баланс	1900	13,648,812	13,636,786	13,510,108	

Затверджено до випуску та підписано

Директор

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор

28 / 04 / 2020

Головний бухгалтер

Т.Л. Шипіна
прізвище

28 / 04 / 2020

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Підприємство	ПАТ «Укртелеком»	Дата (рік, місяць, число)	2020.01.01
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	21560766
Орган державного управління		за КОАТУУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за СПОДУ	
Вид економічної діяльності	діяльність зв'язку	за КОПФГ	230
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		за КВЕД	61.10
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
Одиниця виміру:	тис. грн.	V	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Форма № 2

код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік (перераховано)	При-Мітка
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5,771,328	5,936,564	18
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3,883,627)	(3,840,909)	19
Валовий:				
Прибуток	2090	1,887,701	2,095,655	
Збиток	2095	–	–	
Інші операційні доходи	2120	447,799	421,224	23
Адміністративні витрати	2130	(996,541)	(1,028,368)	20
Витрати на збут	2150	(390,393)	(415,215)	21
Інші операційні витрати	2180	(116,308)	(176,776)	4, 22
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток	2190	832,258	896,520	
Збиток	2195	–	–	
Дохід від участі в капіталі	2200	–	–	
Фінансові доходи	2220	410,453	34,668	25
Інші доходи	2240	–	18,132	
Фінансові витрати	2250	(345,236)	(353,580)	24
Витрати від участі в капіталі	2255	–	(70)	
Інші витрати	2270	(1,430,572)	(19,495)	4, 26
Фінансовий результат від безперервної діяльності до оподаткування:				
Прибуток	2290	–	576,175	
Збиток	2295	(533,097)	–	
(Витрати) дохід з податку на прибуток	2300	78,774	(82,440)	27
Збиток від припиненої діяльності після оподаткування	2305	–	–	
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350	–	493,735	
Збиток	2355	(454,323)	–	

II. ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код Рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік (перераховано)	При-Мітка
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	829,345	36,243	6
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	–	–	
Накопичені курсові різниці	2410	–	–	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	–	–	
Інший сукупний дохід (збиток)	2445	(43,189)	100,233	13
Інший сукупний дохід до оподаткування				
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	380,350	(7,631)	27
Інший сукупний дохід після оподаткування				
Сукупний дохід	2460	1,166,506	128,845	
	2465	712,183	622,580	

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

Рядок 2400 «Дооцінка (уцінка) необоротних активів» включає дооцінку будівель і споруд сегмента управління нерухомістю у сумі 1,600,348 тисяч гривень; дооцінку активів, що підлягають вивільненню, у сумі 12,530 тисяч гривень; дооцінку інших основних засобів у сумі 217 тисяч гривень та збиток у сумі 783,750 тисяч гривень від переоцінки спеціалізованих активів (у 2018 році – дооцінка в сумі 36,243 тисячі гривень).

Рядок 2445 «Інший сукупний дохід» у сумі витрат в розмірі 43,189 тисяч гривень (у 2018 році – дохід 100,233 тисячі гривень) представлений актуарним збитком по зобов'язаннях з довгострокових пенсійних виплат (Примітка 13).

Усі статті іншого сукупного доходу не будуть у подальшому перенесені у прибуток чи збиток.

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік (перераховано)	При-мітка
1	2	3	4	5
Матеріальні витрати	2500	873,402	919,898	
Витрати на оплату праці	2505	1,949,496	1,933,129	
Відрахування на соціальні заходи	2510	396,552	395,328	
Амортизація	2515	759,569	712,208	
Інші операційні витрати	2520	1,407,850	1,500,705	
Разом	2550	5,386,869	5,461,268	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік (перераховано)	При-мітка
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	18,726,248,000	18,726,248,000	12
Скоригована середньорічна кількість акцій	2605	18,726,248,000	18,726,248,000	12
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2610	(0.0243)	0.0264	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2615	(0.0243)	0.0264	
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	2650	-	-	
Чистий та скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію від операційної діяльності, грн.		(0.0243)	0.0264	
Чистий та скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію від припинення діяльності після оподаткування, грн.		-	-	

Затверджено до випуску та підписано

Директор

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор

28 / 04 / 2020

Головний бухгалтер

28 / 04 / 2020

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

		Дата (рік, місяць, число)	2020.01.01
Підприємство	ПАТ «Укртелеком»	за ЄДРПОУ	21560766
Територія	Україна	за КОАТУУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	діяльність зв'язку	за КВЕД	61.10
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):			v
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
Одиниця виміру: тис. грн.		код за ДКУД	1801004

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Форма № 3

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	6,989,554	7,063,024
Повернення податків та зборів:	3005	129	5,295
у тому числі податку на додану вартість	3006	–	–
Цільового фінансування	3010	2,034	1,968
Авансів від покупців і замовників	3015	40,282	7,974
Повернення авансів	3020	78,108	11,988
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	–	–
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	–	–
Операційної оренди	3040	514,274	434,615
Інші надходження	3095	34,488	25,505
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1,440,985)	(1,664,548)
Праці	3105	(1,578,167)	(1,564,538)
Відрахування на соціальні заходи	3110	(393,968)	(391,057)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1,416,647)	(1,616,892)
Авансів	3135	(905,913)	(755,415)
Повернення авансів	3140	(8,724)	(12,163)
Інші витрачання	3190	(215,433)	(204,121)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1,699,032	1,341,635
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
Фінансових інвестицій	3200	164,965	1,043,636
Необоротних активів	3205	6,207	29,107
Надходження від отриманих:			
Відсотків	3215	15,833	28,436
Дивідендів	3220	–	–
Надходження від деривативів	3225	–	–
Інші надходження	3250	606,886	276,035
Витрачання на придбання:			
Фінансових інвестицій	3255	(369,160)	(814,481)
Необоротних активів	3260	(735,121)	(671,935)
Виплати за деривативами	3270	–	–
Інші платежі	3290	(963,925)	(471,351)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(1,274,315)	(580,553)

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік
1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від власного капіталу	3300	–	–
Отримання позик	3305	136,016	171,393
Інші надходження	3340	–	390
Викуп власних акцій	3345	–	–
Погашення позик	3350	(193,361)	(577,568)
Сплата дивідендів	3355	–	–
Витрачання на сплату відсотків	3360	(236,488)	(286,428)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	–	–
Інші платежі	3390	(47,514)	–
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(341,347)	(692,213)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	83,370	68,869
Залишок коштів на початок року	3405	340,308	272,289
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(31,710)	(850)
Залишок коштів на кінець року	3415	391,968	340,308

Затверджено до випуску та підписано

Директор

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор

28 / 04 / 2020

Головний бухгалтер

28 / 04 / 2020

Сума в рядку 3415 «Залишок коштів на кінець року» у звіті про рух грошових коштів перевищує суму в рядку 1165 «Грошові кошти та їх еквіваленти» у балансі на 555 тисяч гривень, що складає суму резерву під очікувані кредитні збитки, яка включена до суми по рядку 1165 «Грошові кошти та їх еквіваленти» балансу.

Рядок 3095 «Інші надходження» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» у сумі 24,023 тисячі гривень включає надходження коштів від Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працевдатності (у 2018 році – 20,638 тисяч гривень).

Рядок 3115 «Витрачання на оплату зобов'язань з податків та зборів» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає відтік грошових коштів на сплату податку на прибуток у сумі 90,827 тисяч гривень (у 2018 році – 164,314 тисяч гривень).

Рядок 3190 «Інші витрати» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» у сумі 215,433 тисячі гривень (у 2018 році – 204,121 тисяча гривень) включає відтік грошових коштів за агентськими угодами, операції з придбання іноземної валюти, виплати згідно з колективним договором, страхові виплати та інші.

Рядок 3200 «Надходження від реалізації фінансових інвестицій» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає надходження від продажу цінних паперів, повернення коштів з депозитних рахунків терміном розміщення більше 3-х місяців на суму 164,965 тисяч гривень (у 2018 році – 1,043,636 тисяч гривень).

Рядок 3250 «Інші надходження» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає грошові надходження від повернення наданої фінансової допомоги від ТОВ «ТриМоб» у сумі 601,890 тисяч гривень (у 2018 році 272,482 тисячі гривень) та інші отримані грошові кошти.

Рядок 3255 «Витрачання на придбання фінансових інвестицій» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає витрати на придбання цінних.

Рядок 3290 «Інші платежі» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає грошові витрати від надання кредиту для припиненої діяльності ТОВ «ТриМоб» у сумі 963,925 тисяч гривень (у 2018 році – 471,351 тисяча гривень).

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

1. Організаційна структура та діяльність

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком» («Компанія») – найбільший оператор послуг фіксованого телефонного зв'язку та інтернет-послуг в Україні, що здійснює експлуатацію телекомуникаційних активів, які раніше знаходились у державній власності. 11 травня 2011 року в межах програми приватизації в Україні ТОВ «ЕСУ», дочірня компанія австрійської компанії EPIC, придбало частку володіння у Компанії в розмірі 92.791%. 30 вересня 2013 року фінансово-промислова група України «Систем Кепітал Менеджмент» («СКМ») придбала частку володіння у ТОВ «ЕСУ» в розмірі 100%.

Станом на 31 грудня 2019 року власниками акцій Компанії є ТОВ «ЕСУ» (92.791%), інші юридичні особи (5.862%) та фізичні особи (1.324%), інші акціонери, щодо яких Депозитарій не надав інформацію – 0.023%.

Компанія контролюється основним бенефіціарним власником, паном Р.Л. Ахметовим, через різні компанії, які зазвичай відносять до і називають СКМ. Операції з пов'язаними сторонами докладно описані у Примітці 31.

Компанія надає клієнтам практично всі види сучасних телекомуникаційних послуг, зокрема послуги фіксованого зв'язку (міжнародний, міжміський та місцевий телефонний зв'язок); послуги передачі даних і віртуальних приватних мереж; послуги доступу до мережі Інтернет; апаратний і віртуальний хостинг; відео-конференції; IPTV та інші телекомуникаційні послуги.

З 2016 року Компанія розпочала надання ІСТ послуг, серед яких послуги хмарної АТС, оренда «хмарної» ІТ інфраструктури, послуги із захисту від DDoS-атак.

Компанія володіє інвестиціями в дочірній компанії, котра розгорнула мережу мобільного зв'язку, використовуючи свою ліцензію на надання послуг мобільного зв'язку 3G у стандарті IMT-2000 CDMA (UMTS/WCDMA) (надалі «ліцензія 3G»). У 2011 році акціонери Компанії оголосили про свій намір продати мобільний сегмент. З того часу Компанія відображає в обліку мобільний сегмент як актив, утримуваний для продажу.

Юридична адреса Компанії: бульвар Тараса Шевченка, 18, Київ, Україна, 01601.

Умови здійснення діяльності в Україні

Компанія здійснює свою діяльність на регульованому ринку. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ), що є регулятором на ринку телекомуникацій України, встановлює тарифи, зокрема на загальнодоступні послуги місцевого фіксованого зв'язку (Примітка 18). Вказані тарифи, встановлені стосовно місцевого фіксованого зв'язку, не обов'язково можуть відображати витрати на надання послуг зв'язку та капітальні витрати, необхідні для розвитку мережі. Цей факт, а також інша невизначеність політичного, економічного, податкового та правового середовища в Україні впливали та можуть продовжувати впливати на прибутковість Компанії та на спроможність Компанії відшкодувати балансову вартість її довгострокових активів.

НКРЗІ також здійснює державне регулювання тарифів на надання в користування каналів електрозв'язку операторів телекомуникацій, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку цих послуг; розрахункових тарифів за послуги пропуску трафіку до телекомуникаційних мереж операторів телекомуникацій з істотною ринковою перевагою на певному ринку послуг пропуску трафіку або операторів телекомуникацій, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку телекомуникацій; тарифів на надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку операторів телекомуникацій.

Компанія здійснює свою діяльність в Україні. Хоча економіка України загалом вважається ринковою, вона продовжує демонструвати особливості, властиві перехідній економіці. Й, зокрема, залишаються притаманними певні структурні диспропорції, низький рівень ліквідності ринків капіталу, порівняно висока інфляція, значний розмір зовнішнього та внутрішнього державного боргу.

Після різкого спаду у 2014-2016 роках, економіка країни почала демонструвати певні ознаки відновлення та зростання. ВВП України демонстрував стабільне зростання (3.3% у 2019 році та 3.4% у 2018 році). Темп інфляції в Україні у 2019 році зменшився до 4.1% (порівняно з 9.8% у 2018 році). Крім того, обмінний курс української гривні по відношенню до долара США показав значну ревальвацію з 27.69 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2018 року до 23.69 станом на 31 грудня 2019 року. Облікова ставка Національного банку України знизилась з 18.0% до 13.5%, що спричинило відповідні зміни ставок кредитування комерційних банків.

Основними ризиками для сталот економічної динаміки залишаються напруженість у геополітичних відносинах з Російською Федерацією; відсутність чіткого консенсусу щодо напрямків проведення інституціональних реформ, зокрема в державному управлінні, судочинстві та основних секторах економіки; прискорення трудової еміграції та низький рівень залучення інвестицій.

Хоча керівництво вважає, що було вжито належні заходи для підтримки стабільності діяльності Компанії, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність ситуації може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Компанії, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Компанії. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від оцінок керівництва.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

1. Організаційна структура та діяльність (продовження)

Безперервність діяльності

Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до принципу безперервності діяльності, який передбачає реалізацію активів та погашення зобов'язань у рамках звичайної операційної діяльності. У 2019 році, насамперед через знецінення вартості основних засобів, що відносяться до операційного сегменту спеціалізованих телекомунікаційних активів, Компанія звітує про чисті збитки у розмірі 454,323 тисяч гривень (2018 рік: чистий прибуток у сумі 493,735 тисяч гривень). Також, станом на 31 грудня 2019 року поточні зобов'язання перевищували поточні активи Компанії на 353,076 тисяч гривень (у 2018 році: 1,089,548 тисяч гривень).

Керівництво запроваджує різні ініціативи щодо покращення фінансових результатів Компанії, включаючи оновлення мережі, програми оптимізації витрат тощо. Однак позиція ліквідності Компанії все ще значно залежить від продовження рефінансування короткострокової кредитної лінії, наданої одним українським банком, з лімітом 809,295 тисяч гривень станом на 31 грудня 2019 року (Примітка 14). Виходячи з історії перемовин та попередніх пролонгацій, керівництво має обґрунтовані очікування, що банк погодиться продовжити кредитну лінію на наступний рік у вересні 2020 року, коли закінчується термін дії поточної кредитної лінії.

Відповідно до умов діючих кредитних договорів Компанії, загальні виплати основної суми боргу (крім кредитної лінії, зазначеної вище) та процентів, заплановані на 2020 рік, становлять 252,286 тисяч гривень, які Компанія зможе обслуговувати за рахунок прогнозованих чистих операційних грошових надходжень.

Керівництво Компанії усвідомлює, що будь-який випадок невиконання зобов'язань за діючими кредитними договорами, включаючи, але не обмежуючись, суттєвими судовими провадженнями, які негативно впливають на Компанію, може спричинити вимогу дострокового погашення довгострокових позик. В такому випадку Компанія може застосувати алтернативний план заолучення коштів через продаж частини інвестиційної нерухомості. При цьому додаткове банківське фінансування не буде потрібно задля продовження діяльності Компанії в прогнозованому майбутньому.

Виходячи із викладеного вище, керівництво вважає обґрунтованим застосування припущення про безперервність діяльності Компанії при підготовці цієї фінансової звітності.

Стан корпоративного управління

Управління Компанією здійснюють наступні органи: Загальні збори акціонерів, Наглядова Рада та Директор.

Загальні збори акціонерів є вищим органом Компанії і можуть вирішувати будь-які питання щодо її діяльності. Річні Загальні збори акціонерів скликаються щороку і проводяться не пізніше 30 квітня наступного за звітним роком. Усі інші загальні збори, крім річних, вважаються позачерговими.

Наглядова Рада є органом, що здійснює захист прав акціонерів, і в межах компетенції, визначеної Статутом, Положенням про Наглядову Раду та законодавством України, контролює та регулює діяльність Директора. До компетенції Наглядової Ради належить вирішення питань, передбачених законодавством України, Статутом, а також переданих на вирішення Наглядової Ради Загальними зборами акціонерів.

Питання, що належать до виключної компетенції Наглядової Ради, не можуть вирішуватися іншими органами Компанії, крім Загальних зборів акціонерів, за винятком випадків, встановлених законодавством України.

Єдиним виконавчим органом Компанії є Директор, який є керівником Компанії. Директор здійснює управління поточною діяльністю Компанії та діє від імені та в інтересах Компанії без довіреності, згідно з наданими йому Статутом повноваженнями.

Станом на 31 грудня 2019 року Компанія мала у своїй структурі функцію внутрішнього аудиту, відповідальну за систему внутрішнього контролю та управління ризиками, яка є підзвітною Наглядовій Раді.

2. Основа складання фінансової звітності

Основа для підготовки фінансової звітності

Ця окрема фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») у редакції, затверджений Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), на основі принципу історичної собівартості крім випадків, які описуються в основних принципах облікової політики нижче (Примітка 3).

Ця фінансова звітність є окремою фінансовою звітністю ПАТ «Укртелеком». Компанія також підготувала консолідовану фінансову звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, відповідно до МСФЗ. Консолідована фінансова звітність може бути отримана від керівництва Компанії за вимогою.

Користувачі даної окремої фінансової звітності повинні читати її разом з консолідованою фінансовою звітністю Компанії та її дочірніх компаній за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, з метою отримання правильного розуміння фінансового стану, результатів діяльності та грошових потоків Компанії та її дочірніх компаній.

Нижче наведено основні положення облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї фінансової звітності. Ці положення облікової політики застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у звітності. Нові та змінені стандарти, застосовані Компанією, розкриті у Примітці 3.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

2. Основа складання фінансової звітності (продовження)

Для презентації основних форм фінансової звітності (форми 1-4) Компанія використовує формат, передбачений чинним законодавством України.

Функціональна валюта та валюта подання

Національною валютою України є гривня, яка є функціональною валютою Компанії та всіх її дочірніх підприємств, і валютою, у якій подана ця фінансова звітність. Всі фінансові дані, які наведено у гривнях, були округлені до тисяч, якщо не зазначено інше.

Використання оцінок та суджень

Складання фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від керівництва використання суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, а також на подані у звітності суми активів, зобов'язань, доходів та витрат. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Оцінки та покладені в їх основу припущення постійно переглядаються. Зміни бухгалтерських оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони відбуваються, а також в майбутніх періодах, якщо зміна стосується майбутніх періодів.

Нижче подані основні припущення, що стосуються можливих майбутніх подій та інших основних джерел невизначеності оцінок на звітну дату, які несуть у собі значний ризик виникнення необхідності внесення суттєвих коригувань до балансової вартості активів протягом наступного фінансового року.

Оцінка основних засобів та незавершених капітальних інвестицій

Компанія застосовує модель переоцінки для оцінки основних засобів після їх первісного визнання та проводить переоцінку з достатньою регулярністю для того, щоб забезпечити відсутність суттєвих розбіжностей між балансовою вартістю основних засобів та їхньою справедливою вартістю станом на кожну звітну дату. Остання оцінка основних засобів була проведена станом на 31 грудня 2019 року незалежною фірмою оцінювачів, які мають відповідну визнану кваліфікацію та актуальний досвід оцінки активів аналогічної категорії, а також кваліфікованими та досвідченими внутрішніми експертами.

Справедлива вартість спеціалізованих активів, які віднесені до сегменту телекомуникаційного бізнесу, була визначена з використанням методу амортизованої вартості заміщення (Рівень 3), оскільки інформація про ринкову вартість цих об'єктів відсутня. Справедлива вартість, визначена на основі амортизованої вартості заміщення, надалі перевіряється на предмет економічного знецінення із застосуванням моделей дисконтованих грошових потоків (дохідний підхід, Рівень 3) і коригується у випадку, якщо показники, отримані за результатами застосування доходного підходу, були меншими за показники, розраховані на основі амортизованої вартості заміщення (тобто за наявності економічного знецінення).

Справедлива вартість інших активів, крім спеціалізованих основних засобів, представлених в основному будівлями та спорудами, визначається на основі ринкової інформації (Рівень 2) станом на дату оцінки.

У ході проведення оцінки основних засобів застосовуються наступні основні оціночні розрахунки та судження:

- вибір підстави для оцінювання кожного класу основних засобів;
- визначення вхідних даних оцінки для проведення тесту на економічне знецінення; та
- вибір ринкових аналогів для будівель та споруд, оцінених із застосуванням ринкового підходу.

Як описано у Примітці 6, Компанія визначила, що телекомуникаційні активи, які підлягають вивільненню, та будівлі і споруди, що відносяться до операційного сегменту управління нерухомістю, складають окремі класи основних засобів, що оцінюються за справедливою вартістю з використанням ринкового підходу. Перекласифікація індивідуальних активів до цих класів основних засобів потребує значних управлінських суджень та базується на затверджених програмах модернізації мережі та інших стратегічних планах та ініціативах. Невиконання цих програм, планів та ініціатив вимагатиме перекласифікації активів із цих класів у пул спеціалізованих активів, що може викликати перегляд їх справедливої вартості в майбутньому.

Більш детальна інформація стосовно переоцінки основних засобів, включаючи розкриття основних вхідних даних, використаних для оцінки, представлена у Примітці 6. Зміни таких вхідних даних можуть мати істотний вплив на справедливу вартість основних засобів, що, однак, кількісно оцінити неможливо через велику різноманітність припущень та активів, що оцінюються (Примітка 6).

Резерв під очікувані кредитні збитки

Компанія здійснює нарахування резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами (Примітки 10, 11). Для оцінки очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю керівництво використовує суттєві судження, включаючи такі фактори, як поточні загальні економічні умови, галузеві економічні умови, історичні та прогнозовані показники діяльності клієнта, очікування щодо майбутніх змін.

Очікувані кредитні збитки стосовно фінансових активів, окрім дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, пов'язані зі значною невизначеністю, особливо за відсутності кредитних рейтингів контрагентів (Примітка 11).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

2. Основа складання фінансової звітності (продовження)

Очікування щодо майбутніх змін в економіці, промисловості або конкретних умовах діяльності клієнта/контрагента можуть вимагати суттєвих коригувань резерву під очікувані кредитні збитки у даній фінансовій звітності.

Оцінка справедливої вартості фінансових інвестицій

У випадку неможливості визначення справедливої вартості фінансових інвестицій (Примітка 11), виходячи з доступних котирувань на активних ринках, їхню справедливу вартість оцінюють за допомогою методів оцінки, що включають моделі дисконтованих грошових потоків. Вхідні дані для вказаних моделей визначаються на основі ринкових даних, де це можливо, але за відсутності ринкових даних визначення справедливої вартості вимагає застосування суджень. Судження стосуються таких вхідних даних, як ставки дисконтування, кредитні рейтинги, терміни погашення, темпи зростання доходів, рівень заборгованості, тощо. Зміни припущень, пов'язаних з цими факторами, можуть вплинути на справедливу вартість фінансових інструментів, відображену у звітності. Більш детально це розкрито у Примітці 11.

Активи, класифіковані як такі, що утримуються для продажу

Компанія класифікує необоротні активи (або групи вибуття) як активи, утримувані для продажу, якщо їхня балансова вартість буде відшкодована переважно в результаті продажу, а не в результаті тривалого використання. Для прийняття рішення щодо такої класифікації керівництво оцінює готовність активу (або групи вибуття) до негайног продажу у його поточному стані виключно в умовах, які є типовими або звичайними для продажу таких активів (або груп вибуття), і ступінь ймовірності такого продажу. При цьому, продаж, як очікується, повинен бути завершений протягом одного року з дати класифікації.

Події або обставини можуть подовжити строк завершення продажу понад один рік. Подовження строку завершення продажу не запобігає класифікації активу (або групи вибуття) як утримуваного для продажу, якщо це подовження спричинене подіями або обставинами поза межами контролю Компанії, і якщо існують достатні докази того, що Компанія залишається налаштованою реалізувати план продажу активу (або групи вибуття) за умови готовності активу (або групи вибуття) до негайног продажу у його поточному стані виключно в умовах, які є типовими або звичайними для таких продажів, і якщо існує висока ймовірність такого продажу протягом одного року. Для формування висновку щодо дотримання всіх цих критеріїв станом на звітну дату застосовуються суттєві професійні судження. Керівництво вважає, що активи, класифіковані як утримувані для продажу, та групи вибуття відповідають всім цим критеріям (Примітка 9). Якби було застосоване інше професійне судження, всі активи, класифіковані як утримувані для продажу, були би включені до статті «довгострокові фінансові інвестиції».

Пенсійні зобов'язання за планом із встановленими виплатами

Компанія збирає інформацію про її штатних співробітників та колишніх працівників, які вийшли на пенсію і отримують пенсійні виплати, та використовує метод актуарної оцінки для визначення приведеної вартості зобов'язань з пенсійного забезпечення та відповідної вартості поточних послуг. Відповідні розрахунки вимагають використання демографічних припущень (щодо випадків смерті протягом періоду працевлаштування та після його закінчення, коефіцієнтів плинності кадрів, непрацездатності та дострокового виходу на пенсію тощо), а також фінансових припущень (щодо ставки дисконтування та майбутньої прогнозованої заробітної плати). Більш докладна інформація розкрита у Примітці 13.

Податки

Тлумаченню комплексних податкових правил, змінам у податковому законодавстві та сумам і строкам отримання майбутнього оподатковуваного доходу притаманна невизначеність. Різниці між фактичними результатами та сформованими припущењами або майбутніми змінами таких припущењ можуть вимагати коригувань відображеніх у звітності податкових доходів та витрат. Станом на кожну звітну дату Компанія переглядає відстрочені податкові активи та зменшує їх суму у разі відсутності ймовірності щодо надходження достатнього оподатковуваного прибутку для використання всіх або частини відстрочених податкових активів. Оцінка такої ймовірності передбачає застосування суджень щодо очікуваних результатів діяльності, включаючи потенційне сторнування відстрочених податкових зобов'язань щодо податкових активів. Більш докладна інформація про податки розкрита у Примітці 27.

Податок на додану вартість переглядається на кожну звітну дату та зменшується за відсутності ймовірності відшкодування ПДВ або наявності зобов'язань з ПДВ. Компанія дотримується думки, що сума, яка підлягає відшкодуванню з державного бюджету, буде відшкодована грошовими коштами або зарахована із майбутніми зобов'язаннями з ПДВ, пов'язаними із продажами.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації

Нові та змінені стандарти

У поточному році Компанія вперше застосувала наступні стандарти МСФЗ та поправки до них, а також тлумачення, видані Комітетом міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («IASB»), які є обов'язковими для застосування у 2019 році:

- МСФЗ 16 «Оренда»;
- Тлумачення КТМФЗ 23 «Невизначеність щодо підходів до податку на прибуток»;
- Зміни до МСФЗ 9: «Передплати з негативною маржою»;
- Зміни до МСБО 19: «Зміни до плану, скорочення або погашення»;
- Зміни до МСБО 28: «Довгострокові інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»;
- Зміни до МСФЗ, Щорічні вдосконалення до стандартів МСФЗ циклу 2015-2017.

За винятком МСФЗ 16 «Оренда» («МСФЗ 16»), застосування вищезазначених змін до МСФЗ та тлумачень не мали суттєвого впливу на фінансову звітність Компанії.

МСФЗ 16 змінив підхід Компанії до обліку оренди, що раніше класифікувалась як операційна оренда із застосуванням МСБО 17, та не визнавалась у звіті про фінансовий стан. До застосування МСФЗ 16 операційні орендні платежі визнавались як витрати на прямолінійні основі протягом строку оренди. При застосуванні МСФЗ 16 Компанія визнала зобов'язання з оренди відносно договорів, які раніше класифікувались як операційна оренда згідно принципів МСБО 17. Такі зобов'язання були оцінені за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів, продисконтованих із застосуванням ставки додаткових запозичень орендаря станом на 1 січня 2019 року. Майбутні орендні платежі складаються з:

- фіксованих платежів (в тому числі по суті фіксованих платежів);
- змінних орендних платежів, які залежать від індексу чи ставки, первісно оцінених з використанням такого індексу чи ставки на дату початку оренди.

Компанія застосувала практичний прийом щодо збереження класифікації договорів, які раніше були визначені як договори оренди згідно МСБО 17, і не робила повторну оцінку наявності елементів оренди у існуючих договорах на дату першого застосування МСФЗ 16.

Компанія також вирішила застосувати наступні переходні виключення, дозволені МСФЗ 16:

- застосування єдиної ставки дисконту до портфеля орендних договорів з обґрунтовано подібними характеристикиами;
- виключення первісних прямих витрат з оцінки активу з права користування на дату першого застосування.

Компанія також вирішила використовувати звільнення від визнання для договорів, термін оренди за якими на дату початку оренди становить не більше 12 місяців і які не містять опціону на купівллю (короткострокова оренда), а також для договорів оренди, в яких базовий актив має низьку вартість (ренда активів з низькою вартістю).

Компанія застосувала МСФЗ 16 ретроспективно з 1 січня 2019 року, але не вносила зміни до порівняльної інформації за 2018 рік, як це дозволено спеціальними переходними положеннями стандарту. Перекласифікації та коригування, що виникають у зв'язку з новими правилами щодо оренди, таким чином визнаються у вхідному балансі на 1 січня 2019 року. Характер та вплив цих змін розкриті в Примітці 4.2 нижче.

Дочірні підприємства

Дочірнimi підприємствами є суб'єкти господарювання, що контролюються Компанією. Компанія контролює об'єкт інвестування, якщо вона має права на змінні результати діяльності об'єкта інвестування або зазнає пов'язаних з ними ризиків та може впливати на ці результати завдяки своїм владним повноваженням щодо об'єкта інвестування.

Частки участі в об'єктах інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі

Частки участі Компанії в об'єктах інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі, складаються з часток участі у капіталі асоційованих підприємств.

Асоційовані підприємства – це суб'єкти господарювання, в яких Компанія має суттєвий вплив на фінансову та операційну політику, проте не контролює її або не має спільного контролю над нею. Вважається, що суттєвий вплив існує у випадках, коли Компанії належить від 20% до 50% прав голосу в іншому суб'єкті господарювання.

Інвестиції в асоційовані підприємства обліковуються за методом участі в капіталі і спочатку визнаються за первісною вартістю. Вартість інвестиції включає витрати на проведення операції.

Фінансова звітність включає частку Компанії у прибутку чи збитку та іншому сукупному доході об'єктів інвестицій, облікованих за методом участі в капіталі, після коригувань для приведення їх облікової політики у відповідність обліковій політиці Компанії з дати, коли розпочинається суттєвий вплив, до дати, коли такий вплив припиняється.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Якщо частка Компанії у збитках перевищує її частку у капіталі об'єкта інвестицій, облікованого за методом участі в капіталі, балансова вартість такої частки у капіталі, включаючи будь-які довгострокові інвестиції, зменшується до нуля з припиненням визнання подальших збитків, крім випадків, коли Компанія має зобов'язання або здійснила платежі від імені об'єкта інвестицій.

Операції в іноземних валютах та залишки за такими операціями

Операції в іноземних валютах перераховуються у гривні за курсом обміну, встановленим на дату операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах на дату звітності, перераховуються у гривні за курсами обміну, встановленими на цю дату. Прибутки або збитки від курсових різниць за монетарними статтями являють собою різницю між амортизованою вартістю, вираженою в функціональній валюті на початок періоду та скоригованою з урахуванням ефективної процентної ставки і виплат протягом періоду, та амортизованою вартістю, вираженою в іноземній валюті за курсом обміну на кінець звітного періоду.

Немонетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, які оцінюються за справедливою вартістю, перераховуються у функціональну валюту за курсом обміну, що діє на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за історичною вартістю, перераховуються за курсом обміну на дату первісної операції.

Курсові різниці, що виникають у результаті перерахування, відображаються у звіті про фінансові результати.

Фінансові інструменти

Компанія визнає фінансові активи та зобов'язання у балансі (звіті про фінансовий стан), коли вона стає стороною у контрактних взаємовідносинах щодо відповідного інструмента. Фінансові активи та фінансові зобов'язання представлені грошовими коштами та їх еквівалентами, чистою торговельною та іншою дебіторською заборгованістю, поточними фінансовими інвестиціями, банківськими кредитами, випущеними облігаціями, торговельною та іншою кредиторською заборгованістю. Облікові політики щодо первісного визнання та подальшої оцінки фінансових інструментів розкриваються у відповідних розділах, що наведені нижче.

Первісне визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань здійснюється за справедливою вартістю, окрім дебіторської заборгованості по договорах з клієнтами, яка первісно визнається за номінальною вартістю у відповідності до МСФЗ 15. Витрати на операцію, що прямо відносяться до придбання або випуску фінансових активів або фінансових зобов'язань (крім фінансових активів та фінансових зобов'язань, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток) додаються або вираховуються з справедливої вартості фінансових активів або фінансових зобов'язань. Витрати на операцію, які пов'язані з придбанням або випуском фінансових активів або фінансових зобов'язань, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, визнаються у звіті про прибутки та збитки, коли вони були понесені.

Фінансові активи

Після первісного визнання фінансові активи оцінюються в залежності від класифікації фінансового інструменту за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю.

Класифікація фінансових активів

Боргові фінансові інструменти, які відповідають наступним критеріям, оцінюються в подальшому за амортизованою собівартістю (ця категорія є найбільш суттєвою для Компанії):

- фінансовий актив утримується в межах бізнес-моделі, метою якої є отримання договірних грошових потоків;
- договірні умови за таким фінансовим активом передбачають отримання в певні дати грошових потоків, які є суто виплатами основної суми та відсотків на непогашену частку основної суми.

Боргові фінансові інструменти, які відповідають наступним умовам, в подальшому обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:

- фінансовий актив утримується в межах бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів;
- договірні умови за фінансовим активом генерують у визначені дати грошові потоки, які є суто виплатами основної суми та відсотків на непогашену частку основної суми.

Всі інші фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Фінансові активи за амортизованою собівартістю оцінюються з використанням методу ефективного відсотка та підлягають оцінці на предмет знецінення.

Метод ефективного відсотка – це метод обчислення амортизованої собівартості боргового інструменту та розподілу процентного доходу на відповідні періоди.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Амортизована собівартість фінансового активу – це сума, за якою фінансовий актив оцінюється при первісному визнанні за вирахуванням погашення основної суми, плюс накопичена амортизація будь-якої різниці між первісно визнаною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективного відсотка до коригування на резерв під знецінення.

Знецінення фінансових активів

Компанія визнає резерв під очікувані кредитні збитки за всіма борговими інструментами, окрім тих, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Резерв визначається як різниця між усіма договірними грошовими потоками за договором, та всіма грошовими потоками, які Компанія розраховує отримати, дисконтована за початковою ефективною відсотковою ставкою. Сума очікуваних кредитних збитків переглядається на кожну звітну дату, щоб відобразити зміни кредитного ризику з моменту первісного визнання відповідного фінансового інструменту.

Для торговельної дебіторської заборгованості та договірних активів Компанія застосовує спрощений підхід до обчислення резерву під очікувані кредитні збитки. Компанія не відстежує зміни кредитного ризику, натомість резерв розраховується за весь строк заборгованості та переоцінюється на кожну звітну дату. Компанія створила матрицю резервів, яка базується на історичних показниках кредитних збитків, скоригованих на ефект майбутніх змін економічного середовища, що матимуть вплив на дебіторів.

Для всіх інших фінансових інструментів Компанія визнає резерв під очікувані кредитні збитки на весь строк фінансового інструменту лише у випадку, коли з моменту первісного визнання відбулося значне збільшення кредитного ризику. Якщо кредитний ризик з моменту первісного визнання фінансового активу значно не зрос, Компанія оцінює резерв за цим фінансовим інструментом у сумі, що відповідає очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців.

Очікувані кредитні збитки за весь строк дії фінансового активу представляють собою очікувані кредитні втрати, які будуть наслідком усіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту. На відміну від очікуваних кредитних збитків (ОКЗ) за весь строк дії, 12-місячні ОКЗ представляють частку очікуваних кредитних збитків за весь строк дії, обумовлену подіями дефолту за фінансовим інструментом, що є можливими протягом 12 місяців після звітної дати.

Значне зростання кредитного ризику

Оцінюючи, чи зазнав кредитний ризик за фінансовим інструментом значного збільшення з моменту первісного визнання, Компанія порівнює ризик настання дефолту (невиконання зобов'язань) за фінансовим інструментом станом на звітну дату з ризиком настання дефолту за фінансовим інструментом станом на дату первісного визнання. При цьому Компанія враховує кількисну та якісну обґрунтовану та аргументовану інформацію, включаючи історичний досвід та перспективну інформацію, яка є доступною без надмірних витрат або зусиль.

Перспективна інформація включає в себе прогнозні дані галузей, в яких боржники Компанії здійснюють свою операційну діяльність, отримані зі звітів економічних експертів, фінансових аналітиків, державних органів, а також аналіз різних зовнішніх джерел фактичної та прогнозованої економічної інформації, що стосуються операцій Компанії.

Незважаючи на результат описаної вище оцінки, Компанія використовує базове припущення, що кредитний ризик за фінансовим інструментом зазнав значного зростання у разі прострочення договірних платежів більш ніж на 30 днів, якщо тільки Компанія не має обґрунтованої інформації, яка свідчить про інше.

Визначення дефолту

Компанія вважає, що дефолт (подія невиконання зобов'язань) настає, коли фінансовий актив прострочений понад 90 днів, якщо Компанія не володіє іншою обґрунтованою інформацією, щоб продемонструвати, що критерій з більш тривалими показниками невиконання зобов'язань є більш прийнятним.

Кредитно-знецінені фінансові активи

Фінансовий актив є кредитно-знеціненим, якщо стала (стались) одна подія або декілька подій, що негативно впливають на оцінювані майбутні грошові потоки від такого фінансового активу. До доказів кредитного знецінення належать наявні дані про такі події:

- значні фінансові труднощі емітента чи позичальника;
- порушення договору, на кшталт дефолту або прострочення;
- надання кредитором (кредиторами) позичальнику поступки (поступок) із економічних чи договірних причин у зв'язку з фінансовими труднощами позичальника, можливість надання яких в іншому випадку кредитор (кредитори) не розглядали б;
- зростання ймовірності оголошення позичальником банкрутства або іншої фінансової реорганізації; або
- зникнення активного ринку для фінансового активу внаслідок фінансових труднощів.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Для кредитно-знецінених фінансових інструментів, очікувані кредитні збитки за весь строк дії включаються до ефективної ставки при виникненні. Будь-які зміни у очікуваних кредитних збитках за весь строк дії, які спочатку включаються до відкоригованої на кредитний ризик ефективної ставки відсотка, коригуються через прибуток або збиток.

Політика списання

Компанія списує фінансовий актив тоді, коли є інформація, що свідчить про те, що боржник переживає серйозні фінансові труднощі і немає реальної перспективи отримання відшкодування, наприклад, коли боржник перебуває у процесі ліквідації або ініціював процес банкрутства, або, у випадку дебіторської заборгованості – коли оплати прострочені на понад три роки, залежно від того, що відбулося раніше. Списані фінансові активи все ще можуть підлягати стягненню згідно процедур, прийнятих Компанією. Будь-які отримані стягнення визнаються у складі прибутку чи збитку.

Фінансові зобов'язання

Переісне визнання та оцінка

Фінансові зобов'язання Компанії включають торговельну та іншу дебіторську заборгованість, кредити та позики та зобов'язання з оренди.

Усі фінансові зобов'язання спочатку визнаються за справедливою вартістю та згодом оцінюються за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка.

Метод ефективного відсотка – це метод обчислення амортизованої собівартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат за відповідний період. Ефективна ставка відсотка – це ставка, яка забезпечує точне дисконтування оцінюваних майбутніх грошових потоків (включаючи всі збори, сплачені чи отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, витрати на операцію та інші премії чи знижки) за очікуваний строк дії фінансового зобов'язання або (де це доцільно) менший період до амортизованої вартості фінансового зобов'язання.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Визнання фінансових зобов'язань припиняється тоді й лише тоді, коли зобов'язання Компанії виконано або анульовано, або коли сплив термін його виконання. Різниця між балансовою вартістю припиненого фінансового зобов'язання та виплаченою компенсацією визнається в прибутку або збитку.

Якщо Компанія та кредитор погоджують обмін борговими інструментами з суттєво відмінними умовами, такий обмін обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання й визнання нового фінансового зобов'язання. Подібним чином і значна модифікація умов існуючого фінансового зобов'язання або його частини обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Передбачається, що умови суттєво відрізняються, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, що були одержані та дисконтовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється принаймні на 10 відсотків від дисконтованої теперішньої вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням. Якщо модифікація не є суттєвою, різниця між: (1) балансовою вартістю зобов'язання до зміни; та (2) теперішньою вартістю грошових потоків після зміни визнається як прибуток або збиток від модифікації.

Торговельна та інша дебіторська заборгованість

Торговельна та інша дебіторська заборгованість оцінюється при первісному визнанні за ціною операції, а в подальшому оцінюється за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка. Безвідсоткова чиста торговельна дебіторська заборгованість відображається за номінальною вартістю.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки грошових коштів у банках, в касі та строкові депозити зі строком погашення три місяці або менше від дати розміщення.

Банківські позики, випущені корпоративні облігації та інші довгострокові зобов'язання

Банківські позики, за якими нараховуються відсотки, випущені облігації та інші довгострокові зобов'язання спочатку оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням безпосередньо пов'язаних витрат на операцію, а згодом оцінюються за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка. Будь-яка різниця між сумою надходжень (за вирахуванням витрат на операцію) та сумою розрахунків або погашення визнається протягом строку запозичень і відображається як фінансові витрати.

Торговельна та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість оцінюється при первісному визнанні за справедливою вартістю, а згодом оцінюється за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Орендні зобов'язання

Компанія оцінює, чи є договір орендою або чи містить він елементи оренди, на момент укладення договору.

Після застосування МСФЗ 16 з 1 січня 2019 року Компанія визнає зобов'язання з оренди, первісно оцінені за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів, у звіті про фінансовий стан, за винятком короткострокової оренди та оренди, за якою базовий актив є малоцінним.

Компанія оцінює зобов'язання з оренди за теперішньою вартістю фіксованих або по суті фіксованих орендних платежів, не сплачених на дату початку оренди, продисконтованих із застосуванням припустимої ставки відсотка в оренди. Якщо цю ставку неможливо відразу визначити, Компанія використовує ставку додаткових запозичень. Ставка додаткових запозичень орендаря визначається як процентна ставка, яку орендар сплатив би, щоб позичити на подібний строк та з подібним забезпеченням, кошти, необхідні для того, щоб отримати актив, за вартістю подібний до активу з права користування за подібних економічних умов.

Зобов'язання з оренди відображається як частина інших довгострокових зобов'язань або інших поточних зобов'язань з урахуванням строку погашення. В подальшому зобов'язання з оренди оцінюються шляхом збільшення балансової вартості для відображення відсотків за зобов'язанням з оренди (використовуючи метод ефективного відсотка) та зменшення балансової вартості для відображення здійснених орендних платежів. Компанія визнає відсотки за зобов'язаннями з оренди на основі ставки додаткових запозичень, та представляє їх у складі фінансових витрат у звіті про прибутки та збитки.

Компанія переоцінює зобов'язання з оренди (і відповідно коригує актив з права користування), коли:

- строк оренди змінився або відбулась зміна в оцінці реалізації права викупу активу, і в цьому випадку зобов'язання з оренди переоцінюються шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів із застосуванням переглянутої ставки дисконтування;
- змінюються майбутні орендні платежі внаслідок зміни індексу або ставки; у цьому випадку зобов'язання з оренди переоцінюються шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів із застосуванням початкової ставки дисконтування (якщо тільки зміна лізингових платежів не пов'язана зі зміною плаваючої ставки відсотка; в такому випадку використовується переглянута ставка дисконтування);
- договір оренди змінюється і модифікація оренди не обліковується як окрема оренда; у цьому випадку зобов'язання з оренди переоцінюються шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів із застосуванням переглянутої ставки дисконтування.

Для цілей подання у звіті про рух грошових коштів Компанія відокремлює загальну суму грошових коштів, виплачених в рахунок основної частини зобов'язання, та відсотки (представлені у фінансовій діяльності).

Власний капітал

Прості акції класифікуються як власний капітал. Додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до емісії простих акцій, та опціони на акції визнаються як зменшення власного капіталу за вирахуванням будь-яких податкових ефектів.

Основні засоби

Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції Компанії обліковуються за справедливою вартістю, як описано нижче, за вирахуванням накопиченого зносу та знецінення, які визнаються після дати переоцінки. Оцінки проводяться з достатньою регулярністю для того, щоб балансова вартість переоціненого активу суттєво не відрізнялася від його справедливої вартості.

Збільшення балансової вартості основних засобів у результаті переоцінки кредитується у складі іншого сукупного доходу та призводить до збільшення резервів переоцінки в капіталі. У разі переоцінки об'єкта основних засобів накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з валової балансової вартості активу, а чиста вартість трансформується до вартості переоцінки активу. Зменшення суми попередніх коригувань справедливої вартості того самого активу призводить до зменшення раніше визначеного капіталу у дооцінках через інший сукупний дохід. Всі інші випадки зменшення вартості відображаються у звіті про прибутки та збитки. Резерв переоцінки у складі капіталу переноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток, якщо сума дооцінки активу реалізована у момент виведення активу з експлуатації або його вибуття.

Визнання основних засобів припиняється у момент їх вибуття або коли Компанія не очікує надходження майбутніх економічних вигід від тривалого використання активу. Прибутки та збитки від вибуття активів, які визначаються за результатами порівняння надходжень від вибуття та балансової вартості основних засобів, визнаються у звіті про фінансові результати.

Витрати, пов'язані із заміною компонента одиниці основних засобів, збільшують балансову вартість цієї одиниці у випадку, якщо існує ймовірність того, що Компанія отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані із зазначеним компонентом, а його вартість можливо оцінити достовірно. Балансова вартість заміненого компонента списується. Витрати на поточне обслуговування основних засобів визнаються у складі прибутку або збитку у момент виникнення.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Амортизація об'єктів основних засобів обліковується у звіті про фінансові результати лінійним методом з метою рівномірного зменшення переоціненої вартості окремих активів до їх ліквідаційної вартості протягом оціночного залишкового строку експлуатації. Нарахування амортизації починається з моменту, коли активи є придатними до використання за призначенням. Нижче вказані оціночні первісні строки експлуатації активів:

Будівлі та попіщення орендованих приміщень	8-50 років
Комунальні та інше мережне обладнання	3-20 років
Кабельні лінії та передавальні пристрой	20-30 років
Устаткування радіо та фіксованого зв'язку	15 років
Комп'ютери, офісне та інше обладнання	3-10 років

Методи нарахування амортизації, строки експлуатації та ліквідаційна вартість переглядаються в кінці кожного фінансового року і, якщо це необхідно, коригуються.

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Компанія отримала б у теперішній момент від викупу цього активу, за мінусом оціночних витрат на викупу, якби стан та строк експлуатації цього активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці його строку експлуатації.

Незавершені капітальні інвестиції являють собою вартість основних засобів, будівництво яких ще не завершено. Амортизація цих активів не нараховується до моменту їх введення в експлуатацію.

Актив з права користування

Актив з права користування представлений переважно орендою приміщень для технологічних цілей. Компанія визнає актив з права користування на дату початку оренди (тобто на дату, коли базовий актив буде доступний для використання). Активи з права користування оцінюються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від знецінення, та коригуються відповідно до будь-якої переоцінки орендних зобов'язань. Вартість активів з права користування включає суму визнаних орендних зобов'язань, скориговану на суму будь-яких попередньо сплачених або нарахованих орендних платежів, пов'язаних з цією орендою, котра визнана у звіті про фінансовий стан. Активи з права користування амортизуються протягом періоду оренди. Амортизація починається з дати початку оренди. Компанія визнає амортизацію активів з права користування на основі строку оренди, та представляє затрати у складі собівартості реалізації продукції у звіті про фінансові результати.

Нематеріальні активи

Придбані Компанією нематеріальні активи, що мають обмежені строки корисного використання, відображаються за їх собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Витрати на внутрішньо створені нематеріальні активи, визнаються у складі прибутку або збитку в тому періоді, в якому вони були понесені.

Подальші витрати на нематеріальний актив після його придбання або створення визнаються у складі витрат того періоду, у якому вони понесені, за винятком випадків, коли:

- є вірогідним, що витрати дозволяють активу приносити майбутні економічні вигоди в обсязі понад початково розраховані нормативні показники цього активу; а також
- витрати можуть бути достовірно оцінені та віднесені на актив.

Амортизація розраховується на основі собівартості активу за вирахуванням ліквідаційної вартості цього активу.

Амортизація визнається у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом оцінених строків корисного використання нематеріальних активів, починаючи з дати, коли активи є готовими до використання, осікльки це найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигід, притаманних активу. Нижче вказані оціночні строки експлуатації активів:

Білінгові системи та інші програмні засоби	3-10 років
Інші нематеріальні активи	3-10 років

Методи нарахування амортизації, строки корисного використання та залишкова вартість основних засобів аналізуються в кінці кожного фінансового року і, якщо це необхідно, коригуються.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – це майно, яким Компанія володіє для отримання доходу від здачі його в оренду або для підвищення його вартості, або для обох цих цілей.

Інвестиційна нерухомість Компанії формується за рахунок існуючих об'єктів нерухомості внаслідок зміни їхнього призначення та переведення з категорії нерухомості, яку займає сам власник, у категорію інвестиційної нерухомості. Якщо об'єкт нерухомості складається з кількох частин, одна з яких утримується для отримання орендного доходу або для підвищення вартості, а інша – використовується для надання телекомунікаційних послуг, ці частини обліковуються окремо лише якщо їх можна окремо продати або здати в оренду на умовах фінансової оренди. В іншому випадку, об'єкт нерухомості є інвестиційною нерухомістю, тільки якщо незначна частика цього об'єкта нерухомості використовується для власних потреб.

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю, що включає витрати на проведення операції, а в подальшому переоцінюється за справедливою вартістю для відображення ринкових умов станом на кінець кожного звітного періоду. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є поточні ціни, які спостерігаються на активному ринку щодо аналогічної нерухомості зі схожим розташуванням та в однаковому стані.

За відсутності на активному ринку поточних цін Компанія аналізує інформацію з різних джерел, у тому числі:

- поточні ціни, що спостерігаються на активному ринку щодо об'єктів нерухомості, які відрізняються призначенням, станом та розташуванням, скориговані з урахуванням цих відмінностей;
- прогнози дисконтованих грошових потоків, основані на найбільш достовірних оцінках майбутніх грошових потоків з урахуванням умов будь-яких наявних орендних або інших договорів і, якщо можливо, об'єктивних зовнішніх даних, таких як поточна орендна плата, яка спостерігається на ринку щодо аналогічних об'єктів нерухомості зі схожим розташуванням та в однакому стані, із застосуванням ставок дисконтування для відображення поточних ринкових оцінок стосовно невизначеності суми та строків грошових потоків.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості Компанії визначається на підставі оцінок, що проводяться незалежними оцінювачами, які мають визнану відповідну професійну кваліфікацію і актуальний досвід оцінки нерухомого майна, подібного за місцем розташування та категорією.

Зароблений орендний дохід обліковується у прибутку чи збитку за рік у складі доходу від реалізації. Прибутки та збитки внаслідок змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості обліковуються у складі прибутку чи збитку за рік. Прибутки чи збитки від вибууття інвестиційної нерухомості розраховуються як надходження від вибууття за вирахуванням її балансової вартості.

Якщо інвестиційну нерухомість починає займати сам власник, вона перекласифіковується в категорію основних засобів, а її балансова вартість на дату перекласифікації стає її вартістю для цілей бухгалтерського обліку. Якщо об'єкт нерухомості, який займає сам власник, переводиться в категорію інвестиційної нерухомості у зв'язку зі зміною призначення його використання, різниця між балансовою вартістю та справедливою вартістю такого об'єкта нерухомості у момент переведення обліковується так само, як і переоцінка основних засобів. Отримане в результаті збільшення балансової вартості об'єкта нерухомості визнається у складі прибутку чи збитку за рік у сумі сторнування попереднього збитку від знецінення, при цьому залишок суми збільшення кредитується безпосередньо в іншому сукупному доході. Отримане в результаті зменшення балансової вартості об'єкта нерухомості спочатку відноситься на інший сукупний дохід за рахунок раніше визнаної суми переоцінки, при цьому залишок суми зменшення відноситься на прибуток чи збиток за рік як знецінення.

Запаси

Запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації. Чистою вартістю реалізації є оцінена вартість продажу в процесі діяльності за вирахуванням оцінених затрат на завершення та реалізацію.

Собівартість запасів визначається за методом ідентифікації індивідуальної собівартості та включає витрати, понесені на придбання запасів і їх доставку до теперішнього місцезнаходження та доведення до теперішнього стану.

Передоплати

Передоплати обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням знецінення. Передоплати відносяться до категорії довгострокових, якщо товари чи послуги, за які було здійснено передоплату, будуть отримані через один рік або пізніше, або якщо передоплати стосуються активу, який при початковому визнанні буде віднесений до категорії необоротних активів. Передоплати, здійснені з метою придбання активу, включаються до балансової вартості активу після того, як Компанія отримала контроль над цим активом і якщо існує ймовірність того, що Компанія отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з таким активом. Інші передоплати списуються на прибуток чи збиток після отримання товарів або послуг, за які вони були здійснені. Якщо існує свідчення того, що активи, товари чи послуги, за які була здійснена передоплата, не будуть отримані, балансова вартість передоплати зменшується належним чином, і відповідний збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік.

Знецінення нефінансових активів

Балансова вартість нефінансових активів Компанії, за винятком запасів, витрат майбутніх періодів та відстрочених податкових активів, перевіряється на кожну дату звітності з метою виявлення будь-яких ознак їх знецінення. Якщо такі ознаки існують, проводиться оцінка сум очікуваного відшкодування активів. Збиток від знецінення визнається тоді, коли балансова вартість активу або відповідної одиниці, що генерує грошові кошти (ОГГК), перевищує суму очікуваного відшкодування.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Сумою очікуваного відшкодування активу чи одиниці, що генерує грошові кошти, є більша з двох вартостей: вартість у використанні чи справедлива вартість за вирахуванням витрат на вибуття. При оцінці вартості у використанні оціночні майбутні грошові потоки дисконтується до їх теперішньої вартості з використанням ставки дисконту після оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризики, притаманні відповідному активу або ОГГК. Для цілей тестування на предмет знецінення активи, які не можуть бути перевірені індивідуально, об'єднуються у найменшу групу активів, що генерує притік грошових коштів від безперервного використання, який значною мірою не залежить від притоки грошових коштів від інших активів чи груп активів чи ОГГК.

Збитки від знецінення визнаються у складі фінансових результатів. Збитки від знецінення переоціненого активу обліковуються як уцінка і визнаються в іншому сукупному доході у випадку, якщо збиток від знецінення не перевищує суму дооцінки того самого активу. Збитки від знецінення, визнані щодо ОГГК, на пропорційній основі зменшують балансову вартість активів, які входять до складу ОГГК (групи ОГГК).

Збитки від знецінення, визнані у попередні періоди, оцінюються на кожну звітну дату на предмет будь-яких ознак того, що збиток зменшився або більше не існує. Збиток від знецінення сторнується, якщо відбулася зміна оцінок, що використовуються для визначення суми відшкодування. Збиток від знецінення сторнується тільки у випадку, якщо балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, що була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якщо збиток від знецінення не був визнаний взагалі.

Активи, класифіковані як такі, що утримуються для продажу

Необоротні активи або групи вибуття, що складаються з активів та зобов'язань, балансова вартість яких, як очікується, буде відшкодована, головним чином, в результаті продажу, а не тривалого використання, класифікуються як активи, утримувані для продажу.

Перекласифікація активів здійснюється у разі дотримання всіх наступних умов:

- активи готові до негайного продажу в їх поточному стані;
- керівництво Компанії затвердило поточну програму пошуку покупця та розпочало її реалізацію;
- проводиться активний маркетинг для продажу активів за оптимальною ціною;
- очікується, що продаж буде здійснено протягом одного року; та
- не очікується, що план продажу буде суттєвим чином змінений або скасований.

Події або обставини можуть подовжити строк завершення продажу понад один рік. Подовження строку завершення продажу не запобігає класифікації активу (або групи вибуття) як утримуваного для продажу, якщо це подовження спричинене подіями або обставинами поза межами контролю Компанії і якщо існують достатні докази того, що Компанія залишається налаштованою реалізувати її план продажу активу (або групи вибуття) за умови готовності активу (або групи вибуття) до негайного продажу в його поточному стані виключно в умовах, які є типовими або звичайними для таких продажів, і якщо існує висока ймовірність такого продажу протягом одного року (Примітка 9).

Активи або компоненти групи вибуття оцінюються за меншою з двох вартостей: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на реалізацію.

Причинена діяльність

Причинена діяльність є компонентом бізнесу Компанії, діяльність і грошові потоки якого можуть бути чітко відокремлені від решти Компанії, і який:

- являє собою окремий основний напрямок бізнесу або географічний регіон діяльності;
- є частиною єдиного координованого плану ліквідації окремого основного напрямку бізнесу або географічного регіону діяльності; або
- є дочірнім підприємством, придбаним виключно з метою перепродажу.

Діяльність класифікується як причинена діяльність або при ліквідації суб'єкта господарювання, або коли суб'єкт господарювання відповідає критеріям, що дозволяють класифікувати його як утримуваний для продажу, якщо останнє відбулося раніше.

Якщо діяльність класифікується як причинена, порівняльні показники у звіті про сукупний дохід перераховуються так, якби діяльність було припинено з початку порівняльного періоду.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Виплати працівникам

Короткострокові виплати працівникам

Зобов'язання з короткострокових виплат працівникам не дисконтується і відносяться на витрати по мірі надання відповідних послуг. Зобов'язання визнаються в сумі, яка, як очікується, буде виплачена в рамках короткострокових планів виплати грошових премій чи планів участі у прибутках, якщо Компанія має поточне юридичне чи конструктивне зобов'язання виплатити цю суму в результаті послуг, наданої раніше працівнику, і таке зобов'язання може бути оцінене достовірно.

Програми з визначеними внесками

Програмою з визначеними внесками є програма виплат працівникам після закінчення трудових відносин з ними, за умовами якої суб'єкт господарювання здійснює фіксовані внески в окремий фонд і при цьому не несе жодних юридичних чи конструктивних зобов'язань щодо виплати додаткових сум. Зобов'язання із здійснення відрахувань у пенсійні програми з визначеними внесками, у тому числі до Державного пенсійного фонду України, визнаються як витрати з виплат винагороди працівникам у складі прибутку або збитку за ті періоди, за які працівники надавали відповідні послуги. Суми відрахувань, виплачених авансом, визнаються як актив у тих випадках, коли суб'єкт господарювання має право на відшкодування внесків, зроблених у грошовій формі, або на зниження розмірів майбутніх платежів за внесками.

Програми з визначеною виплатою

Компанія бере участь у державному плані з пенсійних виплат, який передбачає досроковий вихід на пенсію працівників, що працюють на робочих місцях зі шкідливими та небезпечними для здоров'я умовами. Компанія також здійснює одноразові виплати при виході на пенсію на певних умовах, а також деякі інші довгострокові виплати працівникам. Зобов'язання, визнане у балансі у зв'язку з пенсійною програмою з визначеною виплатою, являє собою поточну вартість зобов'язання за програмою з визначеною виплатою на звітну дату.

Зобов'язання за програмою з визначеною виплатою розраховується щороку професійними актуаріями за методом прогнозованої умовної одиниці. Поточна вартість зобов'язання за пенсійною програмою з визначеною виплатою визначається шляхом дисконтування розрахункового майбутнього відтоку грошових коштів із застосуванням процентних ставок по державних облігаціях, деномінованих у тій же валюті, в якій будуть здійснені виплати, і строки до погашення яких приблизно дорівнюють строку відповідних зобов'язань. Актуарні прибутки та збитки, що виникають внаслідок минулих коригувань та змін в актуарних припущеннях, відносяться на інший сукупний дохід. Вартість поточних послуг і вартість раніше наданих послуг працівників негайно визнається у складі прибутку чи збитку. Програми з визначеною виплатою є нефінансованими.

Вихідна допомога

Виплати вихідної допомоги відносяться на витрати на більш ранню з таких дат: на дату, коли Компанія більше не може анулювати пропозицію щодо здійснення цих виплат, або коли Компанія визнає витрати на реструктуризацію. Якщо виплата вихідної допомоги в повному обсязі не очікується до закінчення 12 місяців після закінчення звітного періоду, то вони дисконтуються.

Забезпечення

Забезпечення визнається тоді, коли Компанія має поточне юридичне чи конструктивне зобов'язання внаслідок події, що стала в минулому, і коли існує ймовірність того, що для погашення даного зобов'язання необхідно буде використання економічних ресурсів. Сума забезпечення визначається шляхом дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків з використанням ставки до оподаткування, яка відображає поточні ринкові умови вартості грошових коштів у часі і, там, де це доцільно, ризики, притаманні певному зобов'язанню. Вивільнення дисконту визнається у складі фінансових витрат.

Податок на додану вартість (ПДВ)

Зобов'язання з ПДВ при продажу товарів та послуг підлягає сплаті податковим органам у момент (а) отримання дебіторської заборгованості від клієнтів або у момент (б) постачання товарів або надання послуг клієнтам, залежно від того, що відбувається раніше. Вхідний ПДВ зазвичай зараховується з вихідним ПДВ у момент отримання податкової накладної з ПДВ. Податкові органи дозволяють здійснювати розрахунки з ПДВ за чистою сумою. ПДВ, що нараховується при продажах та закупівліх, визнається у звіті про фінансовий стан згорнуто. Якщо під знецінення дебіторської заборгованості було створено резерв, збиток від знецінення обліковується на всю суму дебіторської заборгованості, включаючи ПДВ.

Дохід

Дохід від договорів з клієнтами визнається, коли (або у міру того, як) Компанія задовольняє певне зобов'язання щодо виконання, тобто коли контроль за товарами чи послугами, що лежать в основі конкретного зобов'язання щодо виконання, передається клієнту та клієнт може скористатися даними товарами чи послугами на власний розсуд. Зобов'язання щодо виконання – це товар чи послуга (або серія товарів чи послуг), що відокремлені від інших товарів та послуг, або агреговані в групі з іншими товарами чи послугами, та по суті є однаковими.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Контроль передається з плином часу та дохід визнається по мірі виконання відповідних зобов'язань за договором, якщо виконується один із наступних критеріїв:

- клієнт одночасно отримує та споживає вигоди, що надаються Компанією у процесі виконання зобов'язань за договором;
- виконання Компанією створює або вдосконалює актив, який контролюється клієнтом; або
- виконання зобов'язань з боку Компанії не створює активу з альтернативним використанням для самої Компанії і на дату виконання Компанія має юридично закріплене право на отримання платежу за виконання.

Таким чином, доходи від договорів зі споживачами телекомуникаційних послуг, включаючи послуги голосового зв'язку, доступу до Інтернету, транзит трафіку, інтерконнект, доступ до мережі, в основному, визнаються по мірі надання послуг клієнтам.

В іншому випадку дохід визнається в той момент, коли клієнт отримує контроль над відокремленим товаром або послугою. Таким чином, доходи від реалізації товарів визнаються в той момент, коли товар доставляється покупцям і коли контроль за товаром передається клієнту.

Договірний актив представляє собою право Компанії на компенсацію в обмін на товари чи послуги, які Компанія передала клієнту, але це право залежить від майбутніх результатів діяльності Компанії. Актив переноситься до складу дебіторської заборгованості, коли таке право стає безумовним. Договірний актив оцінюється на предмет знецінення відповідно до вимог МСФЗ 9. На відміну від такого активу, дебіторська заборгованість представляє собою безумовне право Компанії на компенсацію, тобто для отримання платежів достатнє лише настання певної дати оплати.

Договірне зобов'язання представляє собою зобов'язання Компанії передати товари чи послуги клієнту, щодо яких Компанія отримала від клієнта компенсацію (або суму, яка виставлена до сплати). Отримання Компанією авансового платежу до того, як буде повністю задоволено зобов'язання щодо виконання, призводить до визнання договірного зобов'язання, поки операційні доходи, визнані за відповідним контрактом, не перевищують суму авансового платежу.

Додаткові витрати, понесені у зв'язку з укладанням договору

Додаткові витрати на укладання договору – це ті витрати, які Компанія несе, щоб укладти договір з клієнтом, та які б не були понесені, якби договір не був укладений.

Певні платежі та комісії, понесені Компанією, які сплачуються або підлягають сплаті третім особам (агентська плата за підключення послуг фіксованої телефонії або Інтернет-послуг, а також послуги технічних підрядників по підключенню клієнтів), діяльність яких привела до укладення клієнтами договорів на замовлення телекомуникаційних послуг Компанії, кваліфікуються як додаткові витрати. Компанія визнає такі витрати активом, та включає до інших активів, якщо очікує відшкодування цих витрат. Цей визнаний актив згодом амортизується через прибуток або збиток на систематичній основі протягом розрахункового періоду договірних відносин з клієнтом.

Витрати

Витрати на соціальну сферу

Відрахування Компанії на соціальні програми визнаються у звіті про фінансові результати в тому періоді, в якому вони понесені.

Фінансові доходи та фінансові витрати

Фінансові доходи включають дохід від модифікації умов боргових зобов'язань, вивільнення дисконту, визнаного при первісному визнанні фінансових активів, процентний дохід та прибуток від курсових різниць. Процентний дохід визнається по мірі нарахування у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Фінансові витрати включають витрати на виплату процентів по кредитах та позиках, нараховані проценти по виплатах працівникам, збитки від курсових різниць та інші фінансові витрати.

Витрати на позики, що не відносяться безпосередньо до придбання, будівництва чи виробництва кваліфікованого активу, визнаються у звіті про фінансові результати з використанням методу ефективного відсотка.

Прибутки та збитки від курсових різниць, що виникають за операціями та залишками в іноземній валюті, відображаються на нетто-основі у складі фінансових доходів або витрат, залежно від динаміки курсів обміну, що призводить до отримання прибутків чи понесення збитків.

Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають суми поточного і відстроченого податків. Податок на прибуток визнається у звіті про фінансові результати, за винятком тих випадків, коли він відноситься до об'єднання бізнесу або до статей, відображеніх безпосередньо у власному капіталі чи в іншому сукупному доході.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Поточний податок на прибуток

Поточний податок на прибуток складається з суми, що належить до сплати чи з переплати податку, яка розрахована виходячи з оподаткованого прибутку чи збитку за рік з використанням ставок оподаткування, що діють на звітну дату, та будь-яких коригувань податку, що підлягає сплаті за попередні роки. Поточний податок до сплати включає також будь-яке податкове зобов'язання, що виникає в результаті оголошення дивідендів.

Відстрочений податок

Відстрочений податок визнається за тимчасовими різницями між балансовими сумами активів і зобов'язань, які визнаються у фінансовій звітності, і сумами, які використовуються для цілей оподаткування. Відстрочений податок не визнається за такими тимчасовими різницями:

- за тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні активів чи зобов'язань в результаті здійснення операції, що не є об'єднанням бізнесу, яка не впливає ані на бухгалтерський, ні на оподатковуваний прибуток або збиток;
- за тимчасовими різницями, що відносяться до інвестицій в дочірні та асоційовані підприємства і спільно контролювані суб'єкти господарювання, тією мірою, якою Компанія здатна контролювати строки використання цих тимчасових різниць, і якщо існує ймовірність того, що ці тимчасові різниці не будуть використані в найближчому майбутньому.

Відстрочений податковий актив визнається по невикористаних податкових збитках, податкових кредитах та тимчасових різницях, що підлягають вирахуванню, якщо існує ймовірність отримання в майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого вони можуть бути реалізовані. Відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та зменшуються, коли реалізація відповідної податкової вигоди більше не є ймовірною.

Сума відстроченого податку розраховується за ставками оподаткування, які, як очікується, будуть застосовуватись до тимчасових різниць на момент їх використання згідно із законодавством, яке є чинним або превалює на звітну дату.

Оцінка відстроченого податку відображає податкові наслідки, що випливають зі способу, в який Компанія має намір відшкодувати балансову вартість її активів або погасити зобов'язання на кінець звітного періоду.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання зараховуються, якщо існує законне право на зарахування поточних податкових активів і зобов'язань, якщо вони відносяться до податку на прибуток, що стягується одним і тим самим податковим органом з одного й того самого оподатковуваного суб'єкта господарювання, або з різних суб'єктів господарювання, але ці суб'єкти господарювання мають намір провести розрахунки за поточними податковими зобов'язаннями та активами на нетто-основі або їх податкові активи будуть реалізовані одночасно з погашенням їх податкових зобов'язань.

При визначенні суми поточного та відстроченого податку Компанія бере до уваги вплив невизначеності податкових позицій, а також імовірність сплати додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені за прострочені платежі. Пеня та штрафи за податковими зобов'язаннями, за наявності, обліковуються у витратах з податку на прибуток. Компанія вважає, що нараховані нею податкові зобов'язання є достатніми за всі податкові роки, що залишаються відкритими для перевірок, виходячи з аналізу багатьох факторів, включаючи інтерпретації податкового законодавства і попередній досвід. Цей аналіз ґрунтується на прогнозних оцінках та припущеннях і може передбачати використання певних суджень щодо майбутніх подій. Може з'явитися нова інформація, у зв'язку з якою Компанія буде змушена змінити свою думку щодо достатності існуючих податкових зобов'язань; подібні зміни податкових зобов'язань вплинуть на розмір витрат на сплату податків за період, в якому відбудуться зміни.

Прибуток на акцію

Сума прибутку на одну акцію розраховується шляхом ділення прибутку або збитку, що належить акціонерам Компанії, на середньозважену кількість акцій в обігу протягом року.

Інформація за сегментами

Компанія визначає операційні сегменти на основі інформації, що надходить з внутрішніх джерел до Директора Компанії, який є головною посадовою особою Компанії, що відповідає за прийняття операційних рішень, згідно з МСФЗ 8 «Операційні сегменти».

Операційний сегмент – це компонент Компанії, який займається господарською діяльністю, від якої він може отримувати прибутки або нести витрати, включаючи доходи і витрати за операціями з іншими компонентами Компанії. Результати операцій операційного сегмента регулярно аналізуються Директором Компанії з метою прийняття рішень щодо розподілу ресурсів між сегментами та оцінки результатів діяльності сегментів за умови існування окремої фінансової інформації кожного із сегментів.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчується на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчується 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Результати сегмента, які доповідаються Директору Компанії, включають статті, що безпосередньо відносяться до сегмента, а також статті, які можуть бути обґрунтовано віднесені на той чи інший сегмент.

Капітальні витрати сегмента – це загальна сума витрат, понесених протягом року на придбання основних засобів та нематеріальних активів.

Невзаємогідні операції

Очікується, що операції між непов'язаними сторонами – це операції обміну за справедливою вартістю. Компанія час від часу здійснює операції з її власником, який діє в якості власника, за цінами, що можуть відрізнятися від справедливої вартості. Такі операції включають, у тому числі, позики надані за неринковими процентними ставками, та інші. Компанія обліковує ефект таких операцій безпосередньо у складі капіталу як виплати або надходження від акціонерів відповідно до їх сутності. Протягом 2019 року подібних операцій не було здійснено.

Умовні активи та зобов'язання

Умовний актив не визнається у фінансовій звітності. Інформація про нього розкривається у випадку ймовірності надходження економічних вигід.

Умовні зобов'язання не визнаються у фінансовій звітності, крім випадків, коли існує імовірність відтоку економічних ресурсів для того, щоб розрахуватися за зобов'язаннями, і їх суму можна розрахувати з достатнім рівнем точності. Інформація про умовні зобов'язання розкривається у фінансовій звітності, крім випадків, коли ймовірність відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, є незначною.

Стандарти та поправки, що були випущені, але ще не вступили в дію

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації фінансової звітності Компанії. Компанія не планує застосувати ці стандарти достроково.

Стандарти та інтерпретації	Дата набрання чинності (з)
Зміни до МСФЗ 10 та МСБО 28: «Операції продажу або внесення активів між інвестором та асоційованим або спільним підприємством»	Не визначено
Зміни до МСБО 1: «Класифікація зобов'язань як поточних та довгострокових»	1 січня 2022 р.
МСФЗ 17 «Договори страхування»	1 січня 2021 р.
Зміни до МСБО 1 та МСБО 8: «Визначення матеріальності»	1 січня 2020 р.
Зміни до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»	1 січня 2020 р.
Зміни до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ17: «Реформування показників процентних ставок»	1 січня 2020 р.
Поправки до посилань на Концептуальні основи в стандартах МСФЗ	1 січня 2020 р.

Керівництво вважає, що застосування цих стандартів та інтерпретацій не матиме істотного впливу на фінансову звітність Компанії у наступних періодах.

4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації

4.1 Виправлення помилок попередніх періодів

При складанні цієї фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, Компанія виправила певні помилки, що відносяться до попередніх періодів. Деякі суми в окремому звіті про фінансовий стан, звіті про сукупний дохід та звіті про власний капітал були перераховані для виправлення наступних помилок:

(i) Визнання зобов'язань за облігаціями, емітованими материнською компанією

У 2015 році Компанія уклала договір, згідно з яким зобов'язалась придбати за фіксованою ціною облігації, що були емітовані материнською компанією та утримувались одним державним банком. Відповідно до вказаного договору, у березні 2017 року банк переказав ці облігації на рахунок нотаріуса на ім'я Компанії, що, відповідно до українського законодавства, означало передачу прав власності на цінні папери. Компанія оскаржила чинність договору та ініціювала його розірвання в судовому порядку. У 2018 році суд першої інстанції виніс рішення на користь Компанії, але ця ухвала була оскаржена банком і, відповідно, угода юридично не була розірвана станом на 31 грудня 2018 року. 23 липня 2019 року Верховний суд прийняв остаточну ухвалу у справі, що підтверджує чинність договору для обох сторін.

Відповідні облігації, а також пов'язана з ними кредиторська заборгованість перед банком помилково не були визнані у фінансовій звітності Компанії станом на 31 грудня 2017 та 2018 років, що є відхиленням від вимог МСФЗ.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації (продовження)

В окремій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, керівництво виправило цю помилку і відкоригувало порівняльну інформацію наступним чином:

(у тисячах гривень)	Код рядка	Суть виправлення	1 січня 2018 р.	31 грудня 2018 р.
Стаття фінансової звітності				
Поточні фінансові інвестиції (збільшення)	1160	Справедлива вартість облігацій	455,329	445,269
Інші поточні зобов'язання (збільшення)	1690	Кредиторська заборгованість банку по номінальній вартості	1,036,820	1,036,820
Непокритий збиток (збільшення)	1420	Сукупний вплив виправлення на кожну звітну дату	581,491	591,551

Виправлення помилки призвело до збільшення інших витрат на суму 10,060 тисяч гривень, що відображає зміну справедливої вартості облігацій за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

(ii) Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю від материнської компанії

Станом на 31 грудня 2017 року, 1 січня 2018 року (дата першого застосування МСФЗ 9) та 31 грудня 2018 року Компанія не проводила аналіз імовірності повернення дебіторської заборгованості від материнської компанії. Відповідно, в окремій фінансовій звітності за 2017 та 2018 роки не було визнано резерву під сумнівні борги/очікувані кредитні збитки.

В окремій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, керівництво виправило цю помилку і відкоригувало порівняльну інформацію наступним чином:

(у тисячах гривень)	Код рядка	Суть виrlenня	1 січня 2018 р.	31 грудня 2018 р.
Стаття фінансової звітності				
Інша поточна дебіторська заборгованість (зменшення)	1155	Резерв під очікувані кредитні збитки	547,297	556,732
Непокритий збиток (збільшення)	1420	Сукупний вплив виrlenня на кожну звітну дату	547,297	556,732

Виправлення помилки також призвело до збільшення інших витрат на суму 9,435 тисяч гривень за рахунок нарахування додаткової суми резерву під очікувані кредитні збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

(iii) Інші виrlenня або помилки

У 2018 та 2017 роках Компанія амортизувала певні нематеріальні активи, які були недоступні для використання, зокрема, не функціонували у спосіб, як було заплановано керівництвом. Це призвело до завищення собівартості реалізації продукції на 6,260 тисяч гривень у 2018 році та на 3,130 тисяч гривень у 2017 році; накопичена амортизація була завищена, а чиста балансова вартість нематеріальних активів занижена на 9,390 тисяч гривень станом на 31 грудня 2018 року та на 3,130 тисяч гривень на 31 грудня 2017 року.

Зважаючи на те, що порівняльна інформація, представлена в окремій фінансовій звітності за 2019 рік, коригується для виrlenня суттєвих викривлень, розкритих у примітках (i) та (ii) вище, Компанія вирішила відобразити додаткове коригування для одночасного виrlenня і цієї помилки.

Сукупний ефект коригувань на окрему фінансову звітність Компанії у 2019 році представлений наступним чином:

(у тисячах гривень)	Код рядка	При- мітка	31 грудня 2017 р.	Кори- гування	1 січня 2018 р.	31 грудня 2018 р.	Кори- гування	31 грудня 2018 р.
			(до пере- рахунку)		(пере- раховано)	(до пере- рахунку)		(пере- раховано)
Стаття фінансової звітності								
Нематеріальні активи:	1000	(iii)	178,201	3,130	181,331	159,017	9,390	168,407
Накопичена амортизація	1002	(iii)	(459,280)	3,130	(456,150)	(496,397)	9,390	(487,007)
Всього необоротні активи	1095	(iii)	9,641,926	3,130	9,645,056	9,700,418	9,390	9,709,808
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	(ii)	993,167	(547,297)	445,870	994,965	(556,732)	438,233
Поточні фінансові інвестиції	1160	(i)	219,816	455,329	675,145	-	445,269	445,269
Всього оборотні активи	1195	(i), (ii)	2,249,266	(91,968)	2,157,298	1,991,813	(111,463)	1,880,350
Непокритий збиток	1420	(i), (ii), (iii)	(3,965,923)	(1,125,658)	(5,091,581)	(3,421,985)	(1,138,893)	(4,560,878)
Всього власний капітал	1495	(i), (ii), (iii)	9,641,564	(1,125,658)	8,515,906	10,071,143	(1,138,893)	8,932,250
Інші поточні зобов'язання	1690	(i)	19,797	1,036,820	1,056,617	50,115	1,036,820	1,086,935
Всього поточні зобов'язання	1695	(i)	3,170,960	1,036,820	4,207,780	1,933,078	1,036,820	2,969,898

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації (продовження)

Сукупний вплив ретроспективних коригувань на звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року був наступним:

(у тисячах гривень)	Код рядка	31 грудня 2018 р.	Коригування	31 грудня 2018 р. (перераховано)
Стаття фінансової звітності				
Собівартість реалізованої продукції	2050	(iii)	3,847,169	(6,260)
Валовий прибуток	2090	(iii)	2,089,395	6,260
Інші витрати	2270	(i), (ii)	-	19,495
Фінансовий результат від безперервної діяльності до оподаткування				
Прибуток	2290	(i), (ii), (iii)	589,410	(13,235)
Чистий фінансовий результат	2350	(i), (ii), (iii)	506,970	(13,235)
Прибуток	2350	(i), (ii), (iii)	506,970	493,735

Зміни не мали впливу на інший сукупний дохід Компанії за період та на рух грошових коштів від операційної, інвестиційної чи фінансової діяльності. Суми в розкриттях, що стосуються порівняльної інформації, були відповідно змінені.

4.2 Зміни в обліковій політиці

Як зазначено в Примітці 3, Компанія вперше застосувала МСФЗ 16 «Оренда» під час підготовки цієї фінансової звітності.

Нижче наведено пояснення різниці між зобов'язаннями з операційної оренди, розкритими згідно з МСБО 17 станом на 31 грудня 2018 року, продисконтованими з використанням ставки додаткових запозичень, застосованої до зобов'язань з оренди, визнаних у звіті про фінансовий стан на дату першого застосування, та зобов'язань з оренди, визнаних у звіті про фінансовий стан станом на 1 січня 2019 року:

Зобов'язання з операційної оренди згідно МСБО 17 станом на 31 грудня 2018 р.	121,333
Ставка додаткових запозичень Компанії	19,58%
Дисконтовані зобов'язання з оренди станом на 31 грудня 2018 р.	84,958
Ефект виключень для малоцінних активів	(25,283)
Ефект виключень для короткострокової оренди	(1,792)
Перегляд умов згідно МСФЗ 16 в момент застосування (обґрунтовані опції пролонгації/термінації)	45,155
Зобов'язання з оренди станом на 1 січня 2019 р.	103,038

Відповідно, Компанія визнала (i) активи з права користування для оренди технічних приміщень, інфраструктурних об'єктів (включаючи їх до складу основних засобів) та (ii) відповідні зобов'язання з оренди (представлені в інших довгострокових зобов'язаннях та інших поточних зобов'язаннях залежно від умов та термінів оплати). У той же час Компанія перестала визнавати в обліку передоплати, котрі пов'язані з попередньою операційною орендою.

По договорах, що включають можливість продовження оренди понад невідмовний термін, Компанія проаналізувала, чи існує обґрунтована впевненість щодо використання цієї можливості, та, якщо висновок був позитивним – оцінювалася відповідні активи з права користування та відповідні орендні зобов'язання на базі фіксованих орендних платежів, які мають бути здійснені протягом цього продовженого періоду. Максимальний термін оренди визначено на рівні 9 років, що є горизонтом бізнес-планування Компанії.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації (продовження)

Вплив першого застосування вимог МСФЗ 16 на фінансову звітність представлено нижче:

(у тисячах гривень)	Код рядка	При-мітка	31 грудня 2018 р. (перераховано)	Вплив застосування МСФЗ 16	1 січня 2019 р. (після застосування МСФЗ 16)
Стаття фінансової звітності					
Основні засоби	1010	8	8,862,053	103,170	8,965,223
Всього необоротні активи	1095		9,709,808	103,170	9,812,978
Видані аванси	1130		90,623	(132)	90,491
Всього поточні активи	1195		1,880,350	(132)	1,880,218
Інші довгострокові зобов'язання	1515	15	184,785	63,174	247,959
Всього довгострокові зобов'язання та резерви	1595		1,734,638	63,174	1,797,812
Інші поточні зобов'язання	1690	15	1,086,935	39,864	1,126,799
Всього поточні зобов'язання	1695		2,969,898	39,864	3,009,762

4.3 Зміни в презентації та перекласифікація

Компанія змінила подання деяких статей звіту про фінансові результати та відповідні розкриття звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, для забезпечення порівнянності відповідних показників (дивіться Примітку 22 та Примітку 23).

5. Інформація за сегментами

Компанія ідентифікувала три звітних сегменти відповідно до продуктів і послуг, як описано нижче. В рамках основних ділових сегментів, Компанія пропонує різні види послуг та здійснює окрему управлінську діяльність стосовно кожного сегменту, в залежності від потреб клієнтів, технологій та маркетингових стратегій:

- Фіксований зв'язок.
- Мобільний зв'язок. Цей сегмент представлено інвестицією у дочірнє підприємство ТОВ «ТриМоб», що класифікується у цій фінансовій звітності як актив, утримуваний для продажу (Примітка 9).
- Сегмент управління нерухомістю, який отримує дохід від здачі в оренду будівель, що належать Компанії, включаючи інвестиційну нерухомість та будівлі, оцінені за ринковим підходом (Примітка 6).

Вищі керівники з операційної діяльності представлені Директором та іншими керівниками Компанії, аналізують та переглядають щомісячно та щоквартально результати ділових сегментів Компанії окремо на основі характеру послуг. Вищі керівники оцінюють ефективність сегментів на основі доходу та скоригованого EBITDA (фінансовий результат від операційної діяльності до вирахування зносу та амортизації). Вищі керівники з операційної діяльності не аналізують активи та зобов'язання за сегментами щомісяця, і такий аналіз проводиться на щорічній основі.

Результати за сегментами, активи та зобов'язання включають статті, що безпосередньо відносяться до сегменту та оцінюються за тими ж принципами, що і для цілей фінансової звітності Компанії.

Операційні результати сегмента управління нерухомістю відстежуються в основному на основі показників доходу. Фінансовий результат Компанії від іншої діяльності, включаючи фінансові витрати та доходи, інші витрати та податок на прибуток розглядається на рівні Компанії та не розподіляється на окремі операційні сегменти.

Інформація про джерела доходів Компанії розкрита у Примітці 18.

Географічна інформація

Переважно всі необоротні активи Компанії знаходяться в Україні. Компанія отримує доходи від надання послуг іноземним операторам різних країн, які за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, складають 308,864 тисячі гривень (31 грудня 2018 року – 393,501 тисяча гривень) (Примітка 18). Керівництво вважає отриманими в Україні усі доходи від реалізації, у тому числі і доходи від послуг, наданих іноземним операторам.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

5. Інформація за сегментами (продовження)

Головні клієнти

У 2019 та 2018 роках дохід від жодного з клієнтів не перевищував 10% сукупного доходу Компанії.

Інформація про звітні сегменти:

(у тисячах гривень)	Фіксований зв'язок		Управління нерухомістю		Інше		Всього	
	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.
Дохід від реалізації	5,346,803	5,580,252	424,525	356,312	–	–	5,771,328	5,936,564
Скоригований EBITDA	1,036,116	1,062,241	257,118	249,522	344,472	308,536	1,637,705	1,620,300
Амортизація	(724,866)	(663,476)	(30,179)	(44,126)	(4,524)	(4,606)	(759,569)	(712,208)
Переоцінка, визнана у звіті про прибутки та збитки	(1,367,719)	–	27,068	17,900	(813)	(237)	(1,341,464)	17,663
Переоцінка, визнана в іншому сукупному доході	(783,750)	–	1,600,348	68,616	12,747	32,373	829,345	36,243
Активи звітного сегмента	5,556,615	8,936,341	5,465,985	2,706,319	2,487,507	1,994,127	13,510,108	13,636,787
Капітальні витрати	(625,971)	(654,117)	–	–	–	–	(625,971)	(654,117)

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

6. Основні засоби

Рух основних засобів та незавершених капітальних інвестицій представлений таким чином:

(у тисячах гривень)	Будівлі та поліпшення орендуван- них приміщень	Будівлі і споруди операційно- го сегмента управління	Комутаційне та інше мережне обладнання	Кабельні лінії та переда- вальні пристрої	Телекомуни- каційні активи, що підлягають вивіль- ненню	Устаткуван- ня радіо та фіксованого зв'язку	Комп'ютери офісне та інше обладнання	Незавер- шенні капітальні інвестиції	Актив з права користу- вання	Всього
Вартість оцінки на 1 січня 2018 р.	2,619,351	2,137,022	993,599	2,318,913	345,533	105,219	551,149	516,418	–	9,587,204
Накопичений знос	(58,057)	–	(62,015)	(185,542)	–	(16,323)	(121,722)	–	–	(443,659)
Балансова вартість на 1 січня 2018 р.	2,561,294	2,137,022	931,584	2,133,371	345,533	88,896	429,427	516,418	–	9,143,545
Надходження	–	–	–	–	–	–	–	654,117	–	654,117
Трансфер між групами (*)	(182,573)	195,884	362,796	238,086	15,010	4,349	264,702	(898,254)	–	–
Переведення до інвестиційної нерухомості	(11,248)	41,045	–	–	–	–	–	(122)	–	29,675
Вибуття	(1,558)	–	(3,640)	(18,616)	(60,608)	(70)	(4,683)	(5,025)	–	(94,200)
Наразіваний знос	(63,011)	(44,126)	(136,118)	(209,282)	(4,606)	(16,926)	(165,654)	–	–	(639,723)
Переоцінка	9,745	68,383	–	–	(42,355)	–	–	–	–	35,773
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	2,312,649	2,398,208	1,154,622	2,143,559	252,974	76,249	523,792	267,134	–	9,129,187
Вартість оцінки на 31 грудня 2018 р.	2,421,715	2,400,508	1,352,747	2,535,318	253,388	109,445	746,647	267,134	–	10,086,902
Накопичений знос	(109,066)	(2,300)	(198,125)	(391,759)	(414)	(33,196)	(222,855)	–	–	(957,715)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	2,312,649	2,398,208	1,154,622	2,143,559	252,974	76,249	523,792	267,134	–	9,129,187
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	2,312,649	2,398,208	1,154,622	2,143,559	252,974	76,249	523,792	267,134	–	9,129,187
Застосування МСФЗ 16 (Примітка 4)	–	–	–	–	–	–	–	–	103,170	103,170
Вартість оцінки на 1 січня 2019 р.	2,312,649	2,398,208	1,154,622	2,143,559	252,974	76,249	523,792	267,134	103,170	9,232,356
Надходження	–	–	2,509	2,280	–	–	67,562	625,971	15,544	713,866
Трансфер між групами (*)	(1,128,153)	1,162,451	192,224	72,316	189,932	2,443	78,311	(569,524)	–	–
Переведення з/до інвестиційної нерухомості	–	(2,919,229)	–	–	–	–	–	–	–	(2,919,229)
Вибуття	(498)	(52)	(7,051)	(21,322)	(67,986)	(122)	(7,233)	(4,430)	–	(108,694)
Наразіваний знос	(55,569)	(30,179)	(172,574)	(166,692)	(4,524)	(14,344)	(166,335)	–	(35,741)	(645,958)
Переоцінка	(495,904)	1,634,252	(514,114)	(892,688)	11,717	(28,498)	(183,789)	217	(36,476)	(505,283)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	632,525	2,245,451	655,616	1,137,453	382,113	35,727	312,308	319,368	46,497	5,767,058
Вартість оцінки на 31 грудня 2019 р.	632,525	2,245,451	655,616	1,137,453	382,113	35,727	448,694	319,368	46,497	5,903,444
Накопичений знос	–	–	–	–	–	–	(136,386)	–	–	(136,386)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	632,525	2,245,451	655,616	1,137,453	382,113	35,727	312,308	319,368	46,497	5,767,058

(*) Прибрані або створені Компанією активи спочатку обліковуються у складі категорії «Незавершенні капітальні інвестиції» та переводяться до відповідної категорії, коли актив готовий до використання та введений в експлуатацію. Трансфери між групами також включають перекласифікацію окремих статей, головним чином, між категоріями «Комутиаційне та інше мережне обладнання», «Кабельні лінії та передавальні пристрої» та «Телекомуникаційні активи, що підлягають вивільненню».

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

6. Основні засоби (продовження)

Компанія визнала актив з права користування орендованим майном за всіма своїми орендними договорами, крім оренди, за якою виплата є змінними, короткостроковими орендними договорами та орендою з низькою вартістю базового активу. Далі наведені суми по всіх договорах оренди, визнані у прибутку та збитку:

(у тисячах гривень)	2019 рік
Нарахований знос на актив на право користування	35,741
Процентні витрати на зобов'язання з оренди	17,794
Витрати за короткостроковою орендою	47,356
Витрати з оренди малоцінних активів	22,011
<u>Витрати з оренди за договорами зі змінними платежами</u>	<u>105,081</u>
	227,983

У 2019 році загальні платежі за оренду Компанії становили 207,586 тисяч гривень (2018 рік: 203,622 тисячі гривень). Майбутній грошовий потік, пов'язаний з орендою, стосовно якої було визнано актив з права користування, розкривається в Примітці 28 (Ризик ліквідності).

Переоцінка телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню, та будівель і споруд операційного сегменту управління нерухомістю

Керівництво визначило, що телекомуникаційні активи, які підлягають вивільненню, та будівлі і споруди операційного сегменту управління нерухомістю складають окремі класи основних засобів, виходячи з характеру, особливостей та ризиків пов'язаних активів. До телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню, належать мідні кабельні лінії зв'язку та автоматичні телефонні станції (АТС), які Компанія визнала придатними для виведення з експлуатації відповідно до затверджених керівництвом програм модернізації мережі. Будинки та споруди бізнес сегмента управління нерухомістю складають групу об'єктів, визначених для переміщення до інвестиційної нерухомості.

Справедлива вартість телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню, та будівель і споруд операційного сегменту управління нерухомістю була визначена на основі поєднання методів, що використовують ринкові ціни аналогів та дисконтовані грошові потоки. Оцінка була проведена незалежними оцінювачами станом на 31 грудня 2019 року та базується на наступному:

- Кабельні лінії зв'язку: ринкові ціни на лом мідного кабелю, оціночна вартість демонтажу;
- Аналогові АТС: кількість портів у кожній моделі АТС, вага дорогоцінних металів у портах та ціни продажу таких дорогоцінних металів;
- Будівлі та споруди: ринкові ціни аналогів після коригування на розташування та стан окремих об'єктів нерухомості; ставка капіталізації, вартість оренди (інформація щодо суттєвих вхідних даних оцінки, яких немає у відкритому доступі, наведена у Примітці 7).

Нижче у таблиці наведені основні вхідні дані, які застосовувались при оцінці мідного кабелю та аналогових АТС:

Категорія	Суттєві припущення	Діапазон значень
Автоматичні телефонні станції (АТС)	Ціна (мінімальна) реалізації номерної ємності АТС в залежності від типу АТС	38,91-324,15 грн / од. номерної ємності
Кабельні лінії зв'язку (КЛС)	Середня ціна на мідь на Лондонській сировинній біржі (LME) Обмінний курс Оціночна вартість демонтажу	Грудень 2019 – 6,062 дол. США за 1 т. Грудень 2019 – 23.60940 грн / дол. США 9.12 - 27.05 грн за 1 кг

Станом на 31 грудня 2019 року керівництво визнало в обліку, на підставі звіту незалежних оцінювачів, переоцінку мідного кабелю, телефонних станцій та будівель і споруд сегмента управління нерухомістю до справедливої вартості 234,593 тисячі гривень, 147,520 тисяч гривень та 2,245,451 тисяча гривень, відповідно (31 грудня 2018 року: 97,322 тисячі гривень, 155,652 тисячі гривень та 2,398,208 тисячі гривень). Коригування справедливої вартості було визнано в обліку наступним чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Телекомуникаційні активи, що підлягають вивільненню		
(Уцінка)/дооцінка визнана у складі прибутку та збитку	(813)	-
(Уцінка)/дооцінка визнана в іншому сукупному доході	12,530	(42,355)
	11,717	(42,355)
Будівлі та споруди операційного сегменту управління нерухомістю		
(Уцінка)/дооцінка визнана у складі прибутку та збитку	33,904	(233)
(Уцінка)/дооцінка визнана в іншому сукупному доході	1,600,348	68,616
	1,634,252	68,383
Всього прибуток/(збиток) від переоцінки в т.ч.:	1,645,969	26,028
(Уцінка)/дооцінка визнана у складі прибутку та збитку	33,091	(233)
(Уцінка)/дооцінка визнана в іншому сукупному доході	1,612,878	26,261

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчується на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

6. Основні засоби (продовження)

Переоцінка спеціалізованих активів

До спеціалізованих активів належать ті, які Компанія використовує для надання телекомуникаційних послуг. Такі основні засоби мають вузькоспеціалізований характер і рідко реалізуються на відкритому ринку. Справедлива вартість цих об'єктів визначається передусім на основі амортизованої вартості заміщення. Цей метод базується на аналізі вартості відтворення або заміни основних засобів, скоригованої на погіршення їхнього фізичного, функціонального або економічного стану та застарілість.

Як і у попередньому періоді, усі спеціалізовані активи фіксованого зв'язку, крім тих, що відносяться до Донецької та Луганської філій, які аналізуються керівництвом окремо, вважаються єдиною одиницею, що генерує грошові потоки, оскільки ці активи взаємопов'язані та неможливо визначити окремі активи чи їх групи, що генерують потік грошових коштів, який би практично не залежав від притоку грошових коштів від інших активів.

Станом на 31 грудня 2018 року при проведенні тестування на знецінення спеціалізованих активів, на основі прогнозів грошових потоків в перспективі на наступні дев'ять років, затверджених вищим керівництвом, Компанія визначила, що справедлива вартість спеціалізованих активів не суттєво відрізнялась від їхньої балансової вартості.

Аналогічний підхід станом на 31 грудня 2019 року визначив збитки від знецінення спеціалізованих активів у розмірі 2,151,469 тисяч гривень, з яких 1,367,719 тисяч гривень визнано у складі прибутку та збитку (Примітка 26), та 783,750 тисяч гривень – в іншому сукупному збитку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року.

З метою визначення справедливої вартості керівництво використало прогнозні грошові потоки на основі результатів минулої діяльності та очікувань майбутніх ринкових змін. Застосовані припущення та темпи зростання базувалися на ринкових даних та внутрішніх звітах та відповідають прогнозам, що містяться у галузевих звітах. Значення ключових припущень відображають судження керівництва щодо майбутніх тенденцій розвитку бізнесу, в основі яких лежать як зовнішні, так і внутрішні джерела інформації.

Нижче у таблиці наведені суттєві вхідні дані оцінки, яких немає у відкритому доступі, та на основі яких визначалась справедлива вартість спеціалізованих основних засобів (Рівень 3) станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

Вхідні дані	2019 рік	2018 рік
Ставка дисконту після оподаткування	14.1%	16.8%
Темп зростання у термінальному періоді	4.7%	5.1%
Темп зростання середнього доходу від послуг фіксованого телефонного зв'язку на одного абонента	Послуги для приватних осіб: від 13.6% у 2020 році до 9.3% у 2028 році, пік зростання у 2020 році. Послуги для бізнесу: від 7.6% у 2020 році до 5.2% у 2028 році, пік зростання у 2020 році.	Послуги для приватних осіб: від 10.9% у 2027 році до 7.9%, пік зростання у 2019 році. Послуги для бізнесу: від 2.3% у 2019-2027 роках.
Темп зростання середнього доходу від надання послуг Інтернет на одного абонента	Послуги для приватних осіб: від 14.5% у 2020 році до 7.8% у 2028 році, пік зростання у 2020 році. Послуги для бізнесу: від 15.1% у 2020 році до 11.2% у 2028 році, пік зростання у 2020 році.	Послуги для приватних осіб: від 16.7% у 2019 році до 3.7% у 2027 році, пік зростання у 2019 році. Послуги для бізнесу: від 17.8% у 2019 році до 7.1% у 2027 році, пік зростання у 2020 році.
Коефіцієнт відтоку абонентів фіксованого телефонного зв'язку	Довгостроковий темп скорочення абонентської бази на 12.9%, починаючи з 2028 року у сегменті послуг для приватних осіб та 8.8%, починаючи з 2028 року в сегменті послуг для бізнесу. У прогнозних роках темп скорочення нормалізовано з поточного рівня 25.8% (послуги для приватних осіб) та 13.0% (послуги для бізнесу) до довгострокових темпів.	Довгостроковий темп скорочення абонентської бази на 1.0%, починаючи з 2027 року у сегменті послуг для приватних осіб та 0.6%, починаючи з 2027 року в сегменті послуг для бізнесу. У прогнозних роках темп скорочення нормалізовано з поточного рівня 17.9% (послуги для приватних осіб) та 6.3% (послуги для бізнесу) до довгострокових темпів.
Коефіцієнт відтоку абонентів послуг Інтернет	Послуги для приватних осіб: відтік у 19.1% в 2020 році з поступовим скороченням відтоку, до зростання абонентської бази на 13.1% у 2028 році. Послуги для бізнесу: відтік у 20.2% у 2020 році з поступовим скороченням відтоку, до зростання абонентської бази на 12.3% у 2028 році.	Послуги для приватних осіб: відтік 10.1% у 2019 році з подальшою зміною динаміки зі скороченням бази до 0.7% зростання у 2026 році. Послуги для бізнесу: відтік 4.3% у 2019 році з подальшою зміною динаміки до зростання бази на 1.2% у 2024 році.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

6. Основні засоби (продовження)

У наступній таблиці наведена чутливість оцінок справедливої вартості спеціалізованих активів до змін у ключових припущеннях станом на 31 грудня 2019 року:

(у тисячах гривень)	% змін	Зміна в оцінці справедливої вартості
Вхідна інформація		
Ставка дисконту після оподаткування	+0.5%/-0.5%	(172,607) / 192,646
Темп зростання у термінальному періоді	+0.5%/-0.5%	105,061 / (94,449)
Темп зростання середнього доходу від послуг фіксованого телефонного зв'язку на одного абонента	+1%/-1%	548,301 / (529,731)
Темп зростання середнього доходу від надання послуг Інтернет на одного абонента	+1%/-1%	784,892 / (756,329)
Коефіцієнт відтоку абонентів фіксованого телефонного зв'язку	+1%/-1%	(613,204) / 640,142
Коефіцієнт відтоку абонентів послуг Інтернет	+1%/-1%	(205,309) / 216,173
Нарахований знос		
Загальна сума зносу за річні періоди, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2019 років, представлена наступним чином:		

(у тисячах гривень)	Прим.	2019 рік	2018 рік
Обліковано у складі			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	19	624,949	610,897
Адміністративні витрати	20	14,439	19,879
Витрати на збут	21	3,524	5,330
Інші операційні витрати	22	3,052	3,618
Всього нарахованого зносу		645,958	639,723

Активи в заставі

Станом на 31 грудня 2019 року частина основних засобів Компанії знаходиться у заставі під забезпечення банківських кредитів та інших запозичень (Примітка 14).

7. Інвестиційна нерухомість

Станом на 31 грудня 2019 року Компанія визначила 225 майнових комплексів загальною площею 536,239 квадратних метрів (31 грудня 2018 року: 88 комплекси загальною площею 60,420 квадратних метрів), які відповідали критерію та були визнані як інвестиційна нерухомість. Переоцінка інвестиційної нерухомості була проведена незалежними оцінювачами станом на 31 грудня 2019 року та ґрунтуються на поєднанні методів, що використовують ринкові ціни аналогів та дисконтовані грошові потоки.

Нижче наведені суттєві вхідні дані оцінки, яких немає у відкритому доступі, та на основі яких проводилася оцінка інвестиційної нерухомості:

Категорія	Метод оцінки	Суттєві вхідні дані	2019 рік
Комерційна нерухомість	Дисконто-ваних грошових потоків	Орієнтовна вартість оренди на кв. м. за місяць Середня ціна продажу за кв. м. Рівень довгострокової вакантності Ставка капіталізації	79.5 гривень 400-600 дол. США (Київ – понад 1,400 дол. США) 2-8% 8.8%
Офісна та рекреаційна нерухомість	Дисконто-ваних грошових потоків	Орієнтовна вартість оренди на кв.м за місяць Середня ціна продажу за кв.м. Рівень довгострокової вакантності Ставка капіталізації	79.5 гривень 400-600 дол. США (Київ – понад 1,200 дол. США) близько 0% 14.3%

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

7. Інвестиційна нерухомість (продовження)

Узгодження справедливої вартості інвестиційної нерухомості представлено наступним чином:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
На 1 січня	308,111	319,746
Переоцінка визнана через прибутки та збитки	(6,836)	18,133
Переведення з/(до) категорії нерухомості, зайнятою Компанією (Примітка 6)	2,919,229	(29,675)
Інші транзакції/переведення	30	(93)
Вартість на 31 грудня	3,220,534	308,111

Прибуток, отриманий від інвестиційної нерухомості, відображеного по справедливій вартості, оцінюється на основі ключових вхідних даних, які використовувались під час переоцінки та представлений наступним чином:

(у тисячах гривень)	2019 рік
Дохід від оренди	175,843
Прямі операційні витрати, які пов'язані з отриманням орендного доходу	(79,867)
Прямі операційні витрати, які не пов'язані з отриманням орендного доходу	(35,281)
	60,695

Станом на 31 грудня 2019 року частина інвестиційної нерухомості Компанії знаходиться у заставі під забезпечення банківських кредитів та інших запозичень (Примітка 14).

8. Інші необоротні активи

Інші активи включають активи, визнані внаслідок капіталізації витрат, понесених на отримання та виконання договорів:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
На 1 січня 2019 р., у тому числі:	127,419	84,655
- Короткострокова частина (рядок 1190)	23,619	14,424
- Довгострокова частина (рядок 1090)	103,800	70,231
Витрати за період	100,759	84,673
Витрати по абонентам, які припинили користуватись послугами (Примітка 19)	(39,219)	(22,447)
Амортизація активів за договорами з діючими абонентами (Примітка 19)	(36,979)	(19,462)
На 31 грудня 2019 р., у тому числі:	151,980	127,419
- Короткострокова частина (рядок 1190)	40,825	23,619
- Довгострокова частина (рядок 1090)	111,155	103,800

Окрім капіталізованих витрат понесених на отримання договорів з абонентами в рядок 1190 також включається сума податкового кредиту з ПДВ в розмірі 28,070 тисяч гривен, а також інші поточні активи.

9. Необоротні активи, утримувані для продажу

Мобільний сегмент

Після завершення процесу приватизації у 2011 році акціонери Компанії схвалили рішення про продаж сегменту мобільного зв'язку. Компанія прийняла рішення про продаж вищезазначеного сегменту після того, як акціонери вирішили приділити більшу увагу ключовим факторам конкурентної переваги Компанії, якими є послуги фіксованого зв'язку.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років мобільний сегмент представлений виключно дочірнім підприємством ТОВ «ТриМоб» та класифікований як необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття.

Після класифікації цієї інвестиції як активу, утримуваного для продажу, строк, необхідний для завершення продажу, декілька разів продовжувався через особливі обставини, що не залежать від Компанії. Геополітична нестабільність в Україні з подальшою економічною кризою впливає на рішення потенційних інвесторів. Крім того, на продаж активів мобільного зв'язку у попередніх періодах значною мірою впливало проведення загальнонаціонального тендера на надання послуг у форматі 3G, який був оголошений, але постійно переносився. Викликана збройним конфліктом в Україні невизначеність умов переобладнання виділеного частотного діапазону для військових цілей та його вартості призвели до додаткової невизначеності ходу усіх переговорів щодо продажу.

Попри зазначені вище обставини, Компанія не припиняла переговори про продаж активів сегменту мобільного зв'язку. Однак у 2016 році Фонд державного майна надав відмову у відповідь на запит материнської компанії згідно умов приватизаційної угоди щодо відчуження ТОВ «ТриМоб» одному з зацікавлених покупців. Внаслідок цих подій Компанія не змогла завершити операцію продажу станом на звітну дату через події, які є поза контролем Компанії.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

9. Необоротні активи, утримувані для продажу (продовження)

Інформація щодо необоротних активів, утримуваних для продажу представлена нижче:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Активи по групі вибуття		
Фінансові інвестиції (ТОВ «ТриМоб»)	2,410,875	2,046,628
	2,410,875	2,046,628

Протягом 2019 року Компанія інвестувала 362,035 тисяч гривень (у 2018 році – 198,867 тисяч гривень) у дочірнє підприємство шляхом надання додаткового фінансування без очікування, що кошти будуть повернуті дочірнім підприємством у прогнозованому майбутньому. Компанія класифікує таке фінансування як інвестиції у дочірнє підприємство.

10. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги представлена таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		
Фізичні особи	149,065	204,329
Юридичні особи	302,898	301,163
Державні установи	170,771	234,636
	622,734	740,128

Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю

Фізичні особи	(45,158)	(53,660)
Юридичні особи	(124,717)	(119,708)
Державні установи	(132,025)	(199,601)
	(301,900)	(372,969)

Всього дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	320,834	367,159
--	----------------	----------------

Далі поданий аналіз дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги за кредитною якістю:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Фізичні особи		
- поточна та прострочена менше 90 днів	86,336	132,463
- прострочена 90-180 днів	17,703	20,761
- прострочена 180-360 днів	26,025	23,756
- прострочена понад 360 днів	19,001	27,349
Всього заборгованості фізичних осіб, загальна сума	149,065	204,329

Юридичні особи

- поточна та прострочена менше 90 днів	171,409	174,747
- прострочена 90-180 днів	8,645	8,160
- прострочена 180-360 днів	7,818	7,222
- прострочена понад 360 днів	115,026	111,034
Всього заборгованості юридичних осіб, загальна сума	302,898	301,163

Державні установи

- поточна та прострочена менше 90 днів	36,635	37,791
- прострочена 90-180 днів	15,144	16,786
- прострочена 180-360 днів	28,570	33,599
- прострочена понад 360 днів	90,422	146,460
Всього заборгованості державних установ, загальна сума	170,771	234,636

Всього дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, загальна сума	622,734	740,128
---	----------------	----------------

Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю	(301,900)	(372,969)
Всього дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	320,834	367,159

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

10. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (продовження)

Категорія поточної та простроченої менше 90 днів заборгованості для фізичних осіб у таблиці вище складається здебільшого з доходів за грудень (приблизно 99%), рахунки за який виставляються на початку січня наступного року. Дата оплати цих рахунків за договором – 20 січня.

Категорія поточна та прострочена менше 90 днів заборгованість для юридичних осіб включає заборгованість інших телекомуникаційних операторів та українських юридичних осіб, які здебільшого користуються послугами Компанії протягом тривалого часу та складається здебільшого з доходів за грудень (приблизно 67%), рахунки за який виставляються на початку січня наступного року. Дата оплати цих рахунків за договором – 20 січня.

У 2019 році Компанія списала прострочену торговельну дебіторську заборгованість фізичних осіб у сумі 34,839 тисяч гривень, а також юридичних осіб і державних установ у сумі 8,414 тисяч гривень.

У 2019 році резерв під очікувані кредитні збитки за сумнівною дебіторською заборгованістю державних органів зменшився переважно внаслідок судових рішень на користь Компанії щодо примусового стягнення прострочених зобов'язань на суму понад 64 мільйони гривень. Зазначена дебіторська заборгованість була накопичена в результаті надання послуг фіксованого зв'язку за зниженими тарифами субсидованим категоріям клієнтів, які частково фінансувалися з місцевих бюджетів відповідно до законодавства.

Знецінення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 31 грудня 2019 року представлено таким чином:

(у тисячах гривень)	Дебіторська заборгованість до знецінення	Знецінення	Дебіторська заборгованість після знецінення	Частка знеціненої дебіторської заборгованості
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги фізичних осіб	149,065	(45,158)	103,907	30%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги юридичних осіб	302,898	(124,717)	178,181	41%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги державних установ	170,771	(132,025)	38,746	77%
Всього дебіторська заборгованість	622,734	(301,900)	320,834	48%

Знецінення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 31 грудня 2018 року представлено таким чином:

(у тисячах гривень)	Дебіторська заборгованість до знецінення	Знецінення	Дебіторська заборгованість після знецінення	Частка знеціненої дебіторської заборгованості
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги фізичних осіб	204,329	(53,660)	150,669	26%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги юридичних осіб:	301,163	(119,708)	181,455	40%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги державних установ:	234,636	(199,601)	35,035	85%
Всього дебіторська заборгованість	740,128	(372,969)	367,159	50%

Зміни резерву під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю за товари, роботи, послуги представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Резерв на початок року	372,969	324,054
Збільшення резерву внаслідок застосування МСФЗ 9	–	85,920
Збільшення резерву під очікувані кредитні збитки за рік	95,581	166,833
Зменшення резерву під очікувані кредитні збитки за рік	(123,397)	(111,539)
Зменшення за рахунок використання резерву	(43,253)	(92,299)
Резерв на кінець року	301,900	372,969

Інформація про кредитний ризик, ризик концентрації, валютний та процентний ризики, пов'язані, серед іншого, з дебіторською заборгованістю, наведена у Примітці 28.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

11. Поточні фінансові інвестиції та інша поточна заборгованість

Облігації, емітовані материнською компанією

Як зазначено в Примітці 4.1 (i), у березні 2017 року Компанія отримала за винагороду в розмірі 1,036,820 тисяч гривень, що підлягала виплаті грошовими коштами, право власності на облігації номінальною вартістю 1,000,000 тисяч гривень, випущені материнською компанією, ТОВ «ЕСУ». Термін погашення цих облігацій минув у 2017 році.

Станом на 31 грудня 2018 та 2019 років облігації відображаються за справедливою вартістю та включаються до поточних фінансових інвестицій.

(у тисячах гривень)	1 січня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2019 р.
Поточні фінансові інвестиції			
Процентні облігації материнської компанії – винагорода за облігації	1,036,820	1,036,820	1,036,820
Процентні облігації материнської компанії – справедлива вартість	455,329	445,269	399,285
Накопичені збитки від знецінення	581,491	591,551	637,535
Знецінення, % – накопичені до вартості придбання	56%	57%	61%

Справедлива вартість облігацій була визначена внутрішніми експертами Компанії на основі припущення, що ТОВ «ЕСУ» проходитиме процедуру ліквідації, під час якої реалізує свою частку в Компанії (92.791% простих акцій) та розподілить отримані кошти між відповідними кредиторами. Таким чином справедлива вартість облігацій була визначена на основі оціночної ринкової вартості Компанії, визначеного методом дисконтованих грошових потоків (Рівень 3).

Ключові вхідні дані оцінки, що використовувались у розрахунках справедливої вартості, окрім тих, що вже розкриті в Примітках 6 та 7, представлені наступним чином:

Припущення	Значення
Очікуваний період реалізації та надходження грошових коштів	795 днів
Середня ринкова ставка дисконтування, %	13.8% (2019); 15.53% (2018); 13.25% (2017)

Інша поточна заборгованість

Станом на 31 грудня 2018 та 2019 років інша поточна дебіторська заборгованість включала в основному прострочені безвідсоткові кредити, надані материнській компанії ТОВ «ЕСУ», у сумі 737,983 тисячі гривень та іншу заборгованість материнської компанії:

(у тисячах гривень)	1 січня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2019 р.
Заборгованість материнської компанії			
Безвідсотковий кредит, за амортизованою вартістю	737,983	737,983	737,983
Інша заборгованість, за амортизованою вартістю	234,394	234,394	234,394
	972,377	972,377	972,377
Очікувані кредитні збитки за весь строк дії	(545,349)	(554,784)	(597,908)
Балансова вартість	427,028	417,593	374,469
Знецінення до початкової вартості	56%	57%	61%
Інша заборгованість	18,842	20,640	19,795
Разом інша поточна заборгованість	445,870	438,233	394,264

Оцінка очікуваних кредитних збитків за весь строк дії заборгованості материнської компанії була зроблена на основі таких самих принципів, припущень та вхідних даних, що використовувалися при оцінці справедливої вартості облігацій, емітованих материнською компанією, як зазначалося вище.

12. Власний капітал

Станом на 31 грудня 2019 року зареєстрований статутний капітал складається з 18,726,248 тисяч випущених та зареєстрованих простих акцій (на 31 грудня 2018 року – 18,726,248 тисяч акцій) номінальною вартістю 0.25 гривні за одну акцію. На 31 грудня 2019 року та 2018 років всі акції знаходяться в обігу. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років загальна сума зареєстрованого та повністю оплаченого акціонерного капіталу становить 4,681,562 тисячі гривень.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

12. Власний капітал (продовження)

До 1 січня 2001 року Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою. Згідно з Міжнародним стандартом фінансової звітності МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» (МСБО 29), всі елементи власного капіталу, за винятком накопиченого нерозподіленого прибутку (накопиченого дефіциту), протягом періоду, упродовж якого економіка вважається гіперінфляційною, перераховуються із застосуванням коефіцієнтів перерахунку. Отже, згідно з МСБО 29, статутний капітал був перерахований із застосуванням коефіцієнтів перерахунку з дат, коли елементи статутного капіталу були внесені або виникли в інший спосіб, по 31 грудня 2000 року, що призвело до дооцінки статутного капіталу на суму 3,011,892 тисяч гривень, відображені у складі капіталу у дооцінках у звіті про власний капітал.

Капітал у дооцінках також включає ефект переоцінки основних засобів. У зв'язку з вибуттям деяких основних засобів, що були раніше переоцінені, у 2019 році Компанія перенесла на непокритий збиток суму резерву переоцінки цих активів за вирахуванням податку на прибуток у сумі 74,467 тисяч гривень (у 2018 році – 144,079 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року додатковий капітал у сумі 411,370 тисяч гривень представлений переважно емісійним доходом (на 31 грудня 2018 року – 411,370 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року резерви у сумі 222,812 тисяч гривень являють собою відрахування частки статутного капіталу та річних прибутків, як це було передбачено законодавством України до приватизації Компанії (на 31 грудня 2018 року – 222,812 тисяч гривень).

Власники простих акцій мають право на отримання дивідендів по мірі їх оголошення, а також мають право одного голосу на акцію на загальних зборах акціонерів.

Згідно із законодавством України, suma нерозподіленого прибутку, що підлягає розподілу, обмежується залишком накопиченого прибутку.

13. Довгострокові забезпечення

Суми, визнані у звіті про фінансовий стан, представлені таким чином:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
(у тисячах гривень)		
Зобов'язання з довгострокових пенсійних виплат	270,217	234,701
Зобов'язання з інших довгострокових виплат працівникам	2,800	3,147
Всього довгострокових забезпечень	273,017	237,848

Зобов'язання з довгострокових пенсійних виплат

Рух зобов'язань з довгострокових пенсійних виплат за 2019 рік представлено таким чином:

	Разова виплата при виході на пенсію	Державний план пенсійних виплат	Всього зобов'язань з пенсійних виплат
(у тисячах гривень)			
Поточна вартість зобов'язань на 1 січня 2019 р.	22,411	212,290	234,701
Вартість поточних послуг	995	406	1,401
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійних виплат	2,915	26,915	29,830
Визнаний прибуток від раніше наданих послуг / скорочення пенсійного плану	–	–	–
Актуарний збиток/(прибуток), відображені у звіті про сукупний дохід	5,427	37,762	43,189
Здійснені виплати	(5,164)	(33,740)	(38,904)
Поточна вартість зобов'язань на 31 грудня 2019 р.	26,584	243,633	270,217

Актуарний збиток, визнаний у звіті про сукупний дохід у 2019 році, представлений переважно змінами у фінансових актуарних припущеннях, що обумовлені зміною ставки дисконтування, та складає 33,461 тисячу гривень. Вплив змін коригувань зобов'язань з пенсійного плану на основі досвіду, а також зміни в демографічних актуарних припущеннях складають, відповідно 11,298 тисяч гривен та 1,570 тисяч гривен.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

13. Довгострокові забезпечення (продовження)

Рух зобов'язань з довгострокових пенсійних виплат за 2018 рік представлено таким чином:

(у тисячах гривень)	Разова виплата при виході на пенсію	Державний план пенсійних виплат	Всього зобов'язань з пенсійних виплат
Поточна вартість зобов'язань на 1 січня 2018 р.	101,651	220,764	322,415
Вартість поточних послуг	4,819	494	5,313
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійних виплат	15,188	29,790	44,978
Визнаний прибуток від раніше наданих послуг / скорочення пенсійного плану	(1,704)	–	(1,704)
Актуарний збиток/(прибуток), відображені у звіті про сукупний дохід	(94,079)	(6,154)	(100,233)
Здійснені виплати	(3,464)	(32,604)	(36,068)
Поточна вартість зобов'язань на 31 грудня 2018 р.	22,411	212,290	234,701

Суми, визнані у звіті про фінансові результати за 2019 рік, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Разова виплата при виході на пенсію	Державний план пенсійних виплат	Всього зобов'язань з пенсійних виплат
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійних виплат (Примітка 24)	2,915	26,915	29,830
Вартість поточних послуг	995	406	1,401
Визнаний прибуток від раніше наданих послуг / скорочення пенсійного плану	–	–	–
	3,910	27,321	31,231

Вартість поточних послуг та прибуток від раніше наданих послуг/скорочення пенсійного плану включені до витрат на персонал згідно колективного договору у складі інших операційних витрат (Примітка 22).

Суми, визнані у звіті про фінансові результати за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Разова виплата при виході на пенсію	Державний план пенсійних виплат	Всього зобов'язань з пенсійних виплат
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійних виплат (Примітка 24)	15,188	29,790	44,978
Вартість поточних послуг	4,819	494	5,313
Визнаний прибуток від раніше наданих послуг / скорочення пенсійного плану	(1,704)	–	(1,704)
	18,303	30,284	48,587

Нижче наведені основні актуарні припущення, використані при визначенні зобов'язань з довгострокових пенсійних виплат:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Номінальна ставка дисконту	12.4%	14.7%
Довгостроковий прогноз плинності персоналу	9.0%	8.0%

Оскільки в Україні достовірні ринкові дані, як правило, відсутні, керівництво використовує власні припущення при розрахунку зазначених зобов'язань на кінець кожного року. Фактичні результати можуть значно відрізнятися від таких оцінок, зроблених на кінець року.

Темпи зростання заробітної плати були оцінені на основі прогнозованого та закладеного в бюджет зростання заробітної плати працівників.

Далі наведений аналіз чутливості зобов'язань з пенсійних виплат до змін основних припущень:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.
Збільшення/зменшення номінальної ставки дисконту на 1%	(12,750)/14,006
Збільшення/зменшення номінальної заробітної плати на 1%	7,153/(6,634)

Станом на 31 грудня 2019 року середньозважений строк погашення зобов'язань Компанії з довгострокових виплат працівникам становить 6 років (на 31 грудня 2018 року – 6 років). Очікувані платежі за зобов'язаннями протягом 2020 року становлять 59,358 тисяч гривень (протягом 2019 року – 43,036 тисяч гривень).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

14. Кредити та позики

Кредити та позики представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Довгострокові позики		
Банківські кредити (рядок 1510)	639,587	750,533
Випущені облігації (рядок 1515)	–	9,950
Всього довгострокових позик	639,587	760,483
Поточні позики		
Банківські кредити	989,733	914,100
Випущені облігації	9,950	–
Відсотки до виплати	21,972	21,982
Всього поточних позик (рядок 1600 та 1610)	1,021,655	936,082
Всього позик	1,661,242	1,696,565

Інформація про кредитний ризик, ризик концентрації, валютний та процентний ризики, пов'язані в тому числі з кредитним портфелем Компанії, наведена у Примітці 28.

Сроки та умови непогашених кредитів та позик представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Валюта	31 грудня 2019 р.		31 грудня 2018 р.	
		Балансова вартість	Номінальна вартість	Балансова вартість	Номінальна вартість
Довгострокові позики					
Банківські кредити	Долари США, Євро	639,587	656,411	750,533	767,658
Випущені облігації	Гривні	–	–	9,950	9,950
		639,587	656,411	760,483	777,608
Поточні позики					
Банківські кредити	Долари США, гривні	989,733	989,733	914,100	914,100
Випущені облігації	Гривні	9,950	9,950	–	–
Відсотки до виплати	Долари США, гривні, Євро	21,972	21,972	21,982	21,982
Всього поточних позик		1,021,655	1,021,655	936,082	936,082
Всього позик		1,661,242	1,678,065	1,696,565	1,713,690

Інформація про валютний ризик та ризик ліквідності наведена у Примітці 28.

Облігації

У 2018 році Компанія розмістила облігації (серія U) номінальною вартістю 9,800 тисяч гривень із річною номінальною процентною ставкою 19.5% (ефективна процентна ставка 19.5%) та строком погашення у вересні 2020 року. Балансова вартість облігацій, що знаходилися у обігу станом на 31 грудня 2019 року, становила 9,950 тисяч гривень.

Банківські кредити та позики**Довгострокове фінансування**

У грудні 2015 року Компанія підписала угоду на отримання довгострокової кредитної лінії з китайським банком з лімітом 50,000 тисяч доларів США та строком погашення до грудня 2022 року. Період залучення фінансування за цією угодою тривав до травня 2019 року, із запланованим погашенням суми основного боргу, починаючи з листопада 2019 року. Ефективна ставка відсотка станом на 31 грудня 2019 року становить 9.34%. Довгострокова частина заборгованості за кредитною лінією станом на 31 грудня 2019 року становить еквівалент 526,427 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 750,533 тисяч гривень). Короткострокова частина заборгованості за цією кредитною лінією станом на 31 грудня 2019 становить еквівалент 180,438 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 104,805 тисяч гривень).

У березні 2019 року Компанія уклала кредитну угоду на умовах експортно-кредитного страхування зі словенським банком на суму 4,854 тисячі євро для фінансування інвестиційного проекту. Станом на 31 грудня 2019 року загальний залишок заборгованості становив еквівалент 109,947 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2019 року ефективна ставка відсотка за даною угодою становила 3.19%. Термін погашення по вказаній угоді спливає у липні 2028 року.

У квітні 2019 року Компанія уклала кредитну угоду зі словенською нефінансовою компанією на суму 634 тисячі євро для фінансування інвестиційного проекту. Станом на 31 грудня 2019 року загальний залишок заборгованості становив еквівалент 3,213 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2019 року ефективна ставка відсотка за цією кредитною угодою становила 3.18%. Термін погашення по вказаній угоді спливає у серпні 2028 року.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

14. Кредити та позики (продовження)

Наприкінці грудня 2019 року Компанія уклала новий кредитний договір на умовах експортно-кредитного страхування з тим же словенським банком на 3,332 тисячі євро для фінансування розширення інвестиційного проекту, починаючи з 2020 року з терміном погашення до квітня 2029 року. Заборгованість за цією угодою станом на 31 грудня 2019 року відсутня.

Короткострокове фінансування

У 2011 році Компанія підписала угоду на отримання відновлювальної мультивалютної кредитної лінії з вітчизняним банком із лімітом 48,000 тисяч доларів США. З моменту укладення договору ліміт кредитної лінії декілька разів переглядався та з вересня 2019 року було зафіксовано невідновлювальний ліміт у сумі 809,295 тисяч гривень. Загальна заборгованість за цією кредитною лінією станом на 31 грудня 2019 року становила 809,295 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 809,295 тисяч гривень). Компанія отримала цю позику для фінансування своїх оборотних коштів, а також для рефінансування поточної заборгованості.

У таблиці нижче наведені ефективні ставки відсотка та валюти кредитів та позик станом на звітну дату:

% річних	2019 рік				2018 рік			
	Гривні	Гривні	Євро	Євро	Дол. США	Гривні	Гривні	Дол. США
Всього позик	19.5%	18%	3.19%	3.18%	9.34%	19.5 % UIRD (3M)+4%		9.34%
	9,950	809,295	109,947	3,213	706,865	9,950	809,295	855,338

Компанія не має субординованого боргу або боргу, який може бути конвертований в акції.

Дотримання фінансових показників за кредитними договорами

Відповідно до умов кредитних договорів, Компанія повинна дотримуватися певних фінансових показників діяльності та виконувати інші (нефінансові) зобов'язання. Договорами передбачено перелік випадків невиконання, що дають кредиторам право вимагати дострокового повернення кредитних коштів.

Протягом 2017-2018 років були зафіксовані наступні випадки невиконання зобов'язань за договором з китайським банком:

- 1) невиконання зобов'язання зі сплати відсотків у зв'язку з обмеженням максимальної процентної ставки, встановленим Національним банком України;
- 2) наявність суттєвих судових проваджень, ініційованих а) українським державним банком щодо стягнення заборгованості з погашення облігацій, випущених материнською компанією; б) Фондом державного майна щодо невиконання материнською компанією певних приватизаційних зобов'язань;
- 3) наявність думки із застереженням у аудиторському звіті щодо фінансової звітності Компанії.

У лютому 2018 року Компанія отримала від китайського банку лист про відмову від прав вимоги дострокового погашення кредиту, які виникли в результаті наявності суттєвих судових проваджень. Дані відмова зберігає чинність за умови, що (а) суди відповідних інстанцій не приймуть в майбутньому несприятливі рішення в результаті вищезазначених суттєвих проваджень, та (б) у разі закриття таких проваджень в результаті альтернативного врегулювання, мирова уода, на думку кредитора, не матиме істотного негативного впливу на Компанію.

Враховуючи, що усі судові рішення у суттєвих провадженнях, які спричинили настання випадку невиконання зобов'язань за договором з китайським банком, були винесені на користь Компанії, відмова банку від прав вимоги дострокового погашення кредиту, надана у лютому 2018 року, залишається чинною станом на 31 грудня 2019 року.

Протягом 2019 року Компанія виконувала усі свої зобов'язання перед кредиторами та виконувала фінансові та нефінансові ковенанти, за винятком факту невиконання нефінансових ковенантів за договором з китайським банком, яке відбулося через наявність застережень у аудиторському звіті щодо фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

У 2019 році Компанія отримала окремий лист, яким банк підтвердив свою відмову від права вимоги дострокового погашення, що виникає у зв'язку з наявністю думки із застереженням у аудиторському звіті. Протягом 2019 року Компанія забезпечувала необхідні коригуючі дії з метою усунення чи зменшення впливу аудиторських застережень щодо фінансової звітності в майбутніх періодах.

Станом на 31 грудня 2019 року Компанія не порушила визначених кредитними угодами ковенантів та класифікувала заборгованість по кредиту від китайського банку відповідно до контрактних термінів погашення.

Застави

Компанія надала у заставу права вимоги за певними банківськими рахунками як забезпечення за кредитним договором з китайським банком. Компанія зобов'язана спрямовувати певну суму надходжень грошових коштів від клієнтів (з урахуванням встановленого мінімуму) через рахунки у заставі. У разі настання події дефолту надходження на цих рахунках можуть використовуватися для виконання зобов'язань за кредитним договором.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

14. Кредити та позики (продовження)

Активи та майнові права, що знаходяться у заставі для забезпечення банківських кредитів та інших запозичень, представлені таким чином:

Застава	Валюта	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Майнові права на майбутні поставки обладнання	Доларів США	28,779	28,779
Основні засоби	Грифень	1,226,837	2,559,386
Інвестиційна нерухомість	Грифень	816,571	8,257

15. Інші зобов'язання

Інші зобов'язання представлені наступним чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.		31 грудня 2018 р. (перераховано)	
	Короткострокові	Довгострокові	Короткострокові	Довгострокові
Зобов'язання за облігації, емітовані материнською компанією (i)	25,000	564,098	1,036,820	–
Зобов'язання щодо виконання (ii)	45,265	185,502	30,505	174,835
Зобов'язання з оренди (iii)	38,952	49,911	–	–
Випущені облігації (Примітка 14)	–	–	–	9,950
Інші	17,705	–	19,610	–
Всього інших зобов'язань	126,922	799,511	1,086,935	184,785

(i) Зобов'язання з облігацій, емітованих материнською компанією

Як зазначено в Примітках 4.1 (i) та 11, у березні 2017 року Компанія отримала право власності на облігації, випущені її материнською компанією, на суму 1,036,820 тисяч гривень, що відразу підлягали сплаті грошовими коштами. Компанія не здійснювала платежів на виконання цих зобов'язань до грудня 2019 року, коли сторони підписали додаткову угоду, яка визначила продовженій графік оплати з розстроченням платежів до 2028 року та встановила зобов'язання зі сплати відсотків, розрахованих за ефективною відсотковою ставкою у розмірі 9,75% річних. Також, згідно з додатковою угодою, Компанія зобов'язалась надати кредитору додаткову іпотеку у розмірі не менше 1 млрд гривень до 20 лютого 2020 року.

Перегляд умов первинного договору, як описано вище, призвів до виникнення ефекту від реструктуризації заборгованості на суму 253,800 тисяч гривень, відображеного у складі фінансових доходів (Примітка 25). Недисконтувана сума непогашених зобов'язань за переглянутою угодою станом на 31 грудня 2019 року становила 836,820 тисяч гривень. Відповідна балансова вартість становила 589,098 тисяч гривень, з яких 25,000 тисяч гривень обліковуються як поточні зобов'язання, а 564,098 тисяч гривень – як довгострокові зобов'язання.

(ii) Зобов'язання щодо виконання

Відстрочена плата за підключення, визнана як зобов'язання за договором, представлена нижче:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
На 1 січня, у тому числі:	205,340	197,137
- Поточна частина (рядок 1690)	30,505	28,157
- Довгострокова частина (рядок 1515)	174,835	168,980
Плата за підключення за рік	92,148	55,077
Визнаний дохід (Примітка 18)	(66,721)	(46,874)
На 31 грудня, у тому числі:	230,767	205,340
- Поточна частина (рядок 1690)	45,265	30,505
- Довгострокова частина (рядок 1515)	185,502	174,835

(iii) Зобов'язання з оренди

Балансова вартість зобов'язань з оренди та її зміни з 1 січня 2019 року (дата застосування МСФЗ 16) є наступною:

(у тисячах гривень)	2019 рік
На 1 січня	103,038
- Поточна частина (рядок 1690)	39,864
- Довгострокова частина (рядок 1515)	63,174
Модифікація	15,544
Нараховані відсотки	17,794
Виплати	(47,513)
На 31 грудня	88,863
- Поточна частина (рядок 1690)	38,952
- Довгострокова частина (рядок 1515)	49,911

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість представлена таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Кредиторська заборгованість за послуги	151,445	152,446
Кредиторська заборгованість за необоротні активи	128,528	175,571
Кредиторська заборгованість за товарно-матеріальні запаси	37,033	49,658
Кредиторська заборгованість перед операторами	35,001	22,577
Інша кредиторська заборгованість	8,256	6,668
Всього кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги та іншої кредиторської заборгованості	360,263	406,920

17. Поточні забезпечення

Поточні зобов'язання представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Нарахування за преміями	152,475	133,696
Нарахування по невикористаних відпустках	129,662	128,268
Інші забезпечення	3,412	349
Всього поточних забезпечень	285,549	262,313

18. Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Аналіз доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за основними джерелами доходів:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Дохід від контрактів з клієнтами		
Дзвінки в межах міста та абонентська плата	2,000,517	2,138,647
Послуги Інтернет	1,938,876	1,844,277
Дзвінки на мобільні телефони та міжміські дзвінки в межах України	510,952	579,191
Послуги, надані іноземним операторам	308,864	393,501
Плата за користування телефонними лініями та каналами зв'язку, вхідні дзвінки та транзит телефонного трафіку	148,404	168,563
Доходи від послуг провідного радіомовлення	119,927	126,250
Плата за користування кабельною каналізацією	89,899	115,489
Міжнародний трафік	64,862	96,062
Плата за підключення (Примітка 15)	66,721	46,876
Доходи від реалізації товарів	2,398	2,993
Інші доходи	50,593	31,142
Чистий доход від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5,302,013	5,542,991
Інші доходи		
Доходи від операційної оренди активів	469,315	393,573
Всього інші доходи	469,315	393,573
Всього чистий дохід	5,771,328	5,936,564

Плата за трафік в межах міста та абонентська плата, а також плата за користування кабельною каналізацією встановлюються на основі тарифів на телекомунікаційні послуги, затверджених НКРЗІ.

Плата за дзвінки на мобільні телефони та міжміські дзвінки в межах України включає плату за вихідний трафік в межах України, яка розраховується на основі застосування тарифів, затверджених Компанією. Застосовується посекундна тарифікація розмов.

Дохід від міжнародного трафіку включає платежі за міжнародні телефонні дзвінки, які здійснюються абонентами з території України.

Дохід від надання послуг іноземним операторам включає регулярні (місячні, квартальні, річні) платежі за використання ліній та платежі за проходження трафіку абонентам іноземних операторів, що знаходяться за межами території України, та базується на окремих угодах із іноземними операторами.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

18. Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (продовження)

Плата за користування каналами, доступ до ліній фіксованого зв'язку, вхідні дзвінки та транзит телефонного трафіку – це платежі, отримані від українських операторів послуг зв'язку, які включають фіксовані платежі за доступ до мережі Компанії та платежі за проходження трафіку абонентам цих операторів. На відміну від плати за термінацію та транзит телефонного трафіку, плата за користування телефонними лініями та каналами зв'язку встановлюється на основі тарифів на телекомуникаційні послуги, затверджених НКРЗІ.

Доходи від надання послуг Інтернет включають фіксовану абонентську плату, плату за передачу трафіку з використанням IP-технологій, дохід від реалізації Інтернет-карток, плату за послуги з передачі даних, плату за підключення та інші платежі за надання послуг.

Плата за підключення представлена разовими доходами при підключенні, що визнаються протягом очікуваного життєвого циклу абонента.

19. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік (перераховано)
Витрати на оплату праці	1,467,387	1,478,155
Знос основних засобів (Примітка 6)	589,208	610,897
Комунальні послуги	584,078	597,970
Технічне обслуговування та ремонт	314,092	270,353
Матеріали	227,109	249,213
Послуги, надані іноземними операторами	169,160	170,951
Плата за користування телефонними лініями та каналами зв'язку, вхідні дзвінки та транзит телефонного трафіку	107,411	110,683
Амортизація нематеріальних активів	75,624	48,678
Витрати на оренду майна	62,528	107,955
Вартість списання активу по абонентам, які припинили користуватись послугами (Примітка 8)	39,219	22,447
Амортизація активів за договором (Примітка 8)	36,979	19,462
Знос активів з права користування (Примітка 6)	35,741	–
Інше	175,091	154,145
Всього собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3,883,627	3,840,909

20. Адміністративні витрати

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Витрати на оплату праці	580,432	563,048
Земельні та інші податки	144,651	139,071
Витрати на оренду	105,115	102,863
Матеріали	23,532	22,291
Комунальні послуги	19,178	17,235
Професійні послуги	18,674	35,331
Технічне обслуговування та ремонт	17,998	10,016
Послуги з прибирання	15,503	11,456
Знос основних засобів (Примітка 6)	14,439	19,879
Телекомуникаційні послуги	8,539	10,711
Податок на нерухомість	6,186	53,360
Страхування	6,158	6,270
Банківські комісії та виплати	1,573	4,653
Інше	34,563	32,184
Всього адміністративних витрат	996,541	1,028,368

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

21. Витрати на збут

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Витрати на оплату праці	266,957	268,627
Витрати на рекламу та поліграфічні послуги	56,577	59,388
Банківські комісії та виплати	19,620	21,962
Доставка рахунків	14,799	18,677
Комунальні послуги	9,180	15,987
Матеріали	5,228	8,987
Комісійні	4,389	5,432
Знос основних засобів (Примітка 6)	3,524	5,330
Технічне обслуговування та ремонт	687	630
Амортизація нематеріальних активів	664	3,602
Інше	8,768	6,593
Всього витрат на збут	390,393	415,215

22. Інші операційні витрати

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Резерв під очікувані кредитні збитки	(18,481)	67,092
Збиток від курсових різниць	32,691	513
Витрати згідно колективного договору	31,273	18,625
Вартість викраденого мідного кабелю	13,187	11,060
Штрафи та пена	3,261	10,265
Знос основних засобів (Примітка 6)	3,052	3,618
Комунальні послуги	1,416	1,876
Інше	49,909	63,727
Всього інших операційних витрат	116,308	176,776

Витрати на персонал згідно колективного договору включають виплати у зв'язку з розірванням трудового договору працівників у сумі 14,212 тисяч гривень за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (31 грудня 2018 року – 4,010 тисяч гривень).

23. Інші операційні доходи

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Прибуток від вибуття необоротних активів	394,115	355,470
Штрафи та пена	10,989	9,806
Прибуток від оприбуткування запасів	6,087	7,973
Прибуток від списання кредиторської заборгованості	4,126	7,977
Інше	32,482	39,998
Всього інших операційних доходів	447,799	421,224

У 2019 та 2018 роках прибуток від вибуття необоротних активів переважно представлений реалізацією демонтованого мідного кабелю та автоматичних телефонних станцій. Мідний кабель, який було продано у 2019 та 2018 роках, був демонтований в ході оптимізації мережі та переключення абонентів до інших кабелів. До початку процесу вивільнення, такий мідний кабель вважався спеціалізованим активом та оцінювався у складі єдиної одиниці, що генерує грошові потоки, разом з іншими спеціалізованими активами Компанії із використанням методу амортизованої вартості заміщення з перевіркою на економічне знецінення на основі методу дисконтованих грошових потоків.

24. Фінансові витрати

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Процентні витрати за кредитами та позиками	296,225	303,798
Процентні витрати за зобов'язаннями з довгострокових пенсійних виплат працівникам (Примітка 13)	29,830	44,978
Нараховані відсотки за зобов'язаннями з оренди (Примітка 15)	17,794	–
Процентні витрати за зобов'язаннями з інших довгострокових виплат працівникам	404	1,012
Інші фінансові витрати	983	3,792
Всього фінансових витрат	345,236	353,580

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

25. Фінансові доходи

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Ефект від реструктуризації заборгованості перед банком (Примітка 15)	253,800	–
Прибуток від курсових різниць	135,787	4,088
Процентні доходи	19,535	25,322
Ефект дисконтування за фінансовими інвестиціями	1,331	5,258
Всього фінансових доходів	410,453	34,668

26. Інші витрати

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік (перераховано)
Знецінення основних засобів та інвестиційної нерухомості	1,341,464	–
Збитки від зменшення справедливої вартості облігацій, емітованих материнською компанією	45,984	10,060
Очікувані кредитні збитки за весь строк дії за дебіторською заборгованістю материнської компанії	43,124	9,435
Всього інших витрат	1,430,572	19,495

27. Податок на прибуток

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Дохід з відстроченого податку на прибуток	218,795	25,211
Витрати з поточного податку на прибуток	(140,021)	(107,651)
Вигода/(Витрати) з податку на прибуток	78,774	(82,440)

Узгодження ефективної ставки оподаткування:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік (перераховано)
Прибуток/(Збиток) до оподаткування	(533,097)	576,175
Вигода/(Витрати) з податку на прибуток за діючою ставкою 18%	95,957	(103,712)

Вплив на податок на прибуток:

Чистий вплив доходу, звільненого від оподаткування / (витрат, що не підлягають вирахуванню)	(15,339)	(177)
Вплив переоцінки тимчасових різниць	(1,845)	21,449
Вигода/(Витрати) з податку на прибуток	78,774	(82,440)

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансової звітності та їхньою податковою базою. Податковий ефект змін цих тимчасових різниць був розрахований, виходячи з оцінки керівництвом строків реалізації цих різниць у податковій декларації Компанії за ставкою 18%, яка, як очікується, діятиме у майбутніх періодах. Зміни визнаних тимчасових різниць протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 року, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	1 січня 2019 р.	Визнані у звіті про фінансові результати (витрати)/дохід	Визнані у іншому сукупному доході	31 грудня
				2019 р.
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(690,663)	234,890	373,553	(82,220)
Нематеріальні активи	(634)	423	–	(211)
Дебіторська заборгованість	91,482	(15,334)	–	76,148
Грошові кошти та фінансові активи	130	(29)	–	101
Зобов'язання щодо державного пенсійного плану	38,212	(1,155)	6,797	43,854
Відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	(561,472)	218,795	380,350	37,672
Невизнані відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	–	–	–	–
Чисті відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	(561,472)	218,795	380,350	37,672

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

27. Податок на прибуток (продовження)

Зміни визнаних тимчасових різниць протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 року, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	1 січня 2018 р.	Визнані у звіті про фінансові результати (витрати)/ дохід	Визнані у іншому сукупному доході	31 грудня 2018 р.
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(711,692)	27,552	(6,523)	(690,663)
Нематеріальні активи	(3,170)	2,536	–	(634)
Дебіторська заборгованість	95,311	(3,829)	–	91,482
Грошові кошти та фінансові активи	760	(630)	–	130
Зобов'язання щодо державного пенсійного плану	39,738	(418)	(1,108)	38,212
Відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	(579,053)	25,211	(7,631)	(561,472)
Невизнані відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	–	–	–	–
Чисті відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	(579,053)	25,211	(7,631)	(561,472)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом

У ході звичайної діяльності у Компанії виникають кредитні, процентні, валютні ризики та ризики ліквідності.

Справедлива вартість

Певні вимоги до розкриття інформації Компанії вимагають визначення справедливої вартості як фінансових, так і нефінансових активів і зобов'язань. Справедлива вартість була визначена для цілей оцінки та розкриття інформації з використанням зазначених далі методів. Там, де це необхідно, додаткова інформація про припущення, зроблені у процесі визначення справедливої вартості активу або зобов'язання, розкривається в примітках, що стосуються відповідних активів та зобов'язань.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана при продажі активу або сплачена при передачі зобов'язання у ході звичайної господарської операції між учасниками на момент оцінки (тобто ціна викуптя).

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інша дебіторська заборгованість

Справедлива вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої дебіторської заборгованості оцінюється як теперішня вартість майбутніх грошових потоків, дисконтованих за ринковою процентною ставкою станом на звітну дату. Ефект дисконтування вважається незначним і не відображається у фінансовій звітності.

Непохідні фінансові зобов'язання

Справедлива вартість, що визначається для цілей розкриття інформації, розраховується на основі поточної вартості майбутніх грошових потоків по основній сумі і відсотках, дисконтованих за ринковою процентною ставкою станом на звітну дату.

Балансова вартість всіх фінансових активів та зобов'язань не відрізняється суттєво від їх справедливої вартості на 31 грудня 2019 та 2018 років.

Ієрархія джерел визначення справедливої вартості

З метою дотримання вимог МСФЗ 13, що відносяться до розкриття інформації щодо справедливої вартості, всі фінансові та нефінансові активи та зобов'язання, щодо яких робляться розкриття інформації про справедливу вартість, відносяться до відповідного рівня ієрархії джерел визначення справедливої вартості. МСФЗ 13 встановлює ієрархію методів оцінки, що базується на тому, які вхідні дані – відкриті чи закриті – використовуються при застосуванні того чи іншого методу. Відкриті дані відображають ринкову інформацію, отриману з незалежних джерел; закриті дані відображають ринкові припущення, зроблені Компанією. На цих двох типах даних побудована ієрархія джерел визначення справедливої вартості, що наводиться нижче:

- **рівень 1** – оцінка ґрунтується на цінах котирувань на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань, до яких Компанія має доступ на дату оцінки;
- **рівень 2** – оцінка ґрунтується на вхідних даних, інших ніж ціни котирувань, що увійшли у Рівень 1, які є відкритими, тобто спостерігаються для активу або зобов'язання або прямо, або опосередковано;
- **рівень 3** – оцінка ґрунтується на вхідних даних для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі, окрім значних закритих даних, що використовуються для коригувань відкритих вхідних даних, які є важливими для оцінки.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

Розкриття інформації щодо фінансових та нефінансових активів та зобов'язань Компанії були визначені згідно з результатами оцінки, яка відповідає Рівню 2 ієрархії джерел визначення справедливої вартості, крім спеціалізованих основних засобів і частини об'єктів інвестиційної нерухомості, які були оцінені станом на 31 грудня 2019 та 2018 років за справедливою вартістю (за вирахуванням витрат на вибуття) з використанням закритих вхідних даних, що відповідає Рівню 3 ієрархії джерел визначення справедливої вартості.

Рівень 2: Ключові вхідні дані та припущення, використані при визначенні справедливої вартості фінансових інструментів, представлені ринковими процентними ставками, що приблизно дорівнюють ефективним процентним ставкам Компанії на звітну дату. Протягом років, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, не було змін методів оцінки справедливої вартості та трансферів з однієї категорії оцінки до іншої. Справедлива вартість фінансових інструментів у балансі Компанії станом на 31 грудня 2019 та 2018 років приблизно дорівнює їх балансовій вартості.

Ключові вхідні дані та припущення, використані при визначенні справедливої вартості нефінансових активів, представлені ринковими цінами на аналогічні активи та цінами останніх угод Компанії з продажу подібних активів з певними коригуваннями, які спостерігаються прямо або опосередковано.

Рівень 3: Опис використаних вхідних даних та чутливість оцінки справедливої вартості до змін цих вхідних даних наведено у Примітках 6, 7 та 11.

Політика та процедури управління фінансовими ризиками

При використанні фінансових інструментів Компанія зазнає таких видів ризиків:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

У цій примітці представлена інформація щодо кожного із зазначених ризиків, яких зазнає Компанія, про цілі, політику та процедури оцінки та управління ризиками, а також про управління капіталом Компанії. Більш детальна кількісна інформація розкрита у відповідних примітках до цієї фінансової звітності.

Наглядова рада несе всю повноту відповідальності за організацію системи управління ризиками та нагляд за функціонуванням цієї системи.

Політика з управління ризиками розроблена з метою виявлення та аналізу ризиків, яких зазнає Компанія, встановлення належних лімітів ризику та впровадження засобів контролю ризиків, а також для здійснення моніторингу рівнів ризику та дотримання встановлених лімітів. Політика та системи управління ризиками регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов та умов діяльності Компанії. Через засоби навчання та стандарти і процедури управління Компанія намагається створити таке впорядковане і конструктивне середовище контролю, в якому всі працівники розуміють свої функції та обов'язки.

Наглядова рада здійснює нагляд за тим, яким чином керівництво контролює дотримання політик і процедур з управління ризиками, а також аналізує адекватність структури управління ризиками по відношенню до ризиків, яких зазнає Компанія.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик виникнення фінансового збитку внаслідок невиконання споживачем або контрагентом зобов'язань за договором. Цей ризик виникає, головним чином, у зв'язку з дебіторською заборгованістю споживачів та інвестиційними цінними паперами.

Компанія не вимагає надання застави по фінансових активах. Моніторинг кредитних ризиків здійснюється постійно. Максимальна сума кредитного ризику представлена балансовою вартістю кожного фінансового активу, відображеного у звіті про фінансовий стан.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інша дебіторська заборгованість

Наявність кредитного ризику залежить, головним чином, від індивідуальних характеристик кожного споживача. Демографічні показники клієнтської бази, включаючи ризик дефолту, властивий конкретній галузі або країні, в якій споживачі здійснюють свою діяльність, меншою мірою впливає на рівень кредитного ризику.

При здійсненні моніторингу кредитного ризику споживачів останні групуються згідно з їх кредитними характеристиками, у тому числі, залежно від того, чи відносяться вони до фізичних або юридичних осіб, чи є вони вітчизняними або міжнародними операторами, державними установами, а також згідно зі структурою їх заборгованості за строками. Керівництво аналізує кредитну якість дебіторської заборгованості до моменту прострочення до 90 днів а також проводить «м'яку» роботу щодо стягнення дебіторської заборгованості силами персоналу, що займається обслуговуванням абонентів, за допомогою наступних засобів: IVR, Viber, нагадування щодо заборгованості в рахунках, здійснення телефонних дзвінків. Якщо споживач – фізична особа – не платить більше 3 місяців, надання послуги призупиняється Компанією до надходження оплати. Після спливу 90 днів прострочення дебіторської заборгованості Компанія використовує послуги сторонніх компаній, що супроводжують стягнення заборгованості.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

Керівництво впровадило кредитну політику, згідно з якою платоспроможність кожного іноземного оператора аналізується окремо на момент початку співробітництва. З урахуванням результатів такого аналізу контрагенту пропонуються умови оплати та надання послуг. Після цього на постійній основі аналізується лише виконання зобов'язань з оплати.

Отримання Компанією дебіторської заборгованості залежить від ряду економічних та політичних факторів, але, на думку керівництва, у Компанії відсутній значний ризик збитків, що перевищували б резерви, створені у цій фінансовій звітності.

Грошові кошти на рахунках

Компанія розміщує кошти на депозитах та поточних рахунках в банках, залежно від їхнього кредитного ризику. При виборі банку для розміщення депозиту Компанія враховує кредитний рейтинг контрагента, попередній досвід роботи з ним та процентну ставку, яку пропонує банк.

Станом на 31 грудня 2019 року 96,25% грошових коштів Компанії розміщено у 3 українських банках (на 31 грудня 2018 року – 99,91% розміщено у 4 українських банках), що не призводить до концентрації кредитного ризику.

Далі наведений аналіз коштів на банківських рахунках за кредитною якістю згідно з кредитними рейтингами за оцінкою Fitch або Moody's станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
(у тисячах гривень)		
Кошти на банківських рахунках		
B2	186,556	–
B3	190,198	313,747
Caa1	–	4,301
Ca-C	–	22,067
Без рейтингу	15,214	193
Всього кошти на банківських рахунках	391,968	340,308
 Резерв під очікувані кредитні збитки	 (555)	 (719)
Всього кошти на банківських рахунках після вирахування знецінення	391,413	339,589

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик того, що Компанія не зможе виконати свої фінансові зобов'язання шляхом оплати грошовими коштами чи поставки іншого фінансового активу. Підхід до управління ліквідністю передбачає розумне забезпечення постійною ліквідністю, достатньою для виконання зобов'язань Компанії по мірі настання строків їх погашення як у звичайних умовах, так і у надзвичайних ситуаціях, уникаючи при цьому неприйнятних збитків і ризику нанесення шкоди репутації Компанії.

Компанія намагається забезпечувати наявність грошових коштів та їх еквівалентів, доступних на першу вимогу, в обсязі, достатньому для покриття очікуваних короткострокових операційних витрат, включаючи витрати на обслуговування фінансових зобов'язань; це не поширюється на екстремальні ситуації, які неможливо передбачити, наприклад, стихійне лихо.

Сроки погашення зобов'язань за непохідними фінансовими зобов'язаннями згідно з умовами договорів, включаючи виплату процентів, на 31 грудня 2019 року представліні таким чином:

	Балансова вартість	Контрактні грошові потоки	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	3 місяців до 1 року	Від 1 до 2 років	Більше 2 років
(у тисячах гривень)							
Позики							
Банківські кредити	1,626,107	1,668,655	–	17,500	972,233	188,988	489,934
Випущені облігації	9,950	10,918	–	484	10,434	–	–
Кредити від постачальників	3,213	3,313	–	–	–	473	2,840
Відсотки до виплати	21,972	138,567	10,996	–	49,934	39,097	38,540
Всього позик	1,661,242	1,821,453	10,996	17,984	1,032,601	228,558	531,314
 Кредиторська							
заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська							
заборгованість	360,263	360,263	360,263	–	–	–	–
Інші поточні зобов'язання	42,705	59,195	21,165	6,905	31,125	–	–
Інші довгострокові							
фінансові зобов'язання	564,098	1,381,282	–	–	–	107,472	1,273,810
Орендні зобов'язання	88,863	97,104	3,246	9,738	25,968	25,211	32,941
Всього	2,717,171	3,719,297	395,670	34,627	1,089,694	361,241	1,838,065

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

Строки погашення зобов'язань за непохідними фінансовими зобов'язаннями згідно з умовами договорів, включаючи виплату процентів, на 31 грудня 2018 року представліні таким чином:

(у тисячах гривень)	Балансова вартість	Контрактні грошові потоки	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	3 місяців до 1 року	Від 1 до 2 років	Більше 2 років
Позики							
Банківські кредити	1,664,633	2,042,015	–	24,711	1,053,364	265,595	698,344
Випущені облігації	9,950	12,895	–	484	1,451	10,960	–
Відсотки до виплати	21,982	21,982	12,872	106	9,004	–	–
Всього позик	1,696,565	2,076,892	12,872	25,301	1,063,819	276,555	698,344
Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість							
Інші поточні зобов'язання	406,920	406,920	406,920	–	–	–	–
Всього	1,056,430	1,056,430	1,056,430	–	–	–	–
Всього	3,159,915	3,540,242	1,476,222	25,301	1,063,819	276,555	698,344

Валютний ризик

У Компанії виникає валютний ризик у зв'язку з транзакціями з іноземними операторами та позиками, деномінованими в іноземній валюти. Валютами, що викликають цей ризик, є, в основному, долари США та Євро. Українське законодавство обмежує спроможність Компанії хеджувати свій валютний ризик, отже, Компанія не хеджує свій валютний ризик. Проте, валютний ризик враховується керівництвом під час вибору валюти розрахунків з операторами та постачальниками товарів та послуг.

Рівень валютного ризику представлений таким чином:

(у тисячах гривень)	Деноміновані у доларах США		Деноміновані в євро	
	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	25,159	32,225	13,243	16,348
Грошові кошти та їх еквіваленти	77,044	201,103	100,928	71,459
Поточна частина довгострокових кредитів та позик	(188,243)	(113,808)	(307)	–
Довгострокові кредити та позики	(526,427)	(750,533)	(114,285)	–
Короткострокові кредити та позики	–	–	–	–
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(4,412)	(9,790)	(19,781)	(3,296)
Чиста довга/(коротка) позиція	(616,879)	(640,803)	(20,202)	84,511

30-ти відсоткове ослаблення гривні по відношенню до вказаних валют на 31 грудня призвело б до зменшення суми прибутку після оподаткування та зменшення власного капіталу на зазначені нижче суми. Цей аналіз виконаний на основі припущення щодо незмінності всіх інших змінних величин, зокрема, процентних ставок.

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Долари США	(185,064)	(192,241)
Євро	(6,061)	25,353

30-ти відсоткове змінення гривні по відношенню до зазначених валют на 31 грудня призвело б до протилежного впливу на зазначені вище суми, виходячи з припущення щодо незмінності всіх інших змінних величин.

Ринковий ризик

Ринковий ризик полягає у тому, що зміни ринкових цін, таких як валютні курси, процентні ставки і вартість капіталу, будуть впливати на доходи або на вартість фінансових інструментів. Метою управління ринковим ризиком є контроль рівня ринкового ризику у межах прийнятних параметрів при оптимізації доходності за ризик. Компанія несе фінансові зобов'язання з метою управління ринковими ризиками. Всі такі операції здійснюються згідно з інструкціями керівництва. Компанія не застосовує операції хеджування для управління волатильністю показників прибутку чи збитку.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

Процентний ризик

Зміни процентних ставок впливають, головним чином, на кредити та позики шляхом зміни майбутніх грошових потоків за відповідними інструментами (для заборгованості за плаваючою ставкою). Керівництво не має офіційної політики визначення необхідного співвідношення заборгованості Компанії з фіксованими та плаваючими процентними ставками. Однак при отриманні нових кредитів та позик керівництво здійснює відповідний аналіз перш, ніж прийняти рішення щодо того, яка процентна ставка – фіксована чи плаваюча – буде більш вигідною для Компанії протягом розрахункового періоду до погашення заборгованості.

Оскільки Компанія, як правило, не має значних процентних активів, її доходи та грошові потоки від основної діяльності переважно не залежать від змін ринкових процентних ставок. Процентний ризик Компанії виникає у зв'язку з довгостроковими та короткостроковими позиками. Станом на 31 грудня 2019 року 6,94% загальної суми позик були надані Компанії за плаваючою ставкою (31 грудня 2018 року: 48%).

Інформація про ефективні процентні ставки за фінансовими інструментами наведена у Примітці 14. Перегляд процентної ставки, як за інструментами з фіксованою процентною ставкою, так і за інструментами з плаваючою процентною ставкою, відбувається при настанні строку їх погашення.

Зміна процентних ставок на 100 базисних пунктів призвела б до збільшення або зменшення прибутку після оподаткування та збільшення або зменшення власного капіталу на 1,132 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 8,093 тисячі гривень) в результаті збільшення/зменшення чистих процентних витрат по фінансових активах та зобов'язаннях зі змінними ставками. Цей аналіз виконаний на основі припущення щодо незмінності всіх інших змінних величин, зокрема, курсів обміну валют.

Інший ринковий ціновий ризик

Компанія не укладає товарних контрактів, крім випадків, коли це необхідно для очікуваного споживання та продажів. Розрахунок за цими контрактами не здійснюється за чистою сумою.

Угоди про взаємозалік або аналогічні угоди

Вплив можливого взаємозаліку активів та зобов'язань для зменшення потенційного кредитного ризику є незначним.

Управління капіталом

Політика Компанії передбачає підтримку стабільного рівня капіталу з метою забезпечення довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також для забезпечення сталого розвитку господарської діяльності у майбутньому. Керівництво контролює як структуру статутного капіталу, так і доходність капіталу.

Керівництво намагається зберігати баланс між більш високою доходністю, яку можна досягти при вищому рівні позикових коштів, та перевагами і стабільністю, які забезпечує стійка позиція капіталу.

Протягом звітного періоду не було змін у підході до управління капіталом.

Станом на 31 грудня 2019 року чисті активи Компанії у сумі 9,643,505 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 8,932,250 тисячі гривень) перевищують зареєстрований статутний капітал Компанії, затверджений у Статуті в розмірі 4,681,562 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 4,681,562 тисячі гривень).

29. Зобов'язання

Зобов'язання з капіталовкладень

На 31 грудня 2019 року Компанія мала договірні зобов'язання на придбання основних засобів на суму 156,004 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 1,377,206 тисяч гривень), а також на придбання програмного забезпечення та інших нематеріальних активів на суму 20,968 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 54,278 тисяч гривень).

Зобов'язання з оренди

Станом на 31 грудня 2019 року Компанія мала договірні зобов'язання з оренди технічних приміщень та інфраструктурних об'єктів, які не визнані у складі активу з права користування згідно МСФЗ 16, на суму 46,874 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 47,033 тисячі гривень), а також зобов'язання з мінімальних платежів за оренду земельних ділянок на суму 87,830 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 110,196 тисяч гривень).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

30. Непередбачувані зобов'язання

Страхування

Компанія не має повного страхового покриття щодо свого виробничого обладнання на випадок переривання діяльності або виникнення відповідальності перед третьою особою у зв'язку зі шкодою, заподіяною майну чи навколошньому середовищу в результаті аварій, пов'язаних з майном чи операціями Компанії, оскільки керівництво отримує страховий захист тільки у разі, якщо вважає це економічно доцільним. Керівництво вважає, що, виходячи з його оцінки страхових ризиків та наявності і доступності страхових продуктів в Україні, значні ризики належним чином вирішуються, зокрема, щодо активів, наданих позикодавцям Компанії. Однак до тих пір, поки Компанія не отримає більш досконалі страхові продукти, потенційна втрата чи знищення тих чи інших активів створює відповідні ризики для операцій та фінансового стану Компанії.

Право користування земельними ділянками

Станом на 31 грудня 2019 року частина земельних ділянок, на яких розташоване обладнання та об'єкти нерухомості, використовується Компанією без оновленого пакету документів, включаючи кадастрові номери, але в той же час Компанія виплачує всі юридично необхідні податкові платежі пов'язані з вищезазначеними земельними ділянками відповідно до законодавства.

Компанія регулярно та постійно приводить земельні відносини у відповідність до вимог існуючих нормативних вимог та законів. Відповідно до операційного плану, протягом 2019 року Компанія частково приводила, та і надалі буде проводити, оновлення правовстановлюючих документів з метою приведення їх до вимог чинного земельного законодавства.

Непередбачені податкові зобов'язання

Для української системи оподаткування характерною є наявність численних податків, а також законодавство, яке підлягає частим змінам, яке може застосовуватися ретроспективно, яке може тлумачитися по-різному та яке в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у тлумаченні податкового законодавства між місцевою, обласною і державною податковими адміністраціями та між Національним банком України і Міністерством фінансів.

Податкові декларації підлягають перевірці з боку податкових органів, які за законом уповноважені застосовувати суверіні штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податковий рік залишається відкритим для перевірок, що проводяться податковими органами, протягом наступних трьох календарних років; однак за певних обставин податковий рік може залишатися відкритим довше. Ці факти створюють більш серйозні податкові ризики в Україні, порівняно із типовими ризиками, притаманними країнам з більш розвиненими системами оподаткування.

Керівництво вважає, що Компанія зробила достатні нарахування по податкових зобов'язаннях, виходячи з власної інтерпретації податкового законодавства України, офіційних заяв і судових рішень. Однак тлумачення законодавства відповідними органами влади можуть відрізнятися, і якщо органи влади зможуть довести правильність таких власних тлумачень, які не співпадають з позицією Компанії, то це може суттєво вплинути на цю фінансову звітність. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Компанією не було створено забезпечення у зв'язку з непередбаченими податковими зобов'язаннями.

Трансферте ціноутворення

З огляду на складність телекомунікаційного бізнесу та той факт, що практика застосування правил трансфертного ціноутворення в Україні ще не сформувалася, вплив оскарження трансфертних цін Компанії неможливо достовірно оцінити, проте зрештою він може виявиться суттєвим для фінансового стану та/чи операцій Компанії в цілому, залежно від того, як місцеві податкові органи застосовуватимуть остаточні правила. Крім того, неможливо прогнозувати, які рішення прийматимуть українські суди за спорами між податковими органами та керівництвом.

Компанія проводить операції, які підлягають контролю згідно з законодавством України про трансфертне ціноутворення, зокрема, протягом 2017-2019 років контролювані операції Компанії стосувалися термінації трафіку абонентів іноземних операторів та консультаційних послуг. Ціни на такі операції встановлюються за ринковим принципом. Керівництво вживає усіх необхідних заходів для забезпечення постійного дотримання законодавства про трансфертне ціноутворення. У Компанії були впроваджені процедури контролю для визначення, аналізу та документального підтвердження контролюваних операцій на забезпечення дотримання вимог нового законодавства про трансфертне ціноутворення.

Судові справи

Протягом 2019 року Компанія виступала відповідачем у низці судових справ, з яких найбільш суттєвою була справа за позовом державного банка щодо стягнення заборгованості за договором купівлі-продажу облігацій, емітованих материнською компанією, на загальну суму 1,036,820 тисяч гривень, не враховуючи відшкодування збитків (упущена вигода, пеня, інфляційний втрати та відсоткова ставка 3% річних). Вказаний договір був укладений у 2015 році та передбачав поставку облігацій і їх оплату у березні 2017 року, та забезпечувався заставою у вигляді усіх простих акцій Компанії, якими володіє материнська компанія (92.791%).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

30. Непередбачувані зобов'язання (продовження)

У 2017 році Компанія оскаржила зобов'язання за договором в суді. Договір про придбання облігацій, укладений між цим банком та Компанією, припинено рішенням Комерційного суду міста Києва від 27 вересня 2018 року. У відповідь банк подав апеляцію щодо даного рішення до суду першої інстанції. 18 лютого 2019 року Північний Господарський Апеляційний суд відхилив звернення державного банку. Рішення набуло чинності негайно після його проголошення. 23 липня 2019 року Верховний Суд відмінив рішення судів попередніх інстанцій та виніс нове рішення із задоволенням вимог державного банка.

Після цього, сторони досягли взаємної згоди та підписали 2 грудня 2019 року додаткову угоду до договору викупу облігацій. Станом на дату цієї фінансової звітності Компанія повністю визнала у фінансовій звітності свої зобов'язання та відповідні активи, пов'язані з вищезгаданою справою, відповідно до вимог МСФЗ.

Станом на 31 грудня 2019 року Компанія створила резерв, пов'язаний з іншими судовими процесами, на загальну суму 913 тисяч гривень.

31. Залишки та операції з пов'язаними сторонами

В ході звичайної діяльності Компанія здійснює операції з пов'язаними сторонами. Сторони вважаються пов'язаними у тому випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або здійснює значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Пов'язаними сторонами є акціонери, керівництво та їхні близькі родичі, а також компанії, що контролюються акціонерами або знаходяться під суттєвим впливом акціонерів. Ціни за операціями з пов'язаними сторонами встановлюються на регулярній основі. Умови операцій із окремими пов'язаними сторонами можуть відрізнятися від ринкових.

Материнська компанія та основний власник

На 31 грудня 2019 та 2018 років основним власником акцій Компанії є ТОВ «ЕСУ».

Починаючи з 30 вересня 2013 року, фактичним материнським підприємством Компанії є фінансово-промислова група України «Систем Кепітал Менеджмент» («СКМ») та її основний бенефіціарний власник – пан Р.Л. Ахметов, який має повноваження керувати здійсненням операцій Компанії на свій власний розсуд та заради власної вигоди. До зазначеної дати фактичним материнським підприємством Компанії та її основним бенефіціарним власником була австрійська компанія Epic. Акціонерне товариство «Систем Кепітал Менеджмент» («СКМ») не публікує свою фінансову звітність.

Операції з представниками управлінського персоналу

Протягом років, що закінчилися 31 грудня, основний управлінський персонал отримав наступну суму компенсацій, що була включена до складу затрат на оплату праці:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Короткострокові виплати працівникам	82,733	73,617
	82,733	73,617

Основний управлінський персонал – це особи, які мають повноваження і на яких покладено відповідальність, прямо чи опосередковано, за планування, управління та контроль діяльності Компанії.

Основний управлінський персонал Компанії представлений членами Наглядової ради Компанії, Директором Компанії та керівниками напрямків.

Залишки за розрахунками та операціями з безпосереднім акціонером

Умови надання безпроцентного кредиту розкриті у Примітці 11.

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Залишки		
Процентні облігації, випущені материнською компанією (Примітка 11)	399,285	445,269
Безпроцентний кредит та інша заборгованість материнської компанії (Примітка 11)	374,469	417,593

Заборгованість материнської компанії є простроченою та підлягає сплаті на вимогу. Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю від материнської компанії станом на 31 грудня 2019 року становив 597,908 тисяч гривень (2018 рік: 554,784 тисячі гривень). Сукупний збиток від зміни справедливої вартості облігацій, випущених материнською компанією станом на 31 грудня 2019 року становив 637,534 тисячі гривень (2018 рік: 591,551 тисяча гривень).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

31. Залишки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)**Залишки за розрахунками та операції з дочірніми підприємствами**

Відстрочка платежу за операціями купівлі-продажу з дочірніми підприємствами встановлена у межах 30 днів.

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019 рік	2018 рік
Залишки		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	8,608	6,175
Безпроцентна фінансова допомога, надана Компанією	2,095,676	1,733,641
Випущені облігації	(9,800)	(9,800)
Операції		
Продаж обладнання та послуг	95,881	80,027
Придбання обладнання та послуг	(11,354)	(12,323)
Інші фінансові доходи	—	47
Інші фінансові витрати	(1,911)	—
Грошові надходження від випуску облігацій	—	9,847
Повернення фінансової допомоги від ТОВ «ТриМоб»	601,890	272,482
Надання фінансової допомоги ТОВ «ТриМоб»	(963,925)	(471,351)

Операції з асоційованими підприємствами/дочірніми компаніями основного бенефіціарного власника

Відстрочка платежу за операціями купівлі-продажу з дочірніми та асоційованими підприємствами основного бенефіціарного власника встановлена у межах 30-60 днів.

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019 рік	2018 рік
Залишки		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	9,319	9,936
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	36,693	20,491
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(15,608)	(12,891)
Інші поточні зобов'язання	(6,696)	(379)
Операції		
Продаж обладнання та послуг	97,820	176,323
Процентний дохід	1,110	7,799
Придбання обладнання та послуг	(455,808)	(232,724)

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років залишки за розрахунками, що є забезпеченими, з пов'язаними особами відсутні.

Станом на 31 грудня 2019 року майно балансовою вартістю 266,343 тисячі гривень передане у забезпечення на користь однієї з компаній під контролем фактичної материнської компанії (на 31 грудня 2018 року: 415,057 тисяч гривень).

32. Події після звітної дати**Позики та фінансування**

Протягом лютого-квітня 2020 року Компанія отримала додаткові транші залучених коштів по існуючим кредитним угодам для інвестиційного проекту на загальну суму 871 тисячу євро, виплатила 70,000 тисяч гривень українському банку по існуючому кредитному договору та залучила додаткове фінансування від продажу облігацій власної емісії на суму 6,722 тисяч гривень. Компанія не підписувала будь яких нових кредитних угод з існуючими або новими банками. Окремі будівлі оціненою вартістю 1,000,758 тисяч гривень були передані під заставу на основі додаткової угоди до договору від 2015 року на придбання облігацій, випущених материнською компанією (розкрито в примітці 15).

Фінансова допомога, додатково надана дочірній компанії ТОВ «ТриМоб», склала 50,000 тисяч гривень.

Спалах коронавірусу

30 січня 2020 року Міжнародний комітет з надзвичайних ситуацій ВООЗ оголосив спалах та швидкий темп розповсюдження епідемії коронавірусу (COVID-19) «Надзвичайною ситуацією в галузі охорони здоров'я, що викликає міжнародне занепокоєння».

З огляду на швидке розповсюдження епідемії коронавірусу (COVID-19) багатьма країнами світу, у тому числі Україною, були вжиті карантинні заходи, що мало значний вплив на весь бізнес. Очікується, що запроваджені заходи стримування та обмежень вплинуть на бізнеси у ряді галузей.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Окрема фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

32. Події після звітної дати (продовження)

3 березня 2020 року значна волатильність спостерігалася на ринках акцій, валют та товарних ринках, включаючи зниження обмінного курсу гривні проти долара та євро. Керівництво компанії оцінює можливий ефект змін макрота мікроекономічних умов на свій фінансовий стан та показники, проте на дату звітності менеджмент оцінив вплив поточної хвилі епідемії коронавірусу та пов'язаних з ним урядових обмежень як такі, що не впливають на принцип безперервності діяльності. Водночас, обмеження, пов'язані з карантинними заходами, тимчасово змінюють бізнес-модель Компанії щодо надання послуг клієнтам, пов'язаних з наданням в оренду нерухомості Компанії. Ланцюги постачавок залишаються обмеженими, а споживчі витрати знижаються. Масштабні карантинні заходи, обмеження пересування та соціальне дистанціювання призводять до зменшення споживчих витрат і подальших інвестицій у бізнес у 2020 році.

По мірі того, як спалах коронавірусу продовжується, Компанія не вважає пандемію подією, яка вимагає коригування після звітного періоду. Кількісний ефект від події на цьому етапі складно передбачити з обґрунтованою вірогідністю.

Директор
Курмаз Ю.П.

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор
Коломбас Л.І.

Головний бухгалтер
Шипіна Т.Л.

